

Tvedestrand kommune

Årsberetning 2018

Med enhetenes årsrapporter

Foto: A. Goutbeek

INNHALDSFORTEGNELSE:

DEL 1 – ÅRSBERETNING	4
1. Innledning	4
2. Sammendrag	5
3. Hovedstrategi.....	10
4. Utviklingstrekk i samfunnet Tvedestrand kommune	11
4.1 Folketall.....	11
4.2 Arbeidsmarked	12
4.3 Folkehelse.....	12
5. Styringssystem og målekart	13
5.1 Målekart for kommunen	13
5.2 Politisk og administrativ organisering	14
5.3 Utviklings- og omstillingsarbeid	15
6. Tjenester og forvaltning	17
6.1 Tjenester	17
6.2 Forvaltning	17
6.3 Brukertilfredshet.....	17
6.4 Klimatiltak.....	17
6.5 Tilsyn.....	18
6.6 Internkontroll	19
7. Medarbeidere.....	20
7.1 Antall årsverk	20
7.2 Medarbeiderundersøkelse og arbeidsmiljø	20
7.3 Sykefravær	20
7.5 Seniortiltak	21
7.5 Kompetansetiltak	21
7.6 Likestilling og mangfold	21
7.7 Etikk	27
7.8 AKAN-arbeid	27
8. Økonomi	28
8.1 Hovedtrekk.....	28
8.2 Driftsregnskapet, inklusive avvik	34
8.3 Investeringsregnskapet, inklusive avvik	40
8.4 Finansforvaltning	41
8.5 Finansielle nøkkeltall	46
DEL 2 – ENHETENES ÅRSRAPPORTER.....	48
1.1 ANSVAR 210 RÅDMANN OG POLITISKE STYRINGSORGAN	48

1.2	ANSVAR 215 ADMINISTRATIV STØTTEENHET	52
1.3	ANSVAR 229 TVEDESTRANDSKOLEN	57
1.4	ANSVAR 230 BARNEHAGEENHETEN	62
1.5	ANSVAR 240 PLAN, MILJØ OG EIENDOM	67
1.6	ANSVAR 245 TEKNISK DRIFT	72
1.7	ANSVAR 250 OMSORG OG REHABILITERING	76
1.8	ANSVAR 255 OPPFØLGINGSENHETEN	85
1.9	ANSVAR 260 FAMILIEHUSET – RESSURSSENTER FOR BARN OG UNGE	92
1.10	ANSVAR 265 NAV	96
Vedlegg 1 – Egenerklæringer om konsesjonsfrihet og bopliksaker etter forskrift om nedsatt konsesjonsgrense		100
Vedlegg 2 - Husdyrhold og viltforvaltning		101
Vedlegg 3 – Årsberetning 2018 – IKT Agder sikkerhetsforum		102
Vedlegg 4a – Årsrapport for kemneren i Tvedestrand 2018		104
Vedlegg 4b – Kontrollrapport 2018 vedrørende skatteoppkreveren for Tvedestrand kommune		111
Vedlegg 5 – Tvedestrand frivilligsentral		115
Vedlegg 6 – Folkehelseprofil		119

DEL 1 – ÅRSBERETNING

1. Innledning

Etter kommuneloven skal kommunen hvert år utarbeide årsregnskap og en årsberetning. Disse skal behandles av kommunestyret senest innen 1. juli.

Årsberetningen skal inneholde opplysninger som er viktige for å bedømme kommunens økonomiske stilling og resultatet av virksomheten, samt om andre forhold av vesentlig betydning. Det skal redegjøres for tiltak innen kontroll og etisk standard. Videre skal det redegjøres for arbeid med likestilling og mangfold.

Dette dokumentet har først en del 1 som er kalt årsberetning, deretter følger del 2 som er gir en grundigere fremstilling av tjenestoområdene, kalt enhetenes årsrapporter.

Årsberetningen gir først et kortfattet sammendrag, kapittel 2, over de viktigste resultatene innenfor tjenestene og økonomi for kommunen i 2018. Så følger hovedelementene i hovedstrategien for Tvedestrand kommune. Deretter kommer en gjennomgang av samfunnsutviklingen i Tvedestrand, styringssystem og målekart, samt tjenester og forvaltning inkludert internkontroll. Videre er medarbeidere, inkludering, mangfold og etikk samt kommunens økonomiske resultater beskrevet.

Hvis en innledningsvis leser kapittel 2 med sammendraget og kapittel 8 om økonomi i årsberetningsdelen, vil nok det gi en god oversikt før en blir for detaljert.

Tvedestrand den 01.04.2019

Jarle Bjørn Hanken

Rådmann

Øyvind Johannesen

Ass. rådmann

2. Sammendrag

Tvedestrand kommunes oppdrag er å gi dagens og fremtidens innbyggerne tjenester med god kvalitet gjennom god ressursutnyttelse, og legge til rette for fremtidig vekst, utvikling og bærekraft. Når en ser på tilbakemeldingene en får gjennom året virker folk i Tvedestrand i rimelig grad tilfredse med tjenestene, selv om enkelte alltid vil ønske endrede prioriteringer. Kommunens ansatte bør se på arbeidet de gjør for befolkningen i Tvedestrand med stolthet og glede.

2018 har vært et krevende og utfordrende år med flere viktige strategivalg for fremtiden, særlig innenfor skole- og barnehagesektoren. Nivået og kostnadene på tjenestene innfor helse og omsorg, samt sosialhjelp og barnevern, har vært under sterkt press i 2018. Det meste av merforbruket i 2018 på omlag 8 mill. kroner for enhetene har vært innenfor disse tjenesteområdene. Tilsvarende utvikling har også vært på landsbasis viser tilbakemeldingene KS har fått fra alle kommunene. Etter at kommunen kom ut av Robek-lista i 2017 har kommunen i 2018 ytterligere styrket sine fondsreserver, ved at det ble avsatt omlag 11,5 mill. kroner i 2018. Disposisjonsfondene er på 21,2 mill. kroner ved slutten av året.

Resultatet for 2018 ble et regnskapsmessig merforbruk (avvik) på omlag 1,8 mill. kroner. Dette er noe bedre enn «best case scenario» i 2. tertialrapport 2018, som var på 3 mill. kroner i merforbruk. Merforbruket i 2018 ble dekket inn ved strykninger mot avsetningene til disposisjonsfond, som ble redusert fra budsjettet 13,3 mill. kroner til 11,5 mill. kroner. Omlag 5,6 mill. kroner av avsetningen til disposisjonsfond skyldes inntektsføring i 2018 av det regnskapsmessige overskuddet fra 2017.

Det regnskapsmessige resultatet (avvikene) i 2018 kan kort oppsummeres til følgende:

1. Merforbruk for alle enhetene (ansvar 210-275)	8,0 mill. kroner (prognose i 2.tertial 2018 var 9,6 mill. kroner).
2. Inndeckket slik:	
a. Økte frie inntekter (skatt og rammeoverføring)	4,4 mill. kroner
b. Lavere pensjonsutgifter utgiftsført	0,9 mill. kroner
c. Andre positive avvik på ansvar 280-290	0,9 mill. kroner
d. Mindre avsetning til disposisjonsfond	1,8 mill. kroner

Netto driftsresultat ble på omlag 6,2 mill. kroner, som utgjør 1,2 % av driftsinntektene. Foreløpige tall for hele landet viser et netto driftsresultat på 2,1 %, det vil si en god del bedre enn i Tvedestrand kommune. Sum driftsinntekter i 2018 var på 534,6 mill. kroner, som er en økning på 4,5 % fra 2017. Sum driftsutgifter ekskl. avskrivninger i 2018 var 511,7 mill. kroner, som er en økning på 4,4 %.

Eiendomsskatt ble innført i 2017 med 2 o/oo. I 2018 ble eiendomsskatten økt til 3 o/oo. Det ble inntektsført omlag 17,9 mill. kroner i eiendomsskatt i 2018.

Etter rådmannens vurdering viser resultatet for 2018 at økningene i utgiftene særlig innenfor helse og omsorg, samt barnevern og sosialhjelp, en utvikling som over tid ikke vil være økonomisk bærekraftig. Dersom forbruket innfor disse områdene fortsetter på samme nivå, er budsjetttrammene for 2019 minst 8 mill. kroner for lave.

Det er i 2018 vedtatt at rådmannen skal starte et større utviklings- og omstillingsprosjekt i 2019.

Kommunens største investeringsprosjekt noen sinne på hele 230 mill. kroner til bygging av idrettsanlegg ved ny videregående skole ved Mjåvann er kommet godt i gang. Fremdriften og økonomien er innfor vedtatte planer og forutsetninger. Det er utgiftsført 80,5 mill. kroner på dette prosjektet i 2018. Fylkeskommunen gjorde vedtak om bygging av ny videregående skole ved Mjåvann til 600 mill. kroner, samt bygging av ny fylkesvei til 85 mill. kroner til den nye skolen fra nye E 18 krysset. Leiekontrakt mellom kommunen og fylkeskommunen vedrørende idrettsanlegget ble fremforhandlet og inngått i 2017.

Bygging av ny E 18 mellom Tvedestrand og Arendal i regi av Nye Veier og AF-gruppen er godt i gang og gjennomføres som planlagt med ferdigstilling noe tidligere i 2019 enn forutsatt. Kommunen har i 2017 inngått kontrakt med Nye Veier AS om bygging av store næringsarealer ved E 18 krysset til Tvedestrand (A 67 Tvedestrand næringspark). Kostnadsrammen er i underkant av 60 mill. kroner, og fremdriften og økonomien går som planlagt. Det er utgiftsført 14,2 mill. kroner på dette prosjektet i 2018.

Prosjektet med oppfylling av barneskoletomten ved Lyngmyr er gjennomført i 2018, og det har medgått omlag 7,5 mill. kroner på dette prosjektet i 2018. Dette er inklusiv planleggingsutgifter i 2018 til videre utredninger for ny barneskole i sentrum. Det har i 2018 vært brukt mye tid på ulike utredninger vedrørende bygging av ny barneskole i sentrum og fremtidig skolestruktur i kommunen. Resultatet ble at kommunestyret i desember 2018 la til grunn at det skal bygges en ny barneskole i sentrum for 525 elever til 272 mill. kroner innen 01.08.2023. Samtidig skulle de 3 grendeskolene nedlegges.

For barnehagesektoren ble resultatet at kommunestyret i desember 2018 la til grunn at det skal bygges ny barnehage ved Bronsbu med 6 avdelinger til 58 mill. kroner innen 01.08.2022. Samtidig skulle det nedlegges 2-3 barnehager i sentrum.

Arbeidet med planlegging av nye boliger for personer med nedsatt funksjonsevne startet opp i 2018. Prosjektet Møllerbekken m.m. ble gjennomført og avsluttet i 2018. I tillegg har det vært gjennomført og planlagt flere prosjekter innenfor VA-sektoren i 2018.

Nedenfor har en omtalt hver av kommunens sektorer med tjenesteproduksjon. De omtalte punktene er ikke nødvendigvis de som har krevd mest ressursinnsats eller er viktigst på området, men er forhold en ønsker å fremheve.

Grunnskolen

Tvedestrandskolen har vedvarende fokus på kvalitetsforbedring og vurdering av egen praksis i et ledelsesperspektiv. Læringsledelse og lærende møter er forankret og strukturert. Veiledning og støtte fra Utdanningsdirektoratets Veilederkorps har fortsatt i skoleåret 2018-2019 med særlig vekt på skoleeierrollen. Arbeidet med satsningsområdene vil prege skolene i årene fremover. Dette fremgår også i Kvalitetsplan for Tvedestrandskolen 2017 – 2020.

Mange lærere i grunnskolen har deltatt på videreutdanning og lærernes økte kompetanse reflekteres i elevenes læring gjennom gode resultater i norsk, engelsk og matematikk.

På nasjonale prøver ligger Tvedestrandskolen over fylket og likt med landsgjennomsnittet på de best presterende elevene, men har et for høyt antall elever som presterer lavt. Tvedestrandskolens avgangselever ligger over 40 på grunnskolepoeng.

Barnehager

Det var full barnehagedekning ved hovedopptak. Utover dette har vi kunnet tilby barnehageplasser fortløpende gjennom året. Antall barnehageplasser i bruk har blitt redusert uten at dette har gått ut over kvaliteten. Dette vises i gode resultater i brukerundersøkelsen og gjennom systematisk forebyggende arbeid med fokus på tidlig innsats.

Plan, miljø og eiendom

Forberedelsene til de store og arbeidskrevende oppgavene kommunen og enheten står foran har preget mye av 2018. Spesielt kan nevnes samarbeidsprosjektet mellom fylkeskommunen og kommunen om ny videregående skole og idrettsanlegg ved Mjåvann, ny E18 og næringsarealer ved

Grenstøl, ny barneskole på Lyngmyr og ny barnehage på Bronsbu. Enheten har også stått for oppstart av planlegging av nye boliger for utviklingshemmede.

Aktiviteten innen byggesak har vært noe lavere enn tidligere år, og behandlingstidene er lavere enn normen. Innen oppmåling har aktiviteten vært høyere enn budsjettet. På plansiden har det vært jobbet med mange og komplisert reguleringsplaner m.m.

Deltagelse i interkommunalt plansamarbeid for nye E 18 fra Tvedestrand til Dørdal og Arendal til Grimstad, startet opp i 2018.

Det har vært gjennomført et normalt bygningsvedlikehold i 2018. Det er lavt sykefravær i enheten.

Teknisk drift

Enheten har arbeidet med oppfølging av rehabiliteringsplanen for vann og avløp og det har blitt arbeidet mye med VA-delen på de store investeringene som kommunen skal gjennomføre de nærmeste årene. Enhetene har et lavt sykefravær. Skjærgårdstjenesten har levert gode resultater i 2018. Driften av tjenestene innenfor enheten har vært stabil i 2018.

Omsorg og rehabilitering

Det har vært stor økning i tjenestebehovet i 2018 på alle tjenesteområder, men særlig innenfor hjemmesykepleien. Det måtte opprettes midlertidige plasser, «pop-up» avdeling, på slutten av 2017, som var i drift ut 1.kvartal 2018. Antall årsverk i hjemmesykepleien ble økt med 4 i løpet av 2018. Dette krever fleksible ansatte for å kunne gi et godt faglig tilbud til de som trenger det, og denne fleksibiliteten har ansatte vist ved å bidra til å stå på i krevende perioder. Det har vært store utfordringer med å rekruttere sykepleiere i 2018.

Det har vært arbeidet mye innføring av velferdsteknologi i enhetene. Nye digitale trygghetsalarmer til hjemmeboende og nytt digitalt signalanlegg på sykehjemmet er gjennomført i 2018. Gjennom Agderprosjektet er dette gjennomført og varslingen går til nytt interkommunalt responscenter i Kristiansand. Det utprøves og testes ytterligere nye velferdsteknologiske løsninger i enheten.

Oppfølgingsenheten

Enheten er under vekst på grunn av nye og endrede behov i brukergruppene. Flere brukere med store og sammensatte problemstillinger utfordrer personalet og driften. Økte og nye behov resulterer i økt behov for kvalitetsutvikling og økt faglig fokus bla annet gjennom forbedrede brukerrettede planer og internopplæring. I desember 2017 ble tjenesten «Tvungen omsorg» opprettet og videreført i 2018. Dette er et helt nytt og krevende arbeid for kommunen, og som vil fortsette å utfordre fremover.

Enheten har også økt det forebyggende arbeidet innenfor psykisk helse og rus gjennom nyetablert ungdomskontakt som når ut til mange ungdommer og har etablert mange samarbeidsparter. Enheten har i samarbeid med brukere arbeidet med nye planer for nye boliger for personer med nedsatt funksjonsevne.

Enheten har levert et regnskap med et merforbruk, men lavere enn prognosen pr. 2. tertial. Det viser at enkeltansatte strekker seg langt og at enheten drives effektivt.

Familiehuset – ressurscenter for barn og unge

Tjenestene i enheten har hatt fokus på å videreføre "Familiehusetmodellen", ved å ha et godt og hensiktsmessig samarbeid. Fritidsklubben har i 2018 fortsatt med utvidet åpningstid og ungdom har benyttet seg av aktivitetstilbudet.

I hele 2018, som de siste årene, har det vært en utfordring å ha mulighet til å tilby fastlege til nye pasienter, da alle fastlegene stort sett har hatt fulle lister. Administrasjonen og fastlegene har samarbeidet for å finne gode løsninger, både kortsiktig og langsiktig.

Ved utgangen av året ble den en avklaring i barnevernssaken der Tvedestrand kommune og BUF-etat var uenige om fordelingen av utgifter fra 2015. Saken er avsluttet uten merutgifter for kommunen.

Det har vært en økning i barnevernsutgiftene i 2018 utover det budsjetterte.

NAV

Et hovedfokus hos NAV har vært oppfølgingen av unge under 25 år og arbeidsformidling generelt med bedriftsbesøk. Digitalisering av statlige NAV-tjenester har hatt et sterkt fokus både i 2017 og 2018.

Det er fremdeles mange brukere som må følges tett opp, og NAV har samarbeid med både skole og arbeidsliv. Det har vært en kraftig økning i sosialhjelpsutbetalingene i 2018. Innstramminger i statlige velferdsordninger i NAV fra 01.01.2018 kan være en vesentlig årsak til økningen i sosialhjelps-utbetalingene. Arbeidsledigheten har vært synkende gjennom hele 2018.

I 2018 var det 8 flyktninger som ble bosatt i Tvedestrand, herav 1 barn. I tillegg ble det bosatt 1 som familiegjengenforeninger. Målsetting for 2018 var bosetting av 10 personer.

Administrativ støtteenhet

Biblioteket har blitt en stor arena for møte mellom mennesker, noe vi særlig ser i virksomheten rundt bibliotekklubben, språkkafeen og samarbeidet med utlånssentralen i frivilligsentralen. Arrangements- og aktivitetsevirkomheten steg kraftig i 2017, og dette nivået har holdt seg fortsatt høyt i 2018.

Det har vært stabil og god drift i støttefunksjonene. Arbeidet med nytt økonomi- og HR-system (ERP) og nytt sak-arkivsystem ble startet opp i 2018 i IKT-Agdersamarbeidet.

Ledelse, IKT, næring og kultur

For kommunens øverste ledelse har det vært sterkt fokus på gjennomføring av utviklingsalternativet med store investeringsprosjekter, samtidig som det også har vært et sterkt fokus på driften og økonomistyringen av kommunen. En viktig målsetting i 2018 har vært å bygge opp økonomiske reserver for fremtiden.

På IKT-siden har det vært arbeidet med etablering og konsolidering av nye IKT Agder i 2018, etter at DDØ-kommunene og gamle IKT-Agder IKS ble slått sammen fra 01.01.2018. Det har vært viktig å få på plass ny organisasjonsstruktur i selskapet og inn mot kommunene og fylkeskommunen som eiere og brukere. Det er gjort vedtak og etablert prosjektoppdrag på innføring av nye systemer innfor økonomi og HR (ERP) og sak/arkiv (Public 360) for de gamle DDØ-kommunene. Det har vært fokus på digitalisering gjennom IKT-Agder ved at det m.a. er etablert et egen «digitaliseringsprosjekt» i samarbeidet.

På næringsiden har det vært fokus på å utvikle strategi for utvikling og salg av næringsarealer i kommunen, samt å iverksette tiltakene i strategisk næringsplan regionalt og lokalt. Dette gjøres i nært samarbeid med lokalt næringsliv m.fl.

Kultursektoren har hatt fokus på å iverksette tiltakene i vedtatt kommunedelplan for Kultur, samt rullering av handlingsplan for kultur og handlingsplan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv.

Samfunnssikkerhet og beredskap

Det ble i 2018 avholdt flere interne beredskapsøvelser, samt en øvelse i regi av fylkesmannen med tema "svikt i vannforsyningen". Beredskapsrådet avholdt to møter i 2018. Erfaringene med et lokalt beredskapsforum er gode. Det forekom ingen større beredskapssituasjoner for kommunens del i 2018. Det ble arbeidet aktivt med forebygging og informasjon ved varsel om brannfare/tørke, farevarsel for vær og ift. bruk av kysten og Tjenna. Uværet Knud gikk i liten grad utover Tvedestrand. Kommunen var i beredskap på uværskvelden. Kommunen inngikk et samarbeid med Norges Vassdrags- og energidirektorat (NVE) som et resultat av flommen i 2017 for å kartlegge og modellere hele nedbørsfeltet til Tjennavassdraget med tanke på overvannshåndtering i fremtiden. Dette arbeidet fortsatte inn i 2019.

Informasjonssikkerhet og personvern

Den nye personvernforordningen (GDPR) trådte i kraft i EU 25. mai 2018 og ny personvernlovgivning i Norge trådte i kraft juli 2018. DDØ Sikkerhetsforum ble erstattet av IKT Agder Sikkerhetsforum i forbindelse med fusjonen av de to selskapene. Det ble arbeidet aktivt i et eget prosjekt med kartlegginger og dokumentering i alle IKT Agder-kommunene for å oppfylle vilkårene innen ny lovgivning trådte i kraft. Lokalt i kommunene ble det blant annet arbeidet med bedre internkontrollrutiner for informasjonssikkerhet og personvern. Det ble også iverksatt arbeid med å etablere ny plan for informasjonssikkerhet, personvern og internkontroll i IKT Agder kommunene og revidere felles datainstruks. Dette arbeidet fortsatte inn i 2019.

Frivilligsentralen

Frivilligsentralen har fokus på folkehelse, tidlig innsats, aktiv hverdag og trygg framtid. Tvedestrand badepark hadde anslagsvis besøk av 60 000 mennesker sommeren 2018. Siden oppstart i 2014 har badeparken hatt omlag 150 000 besøkende. Videre drifter Frivilligsentralen en utlånsentral for fritidsutstyr ved Kommunehuset. Det er i 2018 inngått et samarbeidsprosjekt med biblioteket om utlånsentralen. Gratis utlån av utstyr bidrar til at barn og unge kan delta på aktiviteter de ellers ikke hadde hatt anledning til. Det vises ellers til årsberetning for 2018 for Tvedestrand frivilligsentral som vedlegges.

3. Hovedstrategi

I handlingsplanen for 2018-2021 vedtok kommunestyret å holde fast på «utviklingsalternativet» som hovedstrategi for kommunen. Strategien har som hensikt å nå hovedmålsettingen for kommunen, som er:

- Attraktiv bokommune med Østre Agder/Agder som arbeidsplassregion
- Styrket næringsutvikling med økt antall arbeidsplasser
- En befolkningsutvikling tilnærmet lik landet
- Bedrede levekår.

Utviklingsalternativet innebar et svært høyt investeringsnivå innenfor prioriterte områder. For å finansiere investeringene ble det innført eiendomsskatt for boliger og fritidsboliger fra 2017. «Utviklingsalternativet» forutsatte også effektiviseringer i den kommunale tjenesteproduksjonen, da eiendomsskatten i liten grad skulle brukes til ordinær drift. Inntektene fra eiendomsskatten har gitt kommunen muligheter til å gjennomføre store investeringer og få avsatt midler til disposisjonsfond i 2018.

Hovedelementene i strategien er følgende:

1. Tilpasse driftsnivået til det ordinære inntektsnivået, uten bruk eiendomsskatt. Det betyr å redusere driftskostnadene i økonomiplanperioden med inntil 10 mill. kroner i perioden 2018-2021.
2. Gjennomføre et svært høyt og ekspansivt investeringsnivå på brutto omlag 600 mill. kroner i perioden 2018-2021 innenfor prioriterte områder, hvor økte kapitalutgifter og eventuelle økte driftsutgifter finansieres med eiendomsskatt. Følgende områder ble prioritert:
 - Investeringer knyttet til E18-utbyggingen, med utvikling av attraktive næringsområder og infrastruktur.
 - Nytt idrettsanlegg og infrastruktur for ny videregående skole ved Mjåvann.
 - Ny barneskole i sentrum, med infrastruktur.
 - Ny barnehage i sentrum, med infrastruktur.
 - Oppfølging av Byløft-prosjektene Hovedgata/Holgata og Møllebekken.
 - Nye 8 boliger for utviklingshemmede samlokalisert i sentrum.
 - Brannsikring av Dypvåg og Holt kirker
 - Kjøp av bygning og tomt for gamle videregående skole ved Lyngmyr.
3. Øke eiendomsskatt til 3 o/oo i 2018, som øker til 4 o/oo i 2019 og 2020 og til 4,5 o/oo i 2021.
4. Bygge opp en økonomisk buffer på 4 mill. kroner pr. år hvert år, samt et utviklingsfond over tid som sikrer kommunens økonomiske handlingsrom. Dette finansieres i stor grad fra eiendomsskatten.
5. Kommunen skal ikke inn på Robek-lista igjen.
6. Salgsinntekter ved salg av næringstomter og annen eiendom brukes i perioden 2018-2021 til å redusere låneopptakene disse årene.

7. Det legges ikke opp til ytterligere økning av lånegjelden til kommunen etter 2021.
8. Bevist satsing på digitalisering, både samfunnsmessig og organisatorisk, med forventning om gevinstrealisering.
9. Større og systematisk fokus på frivillighet som strategi i fremtidige tjenesteløsninger.

4. Utviklingstrekk i samfunnet Tvedestrand kommune

4.1 Folketall

Det kan være mange aktuelle indikatorer på utviklingen i samfunnet Tvedestrand. Her vises folketallsutvikling og aldersfordeling fra SSB. I tillegg har en med en tabell for arbeidsledighet.

Tabell 1: Folketall i Tvedestrand pr. 31.12.

År 2009	År 2010	År 2011	År 2012	År 2013	År 2014	År 2015	År 2016	År 2017	År 2018
5 939	5 969	6 019	6 064	6 059	6 048	6 014	6 051	6 086	6 069

I perioden 2007 til 2012 var det en økning i folketallet i Tvedestrand. Økningen var på 190 personer, eller på 3,2 %. Fra 2013 til 2015 var det en nedgang i folketallet med 50 personer eller -0,8 %, mens innbyggertallet økte igjen fra 2016 til 2017 med 72 personer (1,2 %). I 2018 gikk innbyggertallet ned 17 personer; -0,3 %, mens landet økte med 0,6 %.

Fra 2007 til 2017 er det en økning i innbyggertallet i Tvedestrand på 3,6 %. Landet totalt har hatt en vekst på 11,8 %. Årlig gjennomsnitt er 0,36 % for Tvedestrand og 1,18 % for landet. Dette har ytterligere forsterket seg i negativ retning i 2018. Denne utviklingen gir negativ effekt i forhold til blant annet hva kommunen får i frie inntekter gjennom inntektssystemet. Etter at inntektssystemet ble innført med dagens profil, har kommunen hatt et tap i sine samlede skatte- og rammeoverføringer på om lag 1-2 mill. kroner hvert år. Dette har vært et effektiviseringskrav for kommunen de siste 15-20 årene.

Folketallet fordelt på alder ved utgangen av sist år framgår av tabellen nedenfor.

Tabell 2: Folketall fordelt på alderstrinn ved utgangen av året

I alt	0-5 år	6-15 år	16-19 år	20-66 år	67-79 år	80 år +
5 874 (2007)	373	729	353	3 522	563	334
5 939 (2008)	379	716	355	3 590	562	337
5 939 (2009)	391	705	360	3 590	562	331
5 969 (2010)	402	713	347	3 611	569	327
6 019 (2011)	410	715	307	3 669	589	329
6 064 (2012)	406	698	322	3 671	632	335
6 059 (2013)	391	725	297	3 644	677	325
6 048 (2014)	390	710	308	3 601	727	312
6 014 (2015)	376	711	308	3 559	756	304
6 051 (2016)	347	724	305	3 579	794	302
6 086 (2017)	335	711	313	3 591	827	309
6 069 (2018)	319	711	309	3 572	851	307

Det er forskjellig utvikling for de ulike aldersgruppene over tid. Antall barn og unge (aldersgruppen 0-19 år) har blitt gradvis redusert de siste årene, fra 1 462 i 2010 til 1 339 i 2018. Dette er en nedgang på -8,4 %. Nedgangen i aldersgruppen 0-5 år er markant, hele -20,6 %.

I samme periode er det aldersgruppen 67-79 år som har en markant økning i antall innbyggere, hele 49,6 % (økning på 282 personer).

Det betyr at kommunen får en stadig eldre befolkning, mens barn/unge har hatt en reduksjon de siste årene. Den yrkesaktive delen av befolkning har holdt seg rimelig stabilt samme antall.

Fortsetter denne utviklingen vil det påvirke prioriteringen av de kommunale tjenestene og ressursene i fremtiden. Det kan bety færre barnehage- og skoleplasser og økning i helse- og omsorgsbehovene.

4.2 Arbeidsmarked

Tabell 3: Utvikling av arbeidsledighet (helt ledige arbeidssøkere) i % av arbeidsstyrken, pr. årsskiftet

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Landet	3,3	3,1	2,8	2,5	2,6	3,1	3,4	3,2	2,3
Snitt fylket	3,8	4,0	3,5	3,6	4,0	3,7	4,7	3,5	2,3
Tvedestrand	4,4	4,3	3,2	4,0	4,0	4,1	5,4	3,8	2,6

Arbeidsledigheten i Tvedestrand har i perioden variert i mellom 2,6 % og 5,4 %. I 2018 var den nede i 2,6 %, mens den i 2016 var oppe i hele 5,4 %. Ledigheten i Tvedestrand har alle årene vært lik med eller høyere enn gjennomsnittet både for Aust-Agder og landet. Arbeidsledigheten har sunket vesentlig i 2018 både på landsbasis, i fylket og i kommunen.

4.3 Folkehelse

Folkehelseinstituttet publiserer hvert år en folkehelseprofil for alle landets kommuner. Hensikten er å bidra med en oversikt over helsetilstanden i befolkningen og faktorer som påvirker denne. Profilen bruker indikatorer innen befolkning, levekår, miljø, skole, levevaner og helse/sykdom. Hver av de 34 indikatorene sammenlignes med landsgjennomsnittet.

De områder der Tvedestrand skiller seg markant positivt ut i forhold til landet er:

- God drikkevannsforsyning.

Områder der Tvedestrand skiller seg markant negativt ut i forhold til landet er:

- Andel barn 0-17 år
- Andel over 80 år
- Utdanningsnivå i aldersgruppen 30-39 år.
- Stønad til livsopphold 20-29 år
- Andel ungdommer i ungdomsskolen som er medlem av en fritidsorganisasjon.
- Andel 10.-klassinger som trives på skolen.
- Andel kvinner som røyker ved starten av et svangerskap.
- Andelen med psykiske symptomer og lidelser.
- Antall utleveringer av antibiotika på resept.

Hovedtrekkene i resultatene over er om lag som tidligere år, men med noe variasjon i parametrene. For å se hele folkehelseprofilen vises det til Folkehelseinstituttets hjemmeside: www.fhi.no. Profilen for Tvedestrand for 2019 vedlegges årsberetningen.

5. Styringssystem og målekart

5.1 Målekart for kommunen

Tvedestrand kommune gjorde i 2007 vedtak som innebar at kommunen skulle organiseres etter enhetsmodellen, og det ble gjort vedtak om etablering av styringssystemet "Balansert målstyring" (BMS). BMS er en modell for styring og måling av egen virksomhet og kommunen som helhet. Som navnet antyder, bygger modellen på at mål for kommunens virksomhet ses ut fra ulike perspektiv og at måling av kommunens prestasjoner og resultater må ta høyde for dette.

I 2018 har kommunen hatt følgende fokusområder i et målekart:

- Brukere
- Medarbeidere
- Økonomi

Fra 2014 er det satt opp målekart for hver enhet i tillegg til hele kommunen.

Det er i 2018 vedtatt følgende målekart for hele kommunen, hvor resultatene for 2018 er satt inn i målekartet:

Fokusområde	Bruker	Medarbeider	Økonomi
Hva måler vi?	Brukertilfredshet i hver enhet	Medarbeidertilfredshet Sykefravær	Avvik i forhold til budsjett
Hvordan måler vi?	Brukerundersøkelser i hver enhet	Medarbeiderundersøkelse Sykefraværstatistikk	Regnskap
Ambisjonsnivå	Fastsettes i hver enhet	Medarbeidertilfredshet på 4,2 (1 – 5, hvor 5 er best) Svarprosent: 60 % Sykefravær totalt på 7,0 %, hvorav korttid på 1,8 %.	Avvik +/- 0,5 % fra netto budsjettramme, sum for alle enhetene/ansvarsområdene 210-275
Resultat	Se enhetenes målekart	Medarbeidertilfredshet: undersøkelsen 10-faktor gjennomført 55 % svarte i 2018 mot 66 % i 2016. Score: gjennomsnitt 4,2 i 2018 mot 4,2 i 2016. Sykefravær totalt på 7,2 %, hvorav korttid på 2,0 %.	Avvik - 2.1 % fra netto budsjettramme, sum for alle enhetene/ansvarsområdene 210-275.

Medarbeiderundersøkelsen 10-faktor har spørsmål innen 10 kategorier. Nedenfor vises resultatet for de ulike kategoriene for Tvedestrand og gjennomsnittet for alle kommuner i landet som har benyttet undersøkelsen i 2018. Undersøkelsen gjennomføres hvert 2 andre år. Neste gang er i 2020.

Tabell 4: Resultat fra medarbeiderundersøkelsen 2016 og 2018

Navn	Tvedestrand 2016	Norge 2016	Tvedestrand 2018	Norge 2018
Oppgavemotivasjon	4,3	4,3	4,3	4,3
Mestringstro	4,3	4,3	4,3	4,3
Selvstendighet	4,2	4,2	4,3	4,2
Bruk av kompetanse	4,3	4,2	4,2	4,2
Mestringsorientert ledelse	3,9	3,9	3,9	4,0
Rolleklarhet	4,2	4,3	4,3	4,3
Relevant kompetanseutvikling	3,6	3,7	3,6	3,7
Fleksibilitetsvilje	4,5	4,4	4,5	4,5
Mestringsklima	4,0	4,1	4,1	4,1
Nytteorientert motivasjon	4,7	4,7	4,7	4,7

Det vises ellers til andre kapitler i dette dokumentet for nærmere omtale av de ulike fokusområdene og enhetenes målekart.

5.2 Politisk og administrativ organisering

Et grunnprinsipp i den politiske organisering i Tvedestrand er at det er kommunestyret som tar beslutningene i den grad de ikke er delegert til rådmannen, og at de andre politiske organene er forberedende instanser. Unntaket fra denne hovedregelen gjelder saker etter plan- og bygningsloven, der utvalget for teknikk, plan og natur har vedtaksmyndighet som planutvalg.

Organiseringen og de gjeldende reglementene ble sist revidert i 2015. Vedtatte endringer ble innført fra oktober 2015 (etter konstituering av nytt kommunestyre).

Rådmannen er delegert myndighet i alle saker som ikke er av prinsipiell karakter, jfr. eget delegasjonsreglement. Dette ble sist revidert i 2018.

Politisk organisering for perioden 2015-2018

- Kommunestyre med 25 medlemmer med Jan Dukene (TTL) som ordfører og June Anette Marcussen (V) som varaordfører.
- Formannskap med ni medlemmer, ledet av ordfører Jan Dukene (TTL).
- Livsløpskomité med ni medlemmer, ledet av Ole Jørgen Goderstad (H).
- Teknisk, plan- og naturutvalg med ni medlemmer, ledet av Knut Benjamin Aall (UA).
- Kontrollutvalg med fem medlemmer, ledet av Svein Hansen (AP).
- Koordineringsforum med følgende medlemmer; ordfører, varaordfører, komitelederne og opposisjonsleder, totalt fem medlemmer. Ledet av ordfører Jan Dukene (TTL).

- Administrasjons- og likestillingsutvalg med sju medlemmer, to valgt av de ansatte og fem politikere fra formannskapets medlemmer, ledet av Jan Dukene (TTL).

Administrativ organisering

Det ble gjort endringer i den administrative organiseringen fra 01.08.2013, slik at følgende organisering har vært gjeldende i 2018:

- Rådmann Jarle Bjørn Hanken og assisterende rådmann Øyvind Johannesen med følgende ni enheter og enhetsledere:
- Administrativ støtteenhet, enhetsleder Tone Vestøl Bråten
- Tvedestrandskolen, enhetsleder Elisabet Christiansen
- Barnehageenheten, enhetsleder Linda Fedje
- Plan, miljø og eiendom, enhetsleder Svein O. Dale
- Teknisk drift, enhetsleder Anton Thomassen
- Omsorg og rehabilitering, enhetsleder Liv Siljan (startet opp august 2018)
- Oppfølgingsenheten, enhetsleder Helene Tveide
- Familiehuset – Ressurssenter for barn og unge, enhetsleder Kristin de Lange Johannessen
- NAV, leder Åse Selaasdal (statlig ansatt)

I tillegg er det noen få stabsfunksjoner som dekker fagområdene politisk sekretariat, beredskap, informasjonssikkerhet, samfunnsplan, skjenke- og salgsbevilgningssaker, internkontroll, prosjektøkonom, innkjøp, controller, generell saksbehandling, kultur, og næring.

Ledergruppa har møter om lag annenhver tirsdag formiddag, og det har vært gjennomført jevnlig rapporteringsmøter mellom rådmann/assisterende rådmann og de respektive enhetslederne. Det er satt opp detaljert møteplan for 2018.

5.3 Utviklings- og omstillingsarbeid

Utviklings- og omstillingsarbeid er en del av hverdagen for en kommunal organisasjon, og det er i 2018 satt fokus på forbedringsområder i alle enheter i kommunen. Både rådmann, assisterende rådmann og enhetslederne har satt opp forbedringsområder i 2018. Disse er vedtatt av kommunestyret i budsjettet og økonomiplanen. Årsrapportene for hver enhet og ansvarsområde omtale nærmere hvorledes dette er gjennomført i 2018.

I 2018 har det vært fokus på gjennomføre utviklingsalternativet samtidig som det har vært et sterkere fokus på driften av kommunen. De økonomiske utfordringene for flere av enhetene har vært større enn forventet i 2018. Det gjelder særlig innfor helse, omsorg, sosialhjelp og barnevern. Det ble høsten 2018 innført begrenset ansettelses- og innkjøpsstopp ut året. Begrenset ansettelsesstopp er videreført i 2019.

I forbindelse med behandlingen av budsjett for 2019 og økonomiplan 2019-2022 i desember vedtok kommunestyret å gi rådmannen i oppdrag å starte et større utviklings- og omstillingsprosjekt med tanke på bedre å kunne møte fremtidens utfordringer både økonomisk og faglig, samtidig som utviklingsalternativet gjennomføres.

Kommunen har i 2018 igangsatt og gjennomført flere av elementene i hovedstrategien og – satsningsområdene i utviklingsalternativet. Det gjelder m.a. A67 nytt næringsområde ved E-18 krysset, idrettsanlegg ved bygging av ny videregående skole ved Mjåvann, planlegging og strategivalg for ny barneskole og barnehage i sentrum, flere VA-prosjekter, planlegging nye boliger for utviklingshemmede, Møllerbekken m.m.

6. Tjenester og forvaltning

6.1 Tjenester

Tjenesteproduksjonen i alle enhetene har generelt vært høyt i 2018 med fortløpende økonomiske omstillingskrav til enhetene, jfr. årsrapportene fra enhetene.

For enhetene Omsorg/rehabilitering, Oppfølgingsenheten, Familiehuset og NAV har aktivitetsnivået vært høyere enn måltallene som var satt i budsjettet.

Kommunens tjenesteproduksjon overfor innbyggerne og brukerne er nærmere beskrevet i enhetenes årsrapporter.

6.2 Forvaltning

Forvaltningsoppgaver i kommunen er nært knyttet til plan- og bygningsloven, samt lovverk innenfor miljø, landbruk, viltforvaltning, konsesjonsområdet og vannforsyning. I tillegg er det forvaltningsoppgaver innenfor boligområdet mot Husbanken og i saker som gjelder serverings- og skjenkebevilgninger.

Det har vært et høyt aktivitetsnivå på de flere av disse områdene i 2018.

6.3 Brukertilfredshet

For å få tilbakemelding fra brukerne om hvordan de oppfatter de tjenester som gis, er det forutsatt gjennom BMS (balansert målstyring) at det skal være systematiske brukerundersøkelser. Ambisjonsnivået i 2018 var at alle enhetene skulle ha gjennomført brukerundersøkelse og evaluert denne.

Flere av enhetene har gjennomført brukerundersøkelser i 2018, men ikke alle. Resultatene er kommentert i enhetenes årsrapporter. Skolene har gjennomført den statlige elevundersøkelsen.

God dialog med de som bruker kommunens tjenester forutsettes å gi det beste grunnlaget for utvikling av kommunens tjenester. Dette bør skje gjennom brukermedvirkning på ulike måter.

6.4 Klimatiltak

Kommunens klimaplan er fra 2009, og har ikke vært revidert etter det. Planen inneholder 17 punkter som kommunen skal prioritere i sitt arbeid med klima. Flere av disse målene er delvis eller helt oppfylt.

I klimasammenheng og med tiltak for å redusere CO₂-utslipp nevnes her følgende for årsrapporten 2018:

- De nye SD-anleggene for Holt skole, Dypvåg skole, Songe skole. Strannasenteret og Lyngmyr ungdomsskole er satt i drift, og fungerer som planlagt.
- Bygging av Tvedestrand videregående skole og idrettspark går som planlagt, og bygges som et plussus.
- Kommunen har kjøpt inn 11 el-sykler som er fordelt på kommunens enheter til bruk i arbeidsoppdrag. Det er gitt tilskudd til 50% av kostnadene
- Det er lagt vekt på CO₂ reduserende tiltak ved valg av materialer til ny VGS
- Kommunen er medlem i Klimapartner.
- Kommunen viderefører vedtaket om at alle kommunale bygg over 500 m² skal ha vannbåren varme.
- Etter flommen høsten 2017 ble det iverksatt en planprosess for flomforebyggende tiltak i samarbeid med NVE, der NVE tar 80 % av kostnadene. Planarbeidet er forsinket som følge av mange akuttoppdrag ved NVE, og vil bli sluttført i 2019.

- Kommunens klimaplan skal revideres i løpet av inneværende planperiode. Likedan skal alle fagplaner som utarbeides i Tvedestrand vurdere konsekvensene for klima.
- Det er gjort vedtak om å kjøpe inn el-bil for renholdstjenesten.
- Ved behandling av reguleringsplaner som inkluderer nye parkeringsanlegg stilles det karv til ladestasjoner for el-bil, f.eks. ble dette gjort ved Fjordsenteret.
- Tvedestrand har deltatt aktivt i ATP- samarbeidet (ATP – Areal og transportplan – Arendalsregionen), og i arbeidet med ny E18 Dørdal-Grimstad. I begge disse planprosessene er klima og energi viktige parametre for valg av løsninger og arealbruk..

6.5 Tilsyn

Det har i 2018 blitt gjennomført flere tilsyn fra fylkesmannens side og andre statlige instanser, samt branntilsyn og lokale tilsyn. Fylkesmannen utarbeider hvert år en samordnet kalender for planlagte tilsyn og egenkontroll med kommunesektoren i hvert fylke.

I hovedtrekk er følgende tilsyn, kontroller og forvaltningsrevisjoner gjennomført i 2018:

- Fylkesmannen: Tilsyn på oppfølging og samhandling rundt barn med psykiske vansker 7-12 år. Her ble det avdekket et avvik, som det arbeides med å lukke i 2019.
- Fylkesmannen: Tilsyn med tjenester til personer med samtidig rus- og psykiske helseproblematikk. Her ble det ikke funnet noe avvik, men det ble gitt en merknad. Tilsynet er avsluttet.
- Fylkesmannen: Oppfølging av tvangstiltak i avlastningsboliger i OE. Ingen avvik eller merknader. Tilsynet er avsluttet.
- Revisjonen: Forvaltningsrevisjon på rutiner for BPA og saksbehandling ved sykehjemsplasser. Her ble det ikke avdekket vesentlige forbedringspunkter.
- Mattilsynet: Planlagt tilsyn for vannforsyningsystem og vannkvalitet. Ingen avvik.
- Fylkesmannen: Beredskapsøvelse i mai 2018. Gjennomført uten vesentlige forbedringspunkter.
- Fylkesmannen: Tilsyn ved avfallsanlegg RTA AS. Her ble det avdekket to avvik og tre merknader.
- Kommuneoverlegen: Tilsyn for miljørettet helsevern ved Tvedestrand skole. Det ble funnet flere avvik, som det arbeides med å lukke i 2019.
- Branntilsynet (Østre Agder brannvesen): Tilsyn ved Strannasenteret OR. Det ble funnet flere avvik, som det arbeides med å lukke i 2019.

I 2018, som i 2017, har det vært fokus på å lukke flere av avvikene og merknadene fra tidligere års og årets tilsyn.

Kommunens overordnede beredskapsplaner har blitt vedlikeholdt i 2018, etter at det i 2017 ble gjennomført en større samlet revisjon alle kommunens overordnet beredskapsplaner, som følge avvik avdekket i 2017. Alle avvikene er lukket. Det er gjennomført flere interne beredskapsøvelser gjennom 2018.

Tilsyn med kommunens virksomhet og tjenesteproduksjon tar utgangspunkt i statlige prioriterte tilsynsområder i henhold til lov og forskriftsverk. Tilsynsmyndighetene har fokus på avvik og forbedringsområder. Tilsyn gir også kompetanse tilbake til enhetene som tjenesteytere. Ofte blir det igangsatt kvalitetsforbedrende arbeider etter et tilsyn.

I de fleste kommunene er det en utfordring at ressursbruken som tilsyn medfører blir merkbar. Det skal tilrettelegges for tilsyn, finne frem dokumenter, delta på fellesmøter, oppstartsmøter, intervjuer, befaringer, sluttmøter og deretter arbeidet med lukking av avvik og merknader.

Innen barnehageområdet er kommunen selv tilsynsmyndighet ved enhetsleder for barnehage. I 2018 ble det ikke gjennomført tilsyn med barnehagene. Skriftlig tilsyn ble gjennomført i alle kommunale og private barnehager i 2017.

Innen miljørettet helsevern for skoler og barnehager er kommunen selv tilsynsmyndighet ved kommuneoverlegen. Det arbeides med oppstart av flere tilsyn på dette området.

6.6 Internkontroll

I kommunelovens § 48 står det følgende:

- Det skal også redegjøres for tiltak som er iverksatt og tiltak som planlegges iverksatt for å sikre betryggende kontroll og en høy etisk standard i virksomheten.

Kommunen har på flere områder internkontrollsystemer som sikrer kvaliteten på tjenestene, HMS (helse, miljø og sikkerhet), informasjonssikkerhet og på økonomifeltet. Kommunen har utarbeidet egne etiske retningslinjer og varslingsrutiner som ble revidert av kommunestyret i 2018. Det er gjennom samarbeidet i IKT-Agder og Østre Agder arbeidet med informasjonssikkerhet i 2018 ved innføring av GDPR-bestemmelsene. Det vises til vedlagte årsmelding for 2018 fra «Sikkerhetsforum for Østre Agder» for nærmere informasjon på dette området.

Rådmannen har lagt opp til rapportering og dialog med alle enhetsledere gjennom jevnlig rapporteringsmøter etter oppsatt møteplan; både med ledermøter og enhetsvise møter. Etter rådmannens vurdering er det behov for ytterligere fokus på internkontroll i de nærmeste årene. Det er forbedringspunkter på noen områder, jfr. avvikene i flere av tilsynene.

Innenfor HMS har kommunen QM+ som avvikssystem. Dette er ikke fullt ut implementert i alle enhetene. Det er gjennom IKT-Agder samarbeide igangsatt prosess med anskaffelse av nytt kvalitets- og avvikssystem for alle kommunene og fylkeskommunen i samarbeidet. Anskaffelsesprosessen og innfasingen av nytt system forventes iverksatt i 2019.

Innenfor tjenesteområdene har flere enheter kvalitetssystemer på de meste aktuelle tjenesteområdene, men også her er det behov for forbedringer og videreutvikling. Et nytt felles kvalitets- og avvikssystem vil gi muligheten for ytterligere forbedring på dette området.

På innkjøpsområdet er det gjennomført vesentlige forbedringer gjennom målrettet arbeid gjennom de to siste årene, men kontroll gjennomført av revisjonen i 2018 viser fortsatt at det er avvik på dette området. Fokus på etterlevelse av innkjøpsrutinene vil fortsatt være et prioritert område innenfor de ressursrammene som er satt av til dette arbeidet. I tillegg til å ha rutiner på plass og gjennomført opplæring, har det gjennom året vært arbeidet med «innkjøpskulturen» og holdningsskapende arbeid.

Innenfor økonomifeltet har kommunen vedtatt eget overordnet økonomireglement og finansreglement, og det rapporteres til kommunestyret i tertialrapporter og årsberetning om status på dette området. Nytt administrativt økonomireglement med utgangspunkt i det overordnede er ikke utarbeidet.

7. Medarbeidere

7.1 Antall årsverk

I vedtatt budsjett de siste årene har en følgende antall årsverk:

- 388,3 i 2008,
- 363,3 i 2009,
- 370,8 i 2010,
- 379,4 i 2011,
- 383,5 i 2012,
- 393,4 i 2013,
- 421,5 i 2014,
- 432,4 i 2015,
- 433,5 i 2016.
- 450,6 i 2017,
- 470,8 i 2018

7.2 Medarbeiderundersøkelse og arbeidsmiljø

Medarbeiderundersøkelse ble gjennomført i 2018. Den gjennomføres hver 2. år, sist i 2016.

Totalt var det 55 % av de ansatte som besvarte undersøkelsen. Totalscore på 4,2 (skala fra 1-5), som er likt med gjennomsnittet for landet. Lavest score var 3,6 som gjaldt relevant kompetanseutvikling, og høyest score var 4,7 som var nytteorientert motivasjon, motivasjon for å gjøre noe nyttig og verdifullt for andre. Enhetenes tall fremkommer under enhetenes årsrapport.

Tvedestrand kommune som IA-bedrift, har et godt samarbeid med NAV Arbeidslivssenter, NAV lokalt og bedriftshelsetjenesten som aktivt medvirkende i arbeidsmiljøspørsmål, både i forhold til ønskede prosesser i enhetene, ved dialog med HR-rådgiver, ansatte og ledere.

Personalforeningen i kommunen er arrangør for ulike sosiale tiltak for de ansatte. Tiltakene er et positivt bidrag til arbeidsmiljøet. I 2018 har personalforeningen arrangert vårfest for ansatte, sommerfest for ansatte m/følge på Furøya, topptur lokalt i Tvedestrand i mai og i august, utleie av Marens hus, tur med overnatting – Kyrkjebygdheia / Gautefall i september, julebord på Rådhuset i desember. Alle arrangementene som personalforeningen har stått for er et tilbud til alle ansatte i kommunen.

7.3 Sykefravær

Tabell 5: Sykefravær

År	Totalt fravær		Korttidsfravær 0-16 dager		Langtidsfravær over 16 dager	
	Prosent	Årsverk	Prosent	Årsverk	Prosent	Årsverk
2007	7,4 %	26,6	2,2 %	7,9	5,2 %	18,7
2008	8,8 %	32,5	1,6 %	5,8	7,2 %	26,8
2009	9,7 %	35,2	1,8 %	6,4	7,9 %	28,8
2010	7,3 %	27,4	2,6 %	9,8	4,7 %	17,6
2011	7,8 %	30,8	1,8 %	7,3	5,9 %	23,5
2012	8,4 %	33,1	1,5 %	5,7	6,9 %	27,3
2013	7,8 %	30,2	1,5 %	5,8	6,3 %	24,4
2014	8,0 %	33,5	1,5 %	6,2	6,5 %	27,3
2015	7,3%	31,6	1,9%	8,2	5,4%	23,4
2016	7,2%	29,7	1,9%	5,9	5,3%	23,8

År	Totalt fravær		Korttidsfravær 0-16 dager		Langtidsfravær over 16 dager	
	Prosent	Årsverk	Prosent	Årsverk	Prosent	Årsverk
2017	7,7%	35,3	2,0%	9,1	5,7%	26,2
2018	7,2%	34,2	2,0%	9,3	5,3%	24,9

Sammenlignet med 2017 har det vært en nedgang på 0,5 prosentpoeng i 2018. Korttidsfraværet er på samme nivå.

I enkelte enheter er det få personer som medfører en høy fraværspersent, noen enheter har større utfordringer. Vi er en inkluderende arbeidsplass, og har flere ansatte med kroniske lidelser som kan gi utslag i høyere fravær, ofte korttidsfravær.

HR-rådgiver, kontaktperson ved NAV arbeidslivssenter, NAV Tvedestrand og bedriftshelsetjenesten har fast møtetidspunkt (møteplassen) én gang per måned, for å bistå enhetsledere eller andre med delegert personalfullmakt som har behov for å drøfte saker. Det innkalles andre aktuelle funksjoner ved behov ut i fra hver enkelt sak. Hovedverneombud og hovedtillitsvalgte deltar i disse møtene minimum to ganger pr. år, i forhold til planlegging og oppfølging av IA-arbeidet, samt drøfting av aktuelle problemstillinger i enhetene.

NAV arbeidslivssenter har også vært tilgjengelig og bistått i de enheter som har hatt behov for kartlegging, forebygging eller bistand i saker.

7.5 Seniortiltak

Seniorpolitikk er kommunens personalpolitikk rettet mot medarbeidere fra 55 år. Grunnlaget for all seniorpolitikk er bevissthet om at godt voksne arbeidstakere representerer verdifulle ressurser som kommunen trenger. Tvedestrand kommune har retningslinjer for seniorpolitikk, og det skal avholdes seniorsamtaler i forbindelse med medarbeidersamtaler.

7.5 Kompetansetiltak

Det vises her til enhetenes årsrapporter.

I tillegg har ledere, hovedtillitsvalgte og hovedvernombud har deltatt på kurs i konflikthåndtering, et samarbeid mellom NAV arbeidslivssenter og Agder arbeidsmiljø, og kurs i Hovedavtalen.

Tvedestrand kommune har en ph.d. - stipendiat (doktorstipendiat), noe vi kan være stolte av. Ph.d. – prosjektet i regi av Østre –Agder omhandler «Identifisering og igangsetting av tiltak ved akutt/subakutt funksjonssvikt hos eldre hjemmeboende som mottar hjemmesykepleie i Østre Agder».

Kommunen har 11 lærlingeplasser, fire innenfor skole- og barnehagesektoren og åtte innenfor pleie- og omsorgssektoren. Alle har vært fylt opp i 2018.

7.6 Likestilling og mangfold

Virksomheter som i lov er pålagt å utarbeide årsberetning, skal i årsberetningen redegjøre for den faktiske tilstanden når det gjelder likestilling i virksomheten. Det skal også redegjøres for tiltak som er iverksatt og tiltak som planlegges iverksatt for å fremme likestilling og for å forhindre forskjellsbehandling i strid med likestillings- og diskrimineringsloven. Denne rapporteringsplikten går også frem av kommunelovens § 48, punkt nr. 5.

Redegjørelse for tilstanden

Det er i oversiktene tatt utgangspunkt i lønnsmassen pr. mars året etter i faste stillinger som er besatt. Vakante stillinger og midlertidige stillinger er ikke med i oversiktene. Fast ansatte som er i ulønnet permisjon på dette tidspunktet er ikke med i statistikken.

Ledelsen

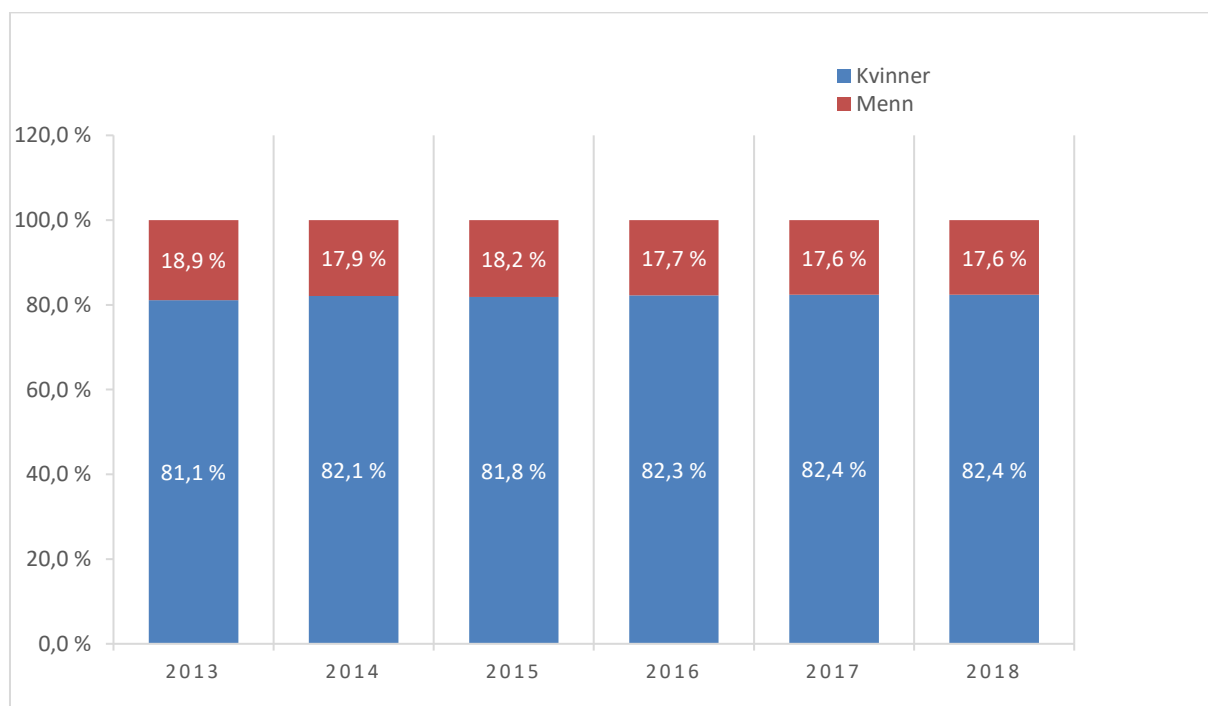
Ledelsen i kommunen har følgende kjønnsfordeling:

- Rådmannsnivå; to menn (rådmann og assisterende rådmann).
- Enhetslederne og økonomisjef; to menn og åtte kvinner.

Andel kvinner og menn

Det er liten variasjon på andel kvinner og menn som er ansatt i kommunen. Kommunen er fortsatt en kvinnedominert arbeidsplass.

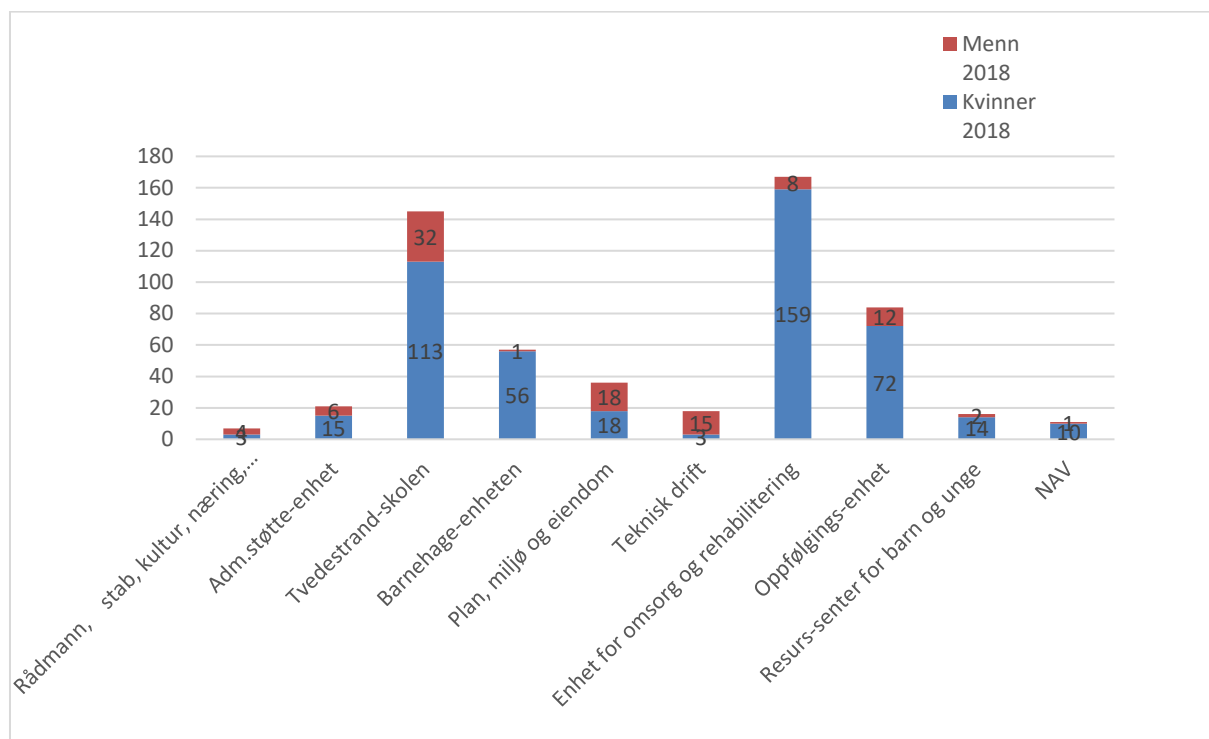
Figur 6: Fast ansatte kvinner og menn i perioden 2013-2018

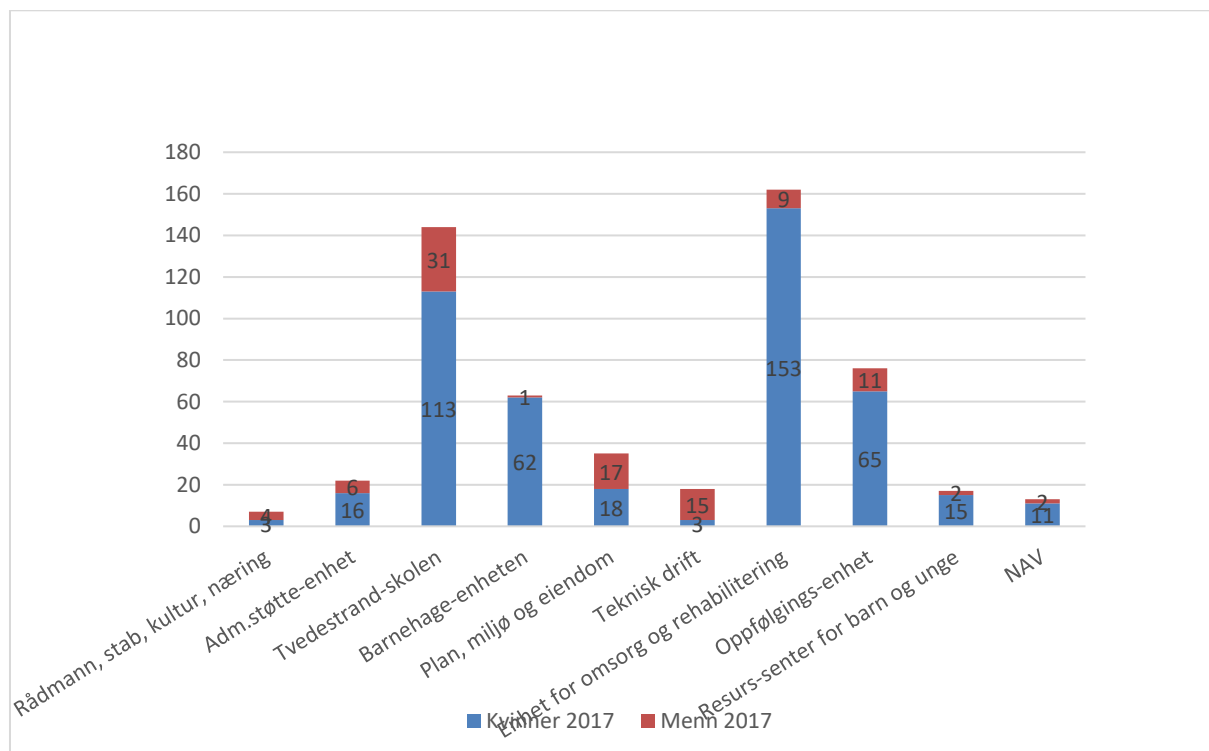
Kjønnsfordeling

Kjønnsfordelingen på enhetene viser tydelig at helse og omsorg, barnehager, NAV, Familiehuset RBU, administrativ støtteenhet og skolesektoren domineres av kvinner. Den mest mannsdominerte enheten er Teknisk drift. Plan, miljø og eiendom som inkluderer renholdstjenesten, har en tilnærmet lik fordeling på menn og kvinner. Det er små endringer i kjønnsfordelingen fra 2017 til 2018..

Figur 7: Kjønnssfordeling fast ansatte fordelt pr. enhet 2018

Figur 8: Kjønnssfordeling fast ansatte fordelt pr. enhet 2017

Stillingsstørrelser

Kommunestyret vedtok i desember 2008 retningslinjer for uønsket deltid. Konkret betyr målsettingen at kommunen i 2015 ikke skulle hatt ha flere enn 12 stillinger under 40 % stillingsstørrelse.

I 2008 var 89 % av stillingene i kommunen over 40 % stillingsstørrelse. I 2018 var andelen 93%.. Antall stillinger under 40 % ble redusert fra 48 til 41 personer fra 2008 til 2018, men har økt fra 36 til 41 fra 2017 til 2018.

Gjennomsnittlig årsverksstørrelse for menn i 2018 var 89,3%, for kvinner 79,0%. Til sammenligning var årsverksstørrelsen for menn i 2017 89,9 %, og for kvinner 79,5 %.

Det fremgår av statistikken at antall stillinger over 80 % har økt med 135 fra 2008 til 2018, de 3 siste årene utgjør dette en økning på 85 stillinger. Av dette er 100 %-stillinger økt med 87 i perioden 2008 til 2018, av dette utgjør økningen de to siste årene 48 stillinger.

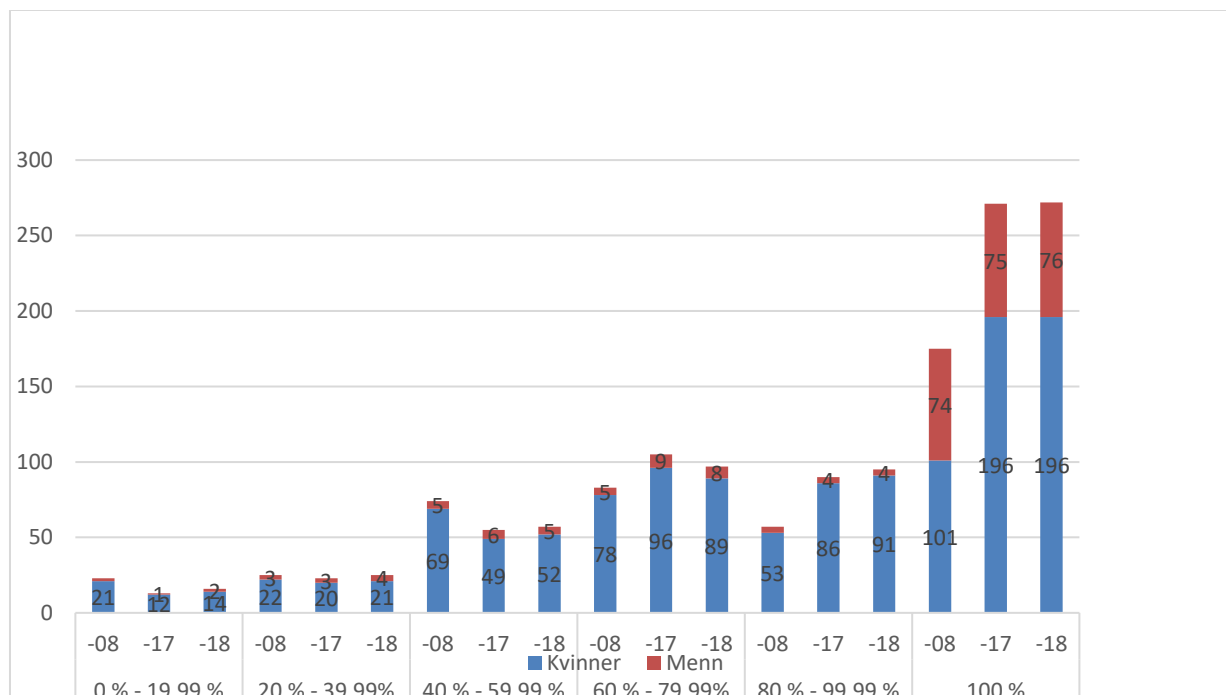
Dette viser at vi beveger oss i riktig retning i forhold til målsettingen når det gjelder økning av 100 %-stillinger, men det er fortsatt for mange deltidsstillinger i kommunen.

I 2015 ble heltidsprosjekt startet i kommunen, og i første omgang har vi valgt å ha størst fokus på omsorg og rehabilitering og oppfølgingsenheten, der målet er å oppnå økt andel heltidsstillinger, dette gjelder for øvrig også i de øvrige enhetene. For å få dette til må en se på daglig organisering av drift og arbeidstidsordninger for å kunne oppnå økt andel heltidsstillinger. Dette er et tidkrevende arbeid, men vi ser at vi nå har fått en økning i antall heltidsstillinger de 3 siste årene. Vi deltar i heltidsnettverk på Agder.

I desember 2017 ble det foretatt en kartlegging av deltidsansatte i enhet for omsorg og rehabilitering og oppfølgingsenheten. Denne viser at svært mange ansatte har ønsket deltid. Noen tiltak som må sees nærmere på er å utrede andre turnusordninger og eventuell andre tiltak som bonusordninger for å stimulere økt antall helger i turnus.

Det er ikke avsatt ekstra ressurser eller bevilget økonomiske midler til å jobbe med heltidsprosjektet.

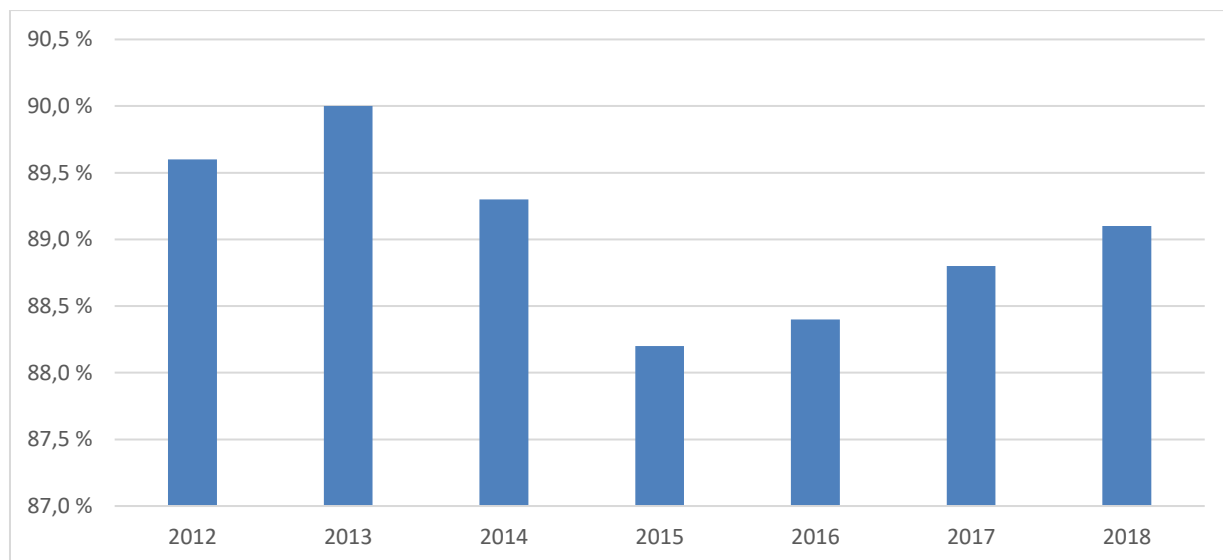
Figur 9: Fast ansatte fordelt på stillingsstørrelse og kjønn 2008, 2017 og 2018

Lønnsutvikling og -nivå

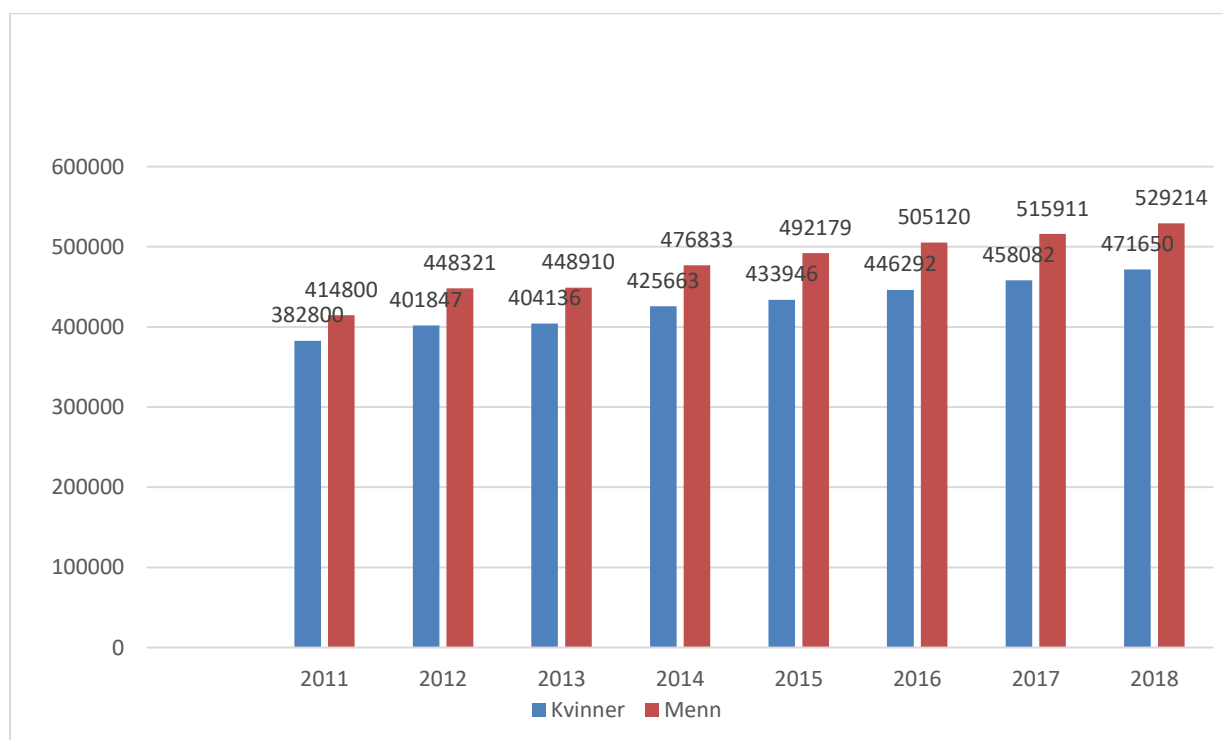
Kvinner har en gjennomsnittslønn som utgjør 89,1 % av gjennomsnittlig lønn til menn i 2018. I 2017 var det 88,8 %.

Figur 10: Prosentvis lønnsnivå - fast ansatte: kvinners gjennomsnittslønn i forhold til menns gjennomsnittslønn 2011-2018

Gjennomsnittlig årslønn for kvinner i Tvedestrand kommune er på 471 700 kroner i 2018, mens den for menn er på 529 200 kroner. Tilsvarende tall i 2017 var 458 000 kroner for kvinner og 515 900 kroner for menn.

Figur 11: Gjennomsnittlig lønnsnivå – fast ansatte: kvinners og menns gjennomsnittlige lønnsnivå 2011-2018

Tabell 12: Lønnsutvikling i % fordelt på kjønn

År	Kvinner	Menn
2009-2010	8,8 %	6,8 %
2010-2011	2,3 %	1,0 %
2011-2012	4,7 %	8,1 %
2012-2013	0,6 %	0,1 %
2013-2014	5,1 %	5,9 %
2014-2015	1,9 %	3,1 %
2015-2016	2,8 %	2,6 %
2016-2017	2,6%	2,1%
2017-2018	2,9%	2,5%

Målsetningene som var lagt for lønnsforhandlingene i 2010 ved å få en klarere kvinneprofil, må fortsatt ha fokus i fremtidige lønnsjusteringer/oppgjør.

Mangfold

Kommunestyret har i vedtatt ansettelsesreglement tatt inn følgende bestemmelser:

”Den kommunale arbeidsstyrken skal i størst mulig grad gjenspeile mangfoldet i befolkningen. Det er derfor et personalpolitisk mål å oppnå en balansert alders- og kjønns sammensetning og rekruttere personer med innvandrerbakgrunn. Personer med innvandrerbakgrunn oppfordres til å søke stillingene.”

Det registreres ikke etnisk bakgrunn til ansatte i Tvedestrand kommune. I tilsettingsprosessen registreres antall søkere med etnisk bakgrunn i ansettelsesprotokollen.

Redegjørelse for tiltak

- Heltidsprosjektet fortsetter i 2019. Det er et mål at vi skal tilby ansatte heltidsstillinger. For å øke andel heltidsstillinger må vi jobbe mer med bl.a. ulike turnusordninger og tiltak for økt antall helger i turnus.
- I tillegg må oppmerksomheten på å redusere uønsket deltid ved å slå sammen stillinger når dette er mulig, samt tiltak som går på tvers av enhetene i forhold til å få større stillingsstørrelser fortsatt jobbes systematisk med
- Det vil fortsatt være kjønnsnøytrale kriterier ved lønnsfastsetting og lønnsforhandlinger. Det forventes at lønnsutviklingen for kvinner kontra menn fortsatt vil være et tema ved de sentrale og lokale lønnsforhandlingene. Det legges også opp til tilsvarende oppmerksomhet ved lønnspolitiske drøftinger med de lokale fagforeningene i Tvedestrand kommune.
- Tvedestrand kommune deltar i prosjekt «menn i helse» i omsorgssektoren. Dette ser vi er positive på flere områder, og håper at det kan bidra til at flere menn vil velge yrker innenfor dette fagområdet fremover.
- Ved utlysning av stillinger i barnehagene og skolene, samt innenfor helse- og omsorgssektoren, bør menn i sterkere grad bli oppfordret til å søke.
- Likestilling er i samfunnsdel i kommuneplanen tatt inn som et eget punkt og med konkrete forslag til tiltak.
- Arbeide aktivt, målrettet og planmessig for å fremme likestilling og hindre diskriminering på grunn av kjønn, etnisitet og nedsatt funksjonsevne på alle nivåer i kommunen.
- Tvedestrand kommune har som mål å oppnå en balansert alders- og kjønns sammensetning, samt rekruttere personer med innvandrerbakgrunn.

7.7 Etikk

I henhold til Kommunelovens § 48, punkt 5, skal også årsrapporten inneholde et punkt som omfatter hvorledes kommunen sørger for å sikre en høy etisk standard i virksomheten.

Etisk standard sikres i første rekke gjennom de retningslinjene som er nedfelt i kommunens arbeidsgiverpolitikk under punktet Etske verdier, som har følgende klare føringer:

- Som forvaltere av samfunnets felles ressurser stilles det høye etiske krav til folkevalgte og ansatte. Grunnprinsippene skal være åpenhet, redelighet, integritet, ærlighet og respekt.
- Medarbeidere og ledere i Tvedestrand kommune skal utføre arbeid og tjenester i samsvar med det felles verdigrunnlaget som finnes i vår organisasjon og som er nedfelt gjennom kommunens arbeidsgiverpolitikk.
- Ledere har et særlig ansvar for å tydeliggjøre og skape aksept for etisk forsvarlig atferd og legge forholdene til rette for praktisering av dette.
- Enhver medarbeider har ansvar for å søke råd og veiledning hos sin overordnede dersom hun/han er usikker på hva som er forsvarlig praktisering av kommunens etiske retningslinjer.
- Ledere og medarbeidere har plikt til lojalt å overholde de lover, forskrifter og reglementer som gjelder og de vedtak som er truffet for kommunens virksomhet
- Alle medarbeidere har et selvstendig ansvar for å ta opp forhold en får kjennskap til, som ikke er i samsvar med kommunens etiske norm. Brudd på de etiske retningslinjene vil kunne forårsake betydelig skade og vil i alvorlige tilfelle være uforenlig med fortsatt ansettelse i kommunen.

I 2018 reviderte vi kommunen etiske retningslinjer for ansatte og folkevalgte, og utarbeidet nye varslingsrutiner for kritikkverdige forhold.

Retningslinjene er gjort kjent for alle ansatte, og er en del av introduksjonsprogrammet ved ansettelse av nye arbeidstakere.

I tillegg vedtok kommunen i 2010 å legge inn etiske retningslinjer gjennom det interkommunale innkjøpssamarbeidet OFA, som kommunen deltar i. Dette gjelder etiske retningslinjer i forhold til innkjøp og krav til leverandørene.

7.8 AKAN-arbeid

AKAN er en forkortelse for Arbeidslivets kompetansesenter for rus- og avhengighetsproblematikk. Hensikten med AKAN-arbeidet i Tvedestrand kommune er å forebygge rusmiddelbruk, hjelpe ansatte til å få bukt med sitt rusproblem, og slik forhindre at arbeidsforholdet kommer i fare. Dette gjelder også spilleavhengighet. Det er nedsatt et AKAN-utvalg, som er et underutvalg og arbeidsredskap for Arbeidsmiljøutvalget. Det har ikke vært noen innmeldte saker til AKAN-utvalget i 2018. Hovedansvaret ligger hos enhetslederne i oppfølging av dette, og det er søkt bistand hos HR-rådgiver fra enkelte enheter i 2018 i dette arbeidet.

AKAN-utvalget har også oppfordret enhetene til å ha samtale om temaet på personalmøter. AKAN-retningslinjer ble revidert i 2016.

8. Økonomi

8.1 Hovedtrekk

8.1.1 Driftsregnskapet

Regnskapsresultat og økonomisk status

Tvedestrand kommune fikk et regnskap i balanse for 2018 etter at et samlet merforbruk på 1,8 mill. kroner ble dekket inn ved mindre avsetning til disposisjonsfond. Netto driftsresultat ble 6,2 mill. kroner. Etter at en har avsatt 16,7 mill. kroner og brukt 10,5 mill. kroner av fondsmidler, ender regnskapet i balanse.

Det er følgende avvik mellom regnskap og revidert budsjett:

- 8 000 000 kroner i netto merforbruk på enhetene
- 6 136 000 kroner i merinntekt på rammetilskudd
- 1 726 000 kroner mindreinntekt på skatt
- 1 800 000 kroner i mindre avsetning til fond (strykninger)
- 860 000 kroner i mindreutgift/merinntekt på pensjon
- 530 000 kroner i merinntekter på generelle statstilskudd, herav 427 000 kroner i økt integreringstilskudd
- 169 000 kroner i netto merinntekt fra renter
- 140 000 kroner i netto mindre bruk av fond på selvkostområdene
- 150 000 kroner i merutgifter/mindreinntekter på øvrige deler av budsjettets fellesområder

Enhetene kommer tilnærmet samlet sett ut med merforbruk på 8 000 000 kroner i 2018. Ved budsjettkontrollen pr. 2. tertial 2018 hadde enhetene et samlet anslag på merforbruk på om lag 9 600 000 kroner.

Fem enheter har mindreforbruk på 2 584 000 kroner, mens 6 enheter har merforbruk på 10 593 000 kroner. De største postene gjelder lønn inkl. sosiale utgifter på 4 000 000 kroner samt utgifter til brukerrettede ytelser, hovedsakelig sosialhjelp, på ca. 3 700 000 kroner

Utenom enhetene uttalte rådmannen ved budsjettkontroll for 2. tertial stor usikkerhet knyttet til skatt og inntektsutjevning, pensjonskostnader og premieavvik, avsetning til og bruk av fond innen selvkostområdene samt renteutgifter og – inntekter. Disse elementene slo altså positivt ut for kommunen.

Kommunen har et mål om ikke å ha større avvik i resultatet enn +/- 0,5 %, målt med utgangspunkt i netto budsjetttramme for alle enhetene. Merforbruket nevnt over tilsvarer -2,1 %, og en er dermed et stykke unna målsettingen.

Ved utgangen av 2018 har kommunen et disposisjonsfond på 21 260 000 kroner.

Status ved utgangen av 2018 viser en kommune som fremdeles har stram økonomi og forholdsvis få frie driftsmidler, selv om disse har økt noe i løpet av siste år. Akkumulert premieavvik er på 32,9 mill. kroner og er en forpliktelse som må dekkes inn i driften de kommende årene. I tillegg til reell økonomisk effekt er dette belastende for likviditeten. For å sikre likviditet til å kunne håndtere løpende utgifter inngikk kommunen i januar 2015 en avtale med banken om trekkrettigheter på 30 mill. kroner.

Tabell 13: Driftsregnskapet

Driftsregnskapet (beløp i hele 1 000 kroner)	Regnskap 2 018	Rev. bud. 2 018	Budsjett 2 018	Avvik fra rev. bud. 2018	Regnskap 2 017
Skatt og rammetilskudd	355 035	350 625	350 600	344 081	344 081
Andre driftsinntekter	179 544	171 904	150 746	167 376	167 376
Sum driftsinntekter	534 579	522 529	501 346	- 12 050	511 457
Lønn og sosiale utgifter	357 482	355 689	337 464	- 1 793	334 993
Andre driftsutgifter	176 758	164 829	159 935	- 11 929	176 634
Sum driftsutgifter	534 240	520 518	497 399	- 13 722	511 627
Brutto driftsresultat	340	2 011	3 947	1 671	- 170
Eksterne finansinntekter	10 432	9 647	8 827	- 785	9 224
Eksterne finansutgifter	27 092	26 491	26 981	- 601	23 197
Resultat eksterne finanstransaksjoner	- 16 659	- 16 844	- 18 154	- 185	- 13 973
Motpost avskrivninger	22 514	22 807	22 807	293	21 400
Netto driftsresultat	6 194	7 974	8 600	1 780	7 257
Bruk av tidl. års mindreforbruk	5 635	5 635			
Bruk av avsetninger	4 840	4 187	1 977	- 653	12 283
Overført til investeringsregnskapet					
Avsatt til dekn. av tidl. års merforbruk	-	-	-	-	2 677
Avsatt til disposisjonsfond	11 538	13 343	10 036	1 805	9 691
Avsatt til bundne driftsfond	5 131	4 453	541	- 678	1 537
Regnskapsmessig merforbruk (+)/mindreforbruk (-)	-	-	-	-	5 635

Driftsinntekter

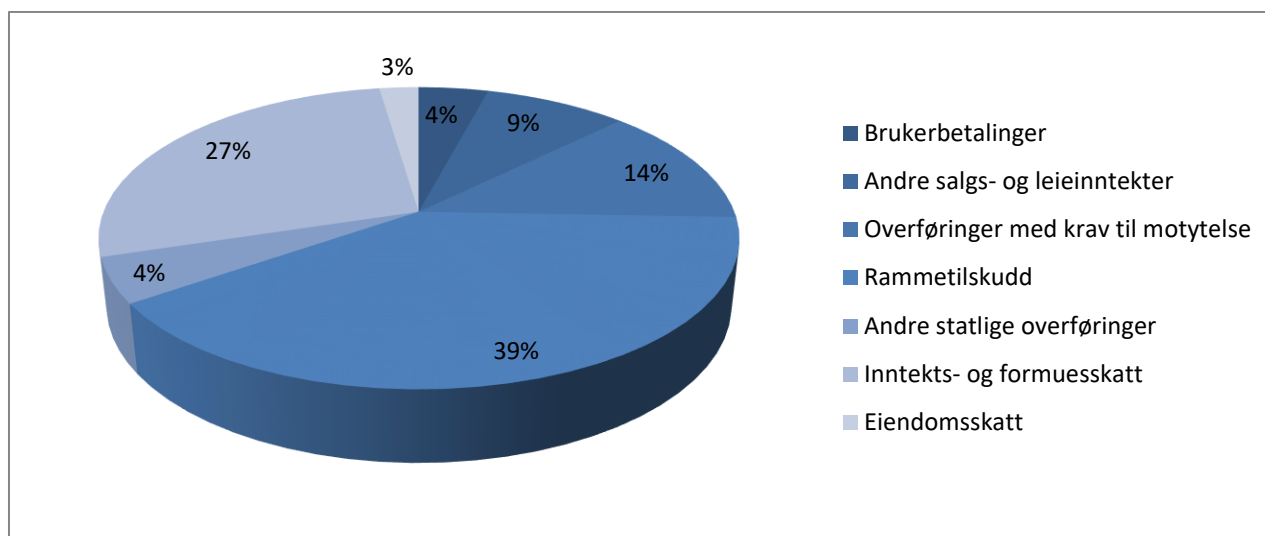
Tabellen over viser hovedpunktene i kommunens driftsregnskap. Skatt og rammetilskudd, som utgjør om lag 70 prosent av kommunens inntekter, har økt med 11 000 000 kroner eller 3,2 prosent fra 2017 til 2018. Det er viktig å være klar over at merskatteveksten i 2018 bare gir ekstra inntekt for året 2018, og i liten grad påvirker nivået på forventede skatteinntekter i 2019 og fremover.

For landet som helhet har det vært en vekst i skatteinntektene på 3,8 prosent i kommunene i 2018, sammenlignet med 2017. Den nasjonale skatteveksten på årsbasis i 2018 ble i statsbudsjettet for 2018 anslått til 1,3 prosent for kommunene. I revidert nasjonalbudsjett (RNB) ble satsen justert ned til 1 prosent, med bakgrunn i lavere lønnsvekstanslag. Deretter ble vekstanslaget satt opp til 2,4 prosent igjen i oktober 2018. Bakgrunnen for dette var ekstraordinært store uttak av utbytter til personlige skatteyttere, noe som trolig skyldes tilpasninger til skattereformen.

Andre driftsinntekter består av brukerbetalinger for ulike kommunale tjenester, øremerkede tilskudd, sykepengerefusjon osv. Disse inntektene er økt med 12 168 000 kroner eller 7,3 % fra 2017 til 2018. Veksten kan blant annet forklares ved eiendomsskatt, økt refusjon for ressurskrevende brukere, refusjoner knyttet til flyktningearbeidet og gjesteelever fra andre kommuner.

Det fremgår av tabellen at det er en betydelig økning fra opprinnelig til revidert budsjett. Dette skyldes i hovedsak en økning i sykepenge- og fødselspengerefusjoner, samt ulike refusjoner og tilskudd fra staten.

Figur 14: Oversikt over kommunens driftsinntekter

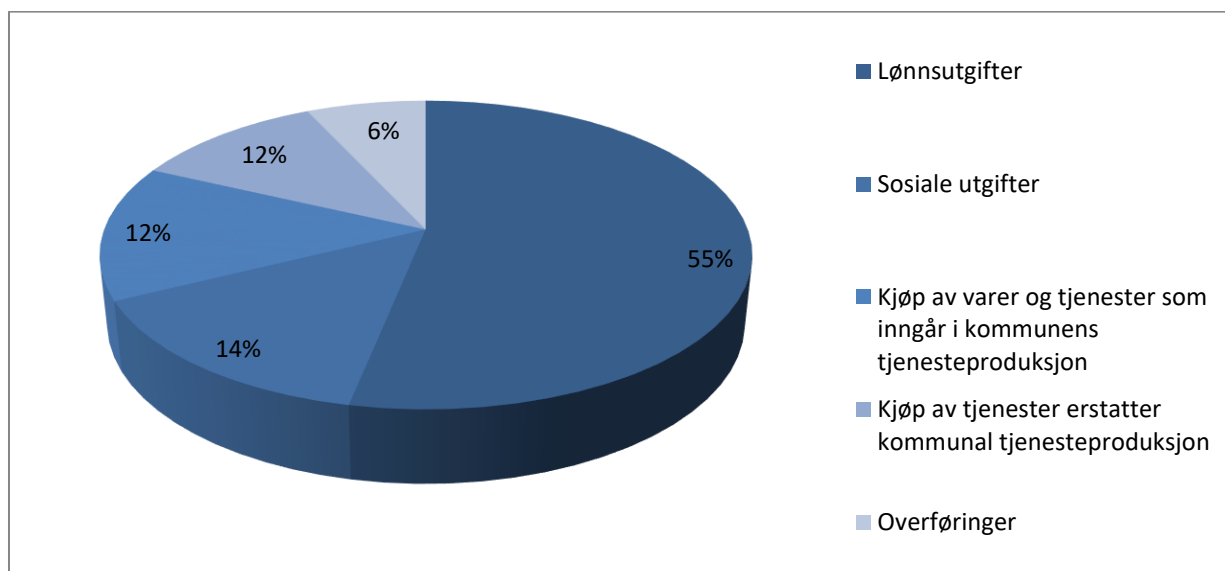
Figuren over viser de ulike inntektstypene som kommunen har. Størstedelen av kommunens inntekter kommer som nevnt fra skatt og rammetilskudd fra staten. Overføringer med krav til motytelse, for eksempel sykelønnsrefusjon, momskompensasjon og andre refusjoner fra staten, utgjør ca. 14 % av inntektene.

Driftsutgifter

Kommunens lønnsutgifter (inklusive sosiale utgifter) er økt med 22 500 000 kroner eller 7 % fra 2017 til 2018.

Av de samlede driftsutgiftene eksklusive avskrivninger utgjorde lønn og sosiale utgifter 69 % i 2018, mot 68 % i 2017. Dette viser hvilken arbeidsintensiv organisasjon kommunen er.

Figur 15: Oversikt over kommunens driftsutgifter

Figuren over viser de ulike utgiftstypene kommunen har. Kjøp av varer og tjenester utgjør 24 % av utgiftene. Overføringer består blant annet av overføringer og tilskudd til private, organisasjoner mv. og utgjør 6 % av kommunens utgifter.

Økning i totale utgifter er på 22 600 000 kroner, eller 4,4 prosent fra 2017. Totale inntekter har økt med 23 100 000 kroner eller 4,5 prosent fra 2017. Av inntektsøkningen er som nevnt om lag 4 400 000 ekstraordinære inntekter fra skatt og rammetilskudd som en ikke kan forvente i fremtiden. Det betyr at utgiftsnivået er for høyt.

Finanstransaksjoner

Eksterne finansinntekter omfatter renteinntekter og utbytte/utbetalinger fra selskaper. Renteinntektene og utbytte er på 9 712 000 det vil si om lag 770 000 kroner høyere enn i 2017 og skyldes høyere renteinntekter på bankinnskudd.

Eksterne finansutgifter omfatter renteutgifter på 8 564 000 kroner og avdrag på 17 840 000 kroner i 2018. Både renteutgifter og avdrag er økt fra 2017, noe som skyldes høyere låneopptak til økte investeringer.

Netto driftsresultat

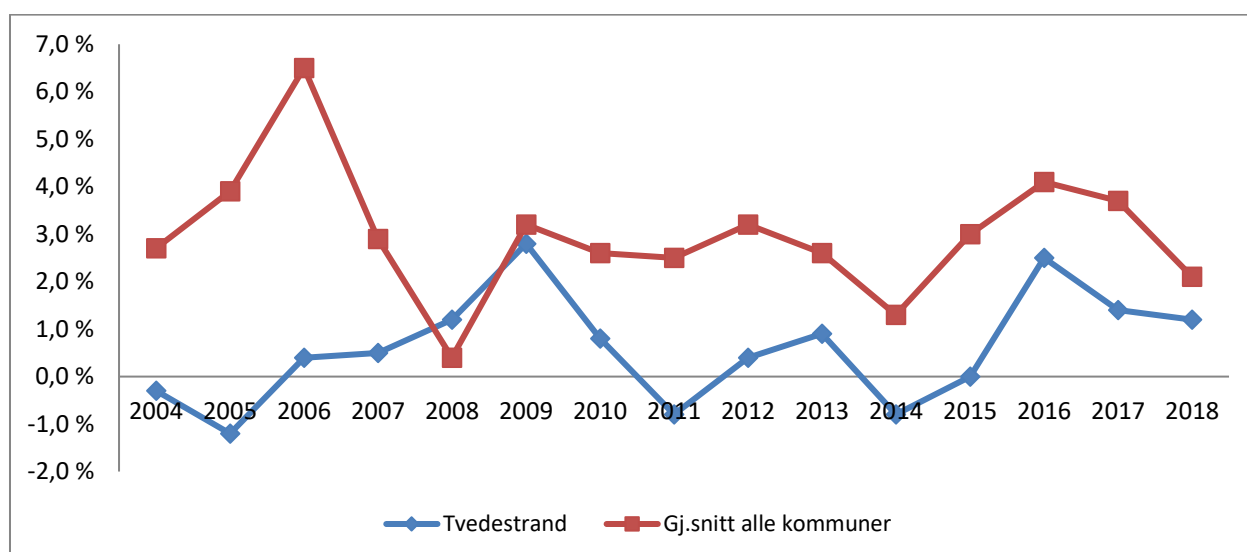
Netto driftsresultat viser enkelt sagt om det aktuelle års driftsinntekter er store nok til å dekke årets utgifter. For Tvedestrand kommune var løpende utgifter lavere enn løpende inntekter i 2018. Netto driftsresultat er positivt, på 6 194 000 kroner, eller 1,2 % av brutto driftsinntekter. Det gjelder også selv om en korrigerer for overføringer til interkommunale selskap der kommunen er medeier (konserntall). Gjennomsnittet for alle landets kommuner, konserntall, er 2,1 %.

I figuren nedenfor vises størrelsen både for Tvedestrand og landsgjennomsnittet fra 2004 til 2018. En sunn kommuneøkonomi tilsier et netto driftsresultat på 1,75 %. Tvedestrand er med 1,2 % under dette måltallet i 2018. Normtallet ble i 2014 endret fra 3,0 %, fordi en ikke lenger fører merverdiavgiftskompensasjon fra investeringer i driftsregnskapet.

Begrepet netto driftsresultat omfatter blant annet øremerkede midler som enten avsettes til fond eller bruk av fond. Dette er i realiteten tekniske forhold rundt tidsforskyvninger for hvilket år en bruker øremerkede midler, og har ingen ting med kommunens økonomiske handlingsrom å gjøre. Videre omfatter størrelsen avsetninger til og bruk av fond på selvkostområdene. I tillegg ble det til og med i 2013 medtatt overføring av merverdiavgiftskompensasjon fra investeringer fra driftsregnskapet til investeringsregnskapet. Dette var også pliktige transaksjoner, jamfør regnskapsforskriftene. Dersom en korrigerer for denne typen transaksjoner, ser en hvordan utviklingen i kommunens fritt disponible midler er.

Kommunens fritt disponible driftsmidler er økt med 11 533 000 kroner fra 2017 fra 2018 etter bundne avsetninger og inndekking av tidligere underskudd er regnet med.

Figur 16: Utvikling i netto driftsresultat

Fond og avsetninger

Linjen "Bruk av avsetninger" i tabell 13 omfatter både bruk av disposisjonsfond og bundne driftsfond. Bruk av bundne fond var på 4 835 000 kroner og bruk av disposisjonsfond var på 5000 kroner. Samlet beløp på 4 840 000 kroner er 7 443 000 kroner lavere enn i 2017.

I beløpet for bruk av bundne fond inngår blant annet 115 000 kroner innen byggesak, 2 431 000 kroner innen vann og 81 000 kroner angående feiing. Disse gjelder selvkostområder.

Avsetning til utviklings- og rentebufferfond som er et disposisjonsfond, utgjør 11 538 000 kroner.

Av avsetninger til øvrige fond på 5 131 000 kroner gjelder bundne avsetninger på grunn av ubrukte øremerkede midler ved utgangen av året samt avsetning til avløpsfond på 1 207 000 kroner.

8.1.2 Investeringsregnskapet

Investeringsregnskapet for 2018 ble avsluttet i balanse.

Kommunen har to ubundne investeringsfond. Ved utgangen av 2018 er saldoen på generelt fond 132 000 kroner, mens en har 532 000 kroner på ubundet investeringsfond; aksjer og andeler. Totalt beløp er 127 000 kroner høyere ved utgangen av 2018 enn ved utgangen av 2017.

Tabell 17: Investeringsregnskapet, hovedtall skjema 2A

Investeringsregnskapet (skjema 2A) (beløp i 1000 kroner)	Regnskap 2018	Rev. bud. 2018	Budsjett 2018	Avvik fra rev. bud 2018	Regnskap 2017
Investering i anleggsmidler	127 467	209 205	165 700	81 738	50 197
Utlån og forskutteringer	25 117	30 251	15 000	5 134	25 313
Kjøp av aksjer og andeler	1 611	1 600	1 600	-11	1 689
Avdrag på lån	7 336	7 450	3 600	114	6 745
Byggelånsrenter	1 188	0	0	-1 188	0
Dekning av tidligere års udekket	0	0	0	0	0
Avsetninger	447	145	0	-302	256
Årets finansieringsbehov	163 167	248 651	185 900	85 484	84 200
Finansiert slik:					
Bruk av lånemidler	-133 692	-193 865	-155 736	-60 173	-62 224
herav: egne investeringslån	-108 575	-163 614	-140 736	-55 039	-36 911
formidlingslån	-25 117	-30 251	-15 000	-5 134	-25 313
Inntekter fra salg av anleggsmidler	-287	-127	0	160	-453
Tilskudd til investeringer	-3 171	-19 298	-2 200	-16 127	-8 226
Kompensasjon for merverdiavgift	-18 955	-28 581	-25 064	-9 626	-6 894
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	-6 913	-6 632	-2 900	281	-6 393
Andre inntekter	0	0	0	0	0
Sum ekstern finansiering	-163 019	-248 503	-185 900	-85 484	-84 190
Overført fra driftsregnskapet	0	0	0	0	0
Bruk av tidligere års udisponert	0	0	0	0	0
Bruk av avsetninger	-148	-148	0	0	-10
herav: generelle ubundne investeringsfond	0	0	0	0	0
enheterens disposisjonsfond	0	0	0	0	0
bundne driftsfond	-76	-76	0	76	0
bundne investeringsfond	-72	-72	0	-76	-10
Sum finansiering	-163 167	-248 651	-185 900	-85 484	-84 200
Udekket (+)/udisponert (-) =0	0	0	0	0	0

Det er en del endringer fra opprinnelig budsjett til revidert budsjett. Dette skyldes at en i revidert budsjett 2018 har innarbeidet ubrukte bevilgninger fra 2017 på ikke avsluttede prosjekter. Videre har kommunestyret gjennom 2018 endret bevilgningene på flere prosjekter.

Årets finansieringsbehov

Investeringer i anleggsmidler var 127 467 000 kroner i 2018, det vil si 77 270 000 høyere enn året før. Investeringsprosjektet med størst bruttoutgifter i 2018 var Tvedestrand idrettshall (79 380 000 kroner, ekskl. byggelånsrenter) Videre hadde også vei, vann og avløp på Grenstøl (14 149 000 kroner), Møllebekken (8 493 000 kroner) og ny barneskole (7 452 000 kroner) store bruttoutgifter.

Beløpene i linjen utlån og forskutteringer gjelder i hovedsak formidlingslån til innbyggere i kommunen. Det ble gjort låneopptak på 30 mill. kroner i 2018. Etterspørselen etter slike lån er stor og det gjøres en god jobb med formidlingen av lånene. Ved utgangen av 2018 var det 5 134 000 kroner av det som kommunen har lånt som fortsatt stod på kommunens bankkonto. De ubrukte midlene er avsatt på egen balansekonto for ubrukte lånemidler.

Kjøp av aksjer og andeler omfatter kjøp av aksjer og andeler samt egenkapitalinnskudd i KLP. Pensjonsfondene i KLP øker hvert år og medfører behov for økt egenkapital fra eierne, dvs. kommunene. Tilskuddet til oppbygging av egenkapital er nødvendig for å opprettholde god soliditet, med mulighet for å oppnå gode resultater og mest mulig stabil pensjonspremie i svingende finansmarkeder.

Avdrag på lån gjelder formidlingslån, og er kommunens nedbetaling på lån i Husbanken. Beløpene omfatter både ordinære avdrag og ekstraordinære avdrag som følger av at kommunens kunder har innbetalt ekstraordinært på sine lån. Sistnevnte skal etter Husbankens bestemmelser benyttes til ekstraordinær nedbetaling av lån.

Avsetninger er på 447 000 kroner. Dette gjelder 127 000 kroner i avsetning til ubundet investeringsfond; aksjer og andeler, angående salg av boligtomter. Resterende 320 000 kroner av "Avsetninger" gjelder bundet investeringsfond angående formidlingslån (18 000 kroner). Dette er ekstraordinære avdrag fra kommunens lånekunder, som kom så sent på året at det ikke var tid til ekstraordinær nedbetaling før nyttår. Midlene må benyttes til ekstraordinær nedbetaling neste år. I tillegg kommer avsetning til bundet fond for brannsikring på Lyngør (302 000 kroner).

Finansiering

Størstedelen av kommunens investeringer finansieres ved lån. I 2018 ble i alt 133 692 000 kroner av utgiftene finansiert på denne måten. Hvert år tar en opp vedtatt beløp i lån, mens en altså bare benytter det som er nødvendig. Ubrukte lånemidler ved utgangen av 2018 var 61 000 000 kroner, det vil si en økning på 37 000 000 kroner fra året før. Det ubrukte beløpet gjelder investeringsprosjekter der det har vært tidsforskyvninger i arbeidene og innsparinger i avsluttede prosjekter. Dette gjelder spesielt for ny barneskole, barnehage på Bronsbu, Tvedestrand idrettsanlegg og utbyggingsavtaler for ulike boligfelt.

Inntekter fra salg av anleggsmidler er 287 000 kroner. Av dette beløpet gjelder 166 000 kroner salg av boligtomter.

Av tilskudd investeringer på 3 171 000 kroner gjelder 1 468 000 kroner kommunal infrastruktur i boligfelt. Framdrift i utbyggingsavtaler styres av andre enn kommunen og er dermed vanskelig å budsjettere. Resten av beløpet gjelder tilskudd/ overføringer fra stat og fylkeskommune samt gave fra private.

Avviket på kompensasjon for merverdiavgift følger av at det er innsparinger i posten investering i anleggsmidler. Kompensasjonen benyttes til generell finansiering av investeringer.

Mottatte avdrag på utlån og refusjoner på 6 913 000 kroner omfatter både ordinære og ekstraordinære avdrag på formidlingslån.

Bruk av avsetninger på 148 000 kroner gjelder bundne avsetninger til formidlingslån.

8.2 Driftsregnskapet, inklusive avvik

I regnskapsforskriften er det angitt to skjemaer som er obligatoriske, det er skjema 1A og 1B. Skjema 1A viser skatt, rammetilskudd, statlige tilskudd, renter og avdrag, samt finansieringstransaksjoner. Skjema 1B viser hvordan nettoinntektene fra skjema 1A er fordelt på enhetene i kommunen. Skjemaene vises i dette kapitlet, men er også vist i selve regnskapsdokumentet.

8.2.1 Frie disponible inntekter, finans og avsetninger

Gjennom vedtak i flere kommunestyresaker i 2018 ble det gjort endringer knyttet til bevilgningene på ansvar 290 Frie disponible inntekter, finans og avsetninger. Budsjettet ble, i størst mulig grad, tilpasset til den informasjon en hadde på de aktuelle tidspunktene. I tillegg uttrykte rådmannen i budsjettkontrollrapporten pr. 2. tertial usikkerhet til mange utgifter og inntekter som føres på ansvar 290, samt til enhetenes økonomiske resultat. De ulike utgiftene og inntektene som omfattes av ansvarsområdet er kommentert under tabellen.

Tabell 18: Driftsregnskapet, skjema 1A

Driftsregnskapet (skjema 1A) (beløp i 1000 kroner)	Regnskap 2018	Rev. bud. 2018	Budsjett 2018	Avvik fra rev. bud. 2018	Regnskap 2017
Skatt på inntekt og formue	-145 871	-147 597	-147 597	-1 726	-140 112
Ordinært rammetilskudd	-209 585	-203 449	-203 003	6 136	-204 569
herav: fast del	-178 061	-177 805	-177 805	256	-173 759
skjønnsmidler	-952	-825	-800	127	-770
inntektsutjevning	-30 152	-24 398	-24 398	5 754	-29 440
prosjektskjønnsmidler	-421	-421	0	0	-600
Skatt på eiendom	-17 881	-17 875	-18 000	6	-11 983
Andre direkte eller indirekte skatter	0	0	0	0	0
Andre generelle statstilskudd	-17 739	-17 209	-18 169	530	-21 015
herav: inv.komp. Reform 97	0	0	-330	0	-203
rentekomp. skolebygg	-107	-110	-137	-3	-127
rentekomp. skolebygg fra 2009	-88	-65	-110	23	-73
inv.komp. eldreomsorg	-1 186	-1 109	-1 242	77	-1 206
rentekomp kirkebygg	-31	-25	-50	6	-36
integrengstilskudd flyktninger	-16 327	-15 900	-16 300	427	-18 661
andre statlige tilskudd	0	0	0	0	-709
Sum frie disponible inntekter	-391 076	-386 130	-386 769	4 946	-377 680
Renteinntekter og utbytte	-9 711	-9 617	-8 797	94	-8 942
herav: renteinntekter bankinnskudd	-1 733	-1 613	-1 033	120	-1 092
andre renteinntekter	-62	-100	-100	-38	-128
utbytte fra Agder Energi	-6 390	-6 390	-6 350	0	-6 386
renteinntekter formidlingslån	-1 514	-1 500	-1 300	14	-1 315
garantiprovisjon	-12	-14	-14	-2	-21
Gevinst finansielle instrumenter (OM)	0	0	0	0	0
Renteutg., provisjoner og andre finansutg.	8 545	8 651	8 581	106	7 202
herav: renteutgifter egne investeringslån	6 892	6 981	6 981	89	5 714
renteutgifter formidlingslån	1 652	1 670	1 600	18	1 488
andre renteutgifter	0	0	0	0	1
Tap finansielle instrumenter (OM)	0	0	0	0	0
Avdrag på lån (egne investeringslån)	17 840	17 840	18 400	0	15 670
Netto finansinntekter/-utgifter	16 673	16 874	18 184	201	13 930
Til dekn. av tidl. års r-messige merforbruk	0	0	0	0	2 677
Til ubundne avsetninger	11 538	13 343	10 036	1 805	9 691
herav: disposisjonsfond	0	1 672	4 000	1 672	9 691
utviklings- og rentebufferfond	11 538	11 671	6 036	133	0
Til bundne avsetninger	5 131	4 453	541	-678	1 537
Bruk av tidl. års r-messige mindreforbruk	-5 635	-5 635	0	0	0
Bruk av ubundne avsetninger	-5	-5	0	0	-7 775
herav: disposisjonsfond	-5	-5	0	0	-2 100
Bruk av bundne avsetninger	-4 835	-4 182	-1 977	653	-4 508
Netto avsetninger	6 194	7 974	8 600	1 780	1 622
Overført til investeringsbudsjettet	0	0	0	0	0
Til fordeling drift	-368 209	-361 282	-359 985	6 927	-362 128
Sum fordelt til drift (fra skjema 1B)	368 209	361 282	359 985	-6 927	356 493
Merforbruk (+)/mindreforbruk (-)	0	0	0	0	5 635

Skatt og rammetilskudd

Skatt og rammetilskudd ble budsjettert i tråd med regjeringens forslag til statsbudsjett for 2018. Det var lagt til grunn en nominell skattevekst på 1,3 % fra 2017 til 2018 for kommunene.

Regnskapet for alle landets kommuner viser en skattevekst fra 2017 til 2018 på 3,8 %. Skatteveksten i Tvedestrand var på 4,1 %. Via en nasjonal omfordelingsmodell kompenseres kommuner med lavere skattevekst enn landsgjennomsnittet for en del av differansen. Samlet vekst for skatt og inntektsutjevning for Tvedestrand var på 3,8 % fra 2017 til 2018.

Regnskapet viser samlede inntekter fra skatt og rammetilskudd på 355 456 000 kroner. Dette er 4 410 000 kroner mer enn revidert budsjettert, og skyldes at nasjonal skattevekst var høyere enn forutsatt. Samlet vekst for skatt og rammetilskudd for Tvedestrand var på 3,1 % fra 2017 til 2018.

Kommunen ble tildelt 421 000 kroner i ekstra prosjektskjønnsmidler i 2018, dette er inkludert i beløpet i avsnittet ovenfor.

Eiendomsskatt

Inntektene fra eiendomsskatt ble på 17 881 000 kroner, dvs. tilnærmet likt budsjett.

Andre generelle statstilskudd

Andre generelle statstilskudd omfatter rente- og investeringskompensasjon til skolesektoren, kirkeformål og eldreomsorgen, samt integreringstilskudd i forbindelse med mottak av flyktninger. Samlet mottok kommunen 1 412 000 kroner i rente- og investeringskompensasjon, det vil si om lag 103 000 kroner mer enn budsjettert.

I budsjettet var det lagt til grunn at kommunen skulle ta imot 10 nye flyktninger, samt eventuelle familiegjenforeninger. I 2018 bosatte kommunen 8 flyktninger (syv voksne og ett barn) og én voksen på familiegjenforening. Samlede inntekter fra integreringstilskudd for flyktninger var 16 327 000 kroner, mot budsjettert 15 900 000 kroner, det vil si merinntekter på ca. 427 000 kroner.

Renteinntekter og utbytte

Renteinntektene på 3 322 000 kroner er 95 000 kroner høyere enn budsjettert. Dette skyldes i hovedsak renteinntekter på kommunens bankbeholdning (120 000 kroner) samt renteinntekter fra formidlingslån (14 000 kroner). Årsakene til økte renteinntekter på kommunens bankbeholdning er økning i bankbeholdningen og økt rentesats. På motsatt side kommer renteinntekter fra fakturering som er 37 000 lavere enn budsjett. Rentesatsen kommunen har fått er NIBOR-rente + 60 rentepunkter.

Forklaring på økte renteinntekter på formidlingslån er innfrielse av lån der det har vært økte forsinkelsesrenter. Forsinkelsesrenten er p.t 8,5 %. I tillegg er det flere låntakere som benytter seg av ordningen.

Utbytte fra Agder Energi ble på 6 390 000 kroner i 2018, og alt er i tråd med regnskapsforskriftene ført i driftsregnskapet. Beløpet er om lag som forutsatt i opprinnelig budsjett.

Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter

Renteutgifter på lån ble på 8 545 000 kroner, noe som er 106 000 kroner under budsjettert. Det er innsparinger på investeringslån på 89 000 kroner og på formidlingslån på 17 000 kroner.

Avdrag på lån

Det ble betalt 17 840 000 kroner i avdrag på investeringslån i 2018. Dette er likt til revidert budsjett, og innenfor regnskapsforskriftenes bestemmelser om minimumsavdrag.

Avsetninger og bruk av avsetninger

Avsetninger til og bruk av bundne fond gjelder i hovedsak øremerkede midler en har mottatt fra andre, samt selvkostområder. Mottatte øremerkede midler som ikke er benyttet innen årets utgang må avsettes til bundne fond for tilbakebetaling eller bruk senere år.

Det er avsatt 5 131 000 kroner til bundne fond, noe som er 678 000 kroner høyere enn revidert budsjett. Hovedårsaken til dette er økt avsetning til selvkostfond kommunalt avløpsnett på bakgrunn av innsparinger på avløpsfeltet.

Det er brukt 4 835 000 kroner av bundne avsetninger. Dette er 653 000 kroner mer enn budsjettert. Mer bruk av fond innen selvkostområde distribusjon av vann (mer bruk av bundne fond på 526 000 kroner) og byggesaksbehandling (mer bruk av bundne fond på 115 000 kroner) er hovedårsaken til dette.

Hovedårsaken til avvikene innen vann og avløp er innsparinger på avløp (medfører mer avsetning) og merforbruk på vann (medfører mer bruk av vannfond) i enheten Teknisk drift. Høyere kalkulasjonsrente enn budsjettert er også en årsaksfaktor. Kalkulatorisk rente (5-årig swap-rente + 50 punkter) ble på 2,37 %, mot budsjettert 2,25 %.

I sak 124/2017-16 om økonomiplan 2018-2021 og budsjett 2018 ble det vedtatt følgende:

«16. I forbindelse med omstillingsprosessen bes rådmannen etablere et nytt økonomisk styringssystem i 2018. Dagens økonomiske styringssystem avvikles f.o.m. regnskapsåret 2017.»

Bakgrunnen er at styringssystemet som ble vedtatt i 2007, har blitt «satt på vent» i flere år fordi en ikke har sterk nok økonomi til å oppfylle forutsetningene som var lagt til i styringssystemet. Bakgrunnen er kommunens økonomiske situasjon som har medført at enhetene ikke har kunnet benytte tidligere ubrukte midler. Gjeldende styringsregler for enhetene bør dermed evalueres etter rådmannens vurdering.

I forbindelse med vedtak av budsjett 2019-2022 i sak 113/18 er det i punkt 8 vedtatt følgende:

«Rådmannen får fullmakt til å starte en omstillingsprosess og vedta utarbeidelse av mandat, oppdrag og prosessbeskrivelse med fremdriftsplan på utviklings- og omstillingsprosjekt, eventuelt nye styringssystemer, samt gjennomføre omstillingsprosessen. Eventuell ny organisasjonsmodell skal godkjennes av kommunestyret.»

For å holde rede på den akkumulerte økonomiske situasjonen pr. enhet memoriaføres innsparinger og merforbruk i kommunens regnskap. Dette ble foretatt i regnskap for 2018. I perioden fram til nytt økonomisk styringssystem er på plass vil enheter som har regnskapsmessig mindreforbruk (overskudd) ikke får avsatt dette automatisk til enhetenes disposisjonsfond.

Overført til investeringsregnskapet

Kommunen kan velge å bruke driftsmidler til finansiering av utgifter i investeringsregnskapet. Det er ikke gjort i Tvedestrand i 2018.

Til fordeling drift/sum fordelt til drift

Beløpet på linjen "til fordeling drift" angir hvor mye som er tilgjengelig for enhetene, ansvar 275 Kirke og trossamfunn, samt øvrige fellesområder. Det er likt beløp som er «sum fordelt til drift», 368 209 000 kroner.

Beløpet på linjen «Merforbruk (+)/mindreforbruk (-)» viser balanse ved årets slutt.

8.2.2 Ansvarsområdene 210-282

Tabellen som følger viser netto driftsutgifter for de ulike ansvarsområdene. I nest siste kolonne i tabellen vises budsjettavviket i prosent av netto driftsutgifter i revidert budsjett. Den enkelte enhets netto driftsutgifter er alle utgifter fratrasket alle inntekter i enheten.

Tabell 19: Netto driftsutgifter fordelt på ansvarsområdene

Til fordeling drift (skjema 1B) (tall i 1000 kroner)	Regnskap 2018	Rev. bud. 2018	Budsjett 2018	Avvik fra rev. bud. 2018	Regnskap 2017
Til fordeling drift (fra skjema 1A)	368 209	361 282	359 985	-6 927	356 493
Fordelt slik:					
210 Rådmann og politiske styringsorganer	23 724	24 647	24 667	923	20 846
215 Administrativ støtteenhet	13 923	15 063	14 902	1 140	14 507
229 Tvedestrandskolen	75 565	75 595	74 106	30	74 349
230 Barnehageenheten	40 041	40 273	39 805	232	38 889
240 Plan, miljø og eiendom	23 602	23 358	23 011	-244	21 846
245 Teknisk drift	7 922	6 721	7 050	-1 201	6 879
250 Omsorg og rehabilitering	91 959	88 737	84 727	-3 222	86 482
255 Oppfølgingsenheten	40 424	39 818	38 488	-606	34 140
260 Familiehuset - RBU	26 813	25 212	25 666	-1 601	25 707
265 NAV	32 279	28 562	28 715	-3 717	27 501
275 Kirke og trossamfunn	4 637	4 897	4 897	260	4 460
280 Till.bev., lønnsoppgj., premieavvik	-12 683	-11 601	-6 049	1 082	765
282 Tiltakspakke	0	0	0	0	122

Enheterne, ansvar 210-275

I budsjettkontrollen pr. 1. tertial 2018 ble det antydnet et samlet merforbruk i enhetene (210-275) i 2018 på 9 200 000 kroner. Det ble gitt en tilleggsbevilgning til Omsorg og rehabilitering på 2 800 000 kroner.

I budsjettkontrollen pr. 2. tertial 2018 var enhetenes samlede anslag på merforbruk i 2018 økt til 9 600 000 kroner. Utviklingen gikk i negativ retning, særlig for helse-, omsorg og velferdssektorene.

Resultatet for 2018 for enhetene samlet ble et merforbruk på 8 000 000 kroner (ekskl. ansvar 280) Det er fem enheter som har innsparinger på samlet 2 584 000 kroner. Seks enheter har merforbruk på hele 10 593 000 kroner.

Rådmannen skisserte minst to ulike scenarier på hvordan utfallet for 2018 kunne bli: worst og best case:

Worst case scenario:

Dersom enhetene lander på et merforbruk på 9,15 mill. kroner og en ikke vil få økt skatteinnngang eller andre inntekter, vil en måtte redusere avsetningen til disposisjonsfond for å komme i balanse. Etter dette vil det kun stå igjen 13,8 mill. kroner på disposisjonsfondet ved årsslutt.

Best case scenario:

Dersom en regner med at enhetene kan klare å redusere sitt merforbruk med f.eks. 3 mill. kroner, samt at skatteveksten for landet øker med ca. 3%, med effekt for Tvedestrand kommune på ca. 3 mill. kroner, vil det gi et underskudd på ca. 3 mill. kroner. Dermed reduseres strykningene av disposisjonsfond tilsvarende og en kan få satt av 10 mill. kroner på fond, slik at totalt disposisjonsfond i balansen kommer ut på 19,8 mill. kroner ved årsslutt.

I begge scenariene vil en ha fond til å dekke opp underskuddene, men ved verste tilfelle vil en kun få avsatt en tredjedel på fond av det en har budsjettet. Begge scenariene er dessuten ytterpunkter og en kan forvente at resultatet kan bli noe imellom disse.

Regnskapet landet totalt sett som kjent nærmere best case enn worst case. Men, enhetene klarte ikke å redusere merforbruket mer enn ca. 1 600 000 kroner. Det var økte inntekter fra skatt og rammetilskudd som «reddet» situasjonen mest, med 4 400 000 kroner. I tillegg kommer merinntekter på følgende områder; pensjon 860 000 kroner, flyktningetilskudd 400 000 kroner, renter 170 000 kroner samt andre innsparinger. Når alle inntekter og utgifter var talt opp gjensto det kun å redusere avsetning til fond på 1,8 mill. kroner før regnskapet var i balanse. Ved årsslutt har en et driftsregnskap i balanse og 21,26 mill. kroner på disposisjonsfond.

Nedenfor følger en kort omtale av hver enhet, der hovedpunktene fra økonomiometalene er tatt med. Det vises til enhetenes årsrapporter senere i dokumentet for ytterligere omtale.

Forventingene til enhetene var at merforbruket måtte reduseres så mye som forsvarlig og praktisk mulig. Ved andre tertial gjorde rådmannen forslag til vedtak om begrenset innkjøpsstopp og vakante stillinger på områder der det vurderes forsvarlig sett ut fra tjenestetilbudet. Det har vært fokus på stram styring og nøktern drift og enhetene har fulgt opp anmodningen om forsiktighet. I tillegg til dette er forklaringen også forhold utenfor enhetenes styring. Dette kan være tilskuddsmidler (f.eks tilskudd til ressurskrevende brukere), vakanser, vikarer i lavere avlønning etc.

Rådmann og politiske styringsorganer hadde et mindreforbruk på 923 000 kroner. Hovedårsaken er at IKT fikk et mindreforbruk på om lag 871 000 kroner. I tillegg kommer andre innsparinger på ulike områder som politiske styringsorgan, kultur og næring.

Administrativ støtteenhet har hatt et mindreforbruk på 1 140 000 kroner. Dette skyldes innsparing på lønnsutgifter på ca. 700 000 kroner blant annet på bakgrunn av at enhetsleder har vært konstituert enhetsleder i omsorg og rehabilitering. Det har også vært reduserte kontorutgifter, porto, telefon, bl.a. som følge av mer digitalisering og innkjøpsstopp. Dette har utgjort ca. 400 000 kroner.

Tvedestrandskolen gikk totalt i balanse. Enkelte skoler har hatt et samlet mindreforbruk på 786 000 kroner mens andre skoler har hatt et samlet merforbruk på 1 239 000 kroner. Resten av enheten fikk et mindreforbruk på 482 000 kroner. Årsaken til merforbruket ved noen av skolene er styrket innsats rundt enkeltelever som i perioder krever svært tett oppfølging. På en skole har det vært mindreforbruk på grunn av refusjoner fra andre kommuner for gjestelever i Tvedestrandskolen.

Barnehageenheten har hatt en innsparing på 232 000 kroner. Tilskudd til private barnehager har hatt et merforbruk på ca. 130 000 kroner. For de kommunale barnehagene har det vært en innsparing totalt på 350 000 kroner. På andre områder har det stort sett vært innsparinger.

Plan, miljø og eiendom kom ut med et merforbruk på 244 000 kroner. Områdene med de største overskridelsene i forhold til budsjett har vært: strøm 560 000 kroner, prosjektarbeid 330 000 kroner og byggesak 290 000 kroner. Det har vært innsparinger/merinntekter på: kart/ oppmåling 570 000 kroner, bygg/anlegg 500 000 kroner og planbehandling 280 000 kroner.

Teknisk drift hadde en overskridelse på 1 201 000 kroner som blant annet skyldes økte kostnader til vei og brøyting 487 000 kroner, brannvesen 711 000 kroner og parkering 112 000 kroner. De største innsparingene var på felt som skjærgårdspark på 789 000 kroner og offentlige plasser og torg 128 000 kroner. Dersom en utelukker budsjett for tjenester på selvkostområdet (vann, avløp, feiing) kommer enheten ut med et negativt avvik på 582 000 kroner.

Omsorg og rehabilitering fikk et merforbruk på 3 222 000 kroner. Merforbruket skyldes i hovedsak lønnsutgifter relatert til meget høy aktivitet. Merforbruk på netto lønnsutgifter (lønn med fratrekk for sykkelønsrefusjoner) er på 2 978 000 kroner. Andre utgifter har merforbruk på 1 204 000 kroner, herav størst post som gjelder utgifter til vikarbyrå. På den annen side er det positivt avvik på andre inntekter på 959 000 kroner.

Oppfølgingsenheten fikk et merforbruk på om lag 600 000 kroner. Driften er ikke helt forutsigbar, og refusjoner kan gi store utslag på resultatet. At enheten fikk bedre resultat enn forventet skyldes at en fikk vi noe høyere refusjoner fra staten enn budsjettet totalt sett.

Regnskapet for familiehuset – ressurscenter for barn og unge viser et merforbruk på 1 601 000 kroner. Årsakene til merforbruket skyldes blant annet økte utgifter til interkommunalt barnevern på 1 260 000 kroner. Videre skyldes avviket mindre inntjening kommunale leger og brukerbetaling kommunale tjenester på 510 000 kroner samt 240 000 kroner i merutgift for interkommunal legevakt og 65 000 kroner i merforbruk på interkommunal PP-tjeneste. Utover dette var det innsparinger på om lag 334 000 kroner.

NAV fikk et merforbruk på 3 717 000 kroner. Hovedelementene i det budsjettmessige avviket er merforbruk på brukerrettede ytelser, herunder sosialhjelp, på 3 850 000 kroner og voksenopplæringen på 370 000 kroner. Det var mindreforbruk på introduksjonsordningen på 260 000 kroner og på lønn/personal på 200 000 kroner.

Ansvar 275 Kirke og trossamfunn

Netto mindreforbruk for ansvar Kirke og trossamfunn ble 260 000 kroner. Bevilgningen omfatter tilskudd til Tvedestrand kirkelige fellesråd, tilskudd til krematorium og tilskudd til registrerte tros- og livssynssamfunn. Utgiftene til sistnevnte er 205 000 kroner lavere enn budsjettet. Tilskuddene beregnes med utgangspunkt i kommunens tilskudd til Den norske kirke, medlemstall i Den norske kirke, samt antall personer bosatt i Tvedestrand som er registrert som medlemmer i tros- og livssynssamfunn.

Ansvar 280 Tilleggsbevilgninger, lønnsoppgjør og premieavvik

Samlet er det et mindreforbruk på ansvarsområdet på 1 082 000 kroner. Pensjonsfeltet hadde merinntekter på 860 000 kroner og lønnsoppgjør fikk lavere utgifter på 120 000 kroner. Ellers var det diverse innsparinger på 95 000 kroner.

8.3 Investeringsregnskapet, inklusive avvik

I kommunens regnskap for 2018 (note 13) er det en detaljert oversikt over alle investeringsprosjektene. I årsberetningen omtales kun noen av dem.

Avsluttede prosjekter

Det var ni prosjekter som ble avsluttet i 2018, noen av disse med mindre avvik mellom budsjett og regnskap. Gjennom tertialrapportene prøver en å tilpasse kostnadsrammen og det aktuelle års bevilgning til behovet. Likevel vil det bli avvik når regnskapet gjøres opp.

Det største byggeprosjektet i egenregi som ble avsluttet i 2018 var damutbedring på Svarttjenn og flatsprenging av industriområdet på Grenstøl.

Av de avsluttede prosjektene var det fire som fikk et samlet merforbruk på 0,25 mill. kroner.

Ikke avsluttede prosjekter

Kommunestyret vedtok i september 2017 forprosjektet for bygging av idrettsanlegg mv. på Mjåvann, innenfor en kostnadsramme på 230 mill. kroner. Det er inngått en totalentreprisekontrakt med Veidekke Entreprenør AS. Prosjektet er et fellesprosjekt med Aust-Agder fylkeskommune, som bygger ny videregående skole innen en kostnadsramme på 600 mill. kroner. Grunnarbeidene ble påbegynt mot slutten av 2017, og hele anlegget skal være ferdigstilt så det kan brukes fra skolestart høsten 2020. I 2018 var bruttoutgifter i dette prosjektet på 80 547 000 kroner.

I 2018 ble det utført mye utrednings- og planleggingsarbeid knyttet til ny barneskole på Lyngmyr. Skisseprosjektet for den nye skolen ble behandlet av kommunestyret i september 2018. I og med at det ble antydnet kostnader høyere enn forutsatt fikk rådmannen i oppdrag å se på alternativer. Det ble lagt fram ny sak i oktober om ny barneskole - alternativer og videre arbeid. Utgifter til prosjektet var 7 452 000 kroner i 2018.

Møllebekken, nedre del fikk en utgift på 8 493 000 kroner i 2018. Prosjektet ble gjennomført sammen med rehabilitering av vann- og avløpsnett i området samt ny løper i Hovedgata.

I tillegg til de nevnte prosjektene er medgått utgifter på 14,1 mill. kroner til vei, vann og avløp på Grenstøl. Ny barnehage på Bronsbu har beløpt seg til 1,5 mill. kroner. Nesgrenda med ny vannledning er utgiftsført med 1,1 mill. kroner i 2018. Det vises ellers til note 13 i regnskapet for en oppstilling over prosjekter med investeringsutgifter i 2018.

På flere prosjekter er det tidsforskyvninger. Det er hovedårsaken til at kommunen ved utgangen av 2018 hadde 55 872 000 kroner i ubrukte lånemidler knyttet til investeringer. Avvik mellom budsjett og regnskap i 2018 må justeres inn i bevilgningene i budsjettet for 2019. Kommunestyret behandler egen sak om dette i april 2019.

8.4 Finansforvaltning

Gjennom 2018 er det rapportert på kommunens finansforvaltning i budsjettkontrollene. Det vises til kommunestyresakene 65/2018 og 92/2018. I denne årsberetningen vises nøkkeltall ved utgangen av 2017 og hvert tertial i 2018.

Revidering av kommunens finans- og gjeldsreglement ble vedtatt av kommunestyret i sak 127/17 og gjelder for året 2018.

Innskudd/plasseringer

Tabell 20: Innskudd og plasseringer

	31.12.2017		30.04.2018		31.08.2018		31.12.2018	
	Mill. NOK	%	Mill. NOK	%	Mill. NOK	%	Mill. NOK	%
Innskudd hos hovedbankforbindelse Sparebanken Sør	60,2	100,0	112,8	100,0	84,0	100,0	102,3	100,0
Innskudd i andre banker	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum	60,2	100,0	112,8	100,0	84,0	100,0	102,3	100,0
Gj.sn. sum ved utgangen av hver måned, pr.	67,0	---	92,5	---	94,8	---	98,7	---
Avkastning siden 31.12.2017 (% regnet av gj.sn. over)	---	1,63	---	1,60	---	1,70	---	1,76
Til sammenligning: 3 mnd. NIBOR (gj.sn)	---	0,89	---	1,00	---	1,02	---	1,07
Bekreftelse på enkelttekstponering <3 % av forvaltningskapital	OK		OK		OK		OK	
Spesifisering av evt. tidsinnskudd og/eller rentebindinger:								
- ingen								

Innskuddsbeløpene i tabellen over angir den samlede bankbeholdning kommunen har. Deler av dette er bundet opp i skattetrekkskonto og en egen konto knyttet til utbetaling av formidlingslån. Inntæktene varierer gjennom året.

Som det fremkommer av tabellen over har beholdningen hatt et nokså jevnt nivå gjennom året. Det vil forekomme naturlige svingninger i tråd med utbetalinger og innbetalinger. Årets låneopptak for investeringslån ble tatt opp i februar og desember 2018.

Rentebetingelsene på kommunens konsernkonto tar utgangspunkt i NIBOR-renten, men en har et påslag på et gitt antall rentepunkter. Påslaget var 60 rentepunkter for 2018. Pr. 31.12.2018 var innskuddsrenten 1,87% (1,43 % pr. 31.12.2017). Det er ingen bindinger knyttet til særvilkårskontoen. Siden rentebetingelsene på konsernkontoen i størstedelen av 2018 har vært bedre enn på særvilkårskontoen, har kommunens midler vært plassert på konsernkontoen.

Gjennom året varierer likviditeten relativt mye, da utbetalinger og innbetalinger kommer ujevnt. Det er dermed behov for en driftskonto som tidvis har relativt store inntæktene beløp. Krav til avkastning på kommunens innskudd må derfor være begrenset. Dersom en hadde hatt kapasitet til å følge likviditeten gjennom året nøyer, hadde det nok vært mulig å gjennomføre kortsiktige plasseringer som kunne ha gitt noe mer avkastning. En slik finansforvaltning er ressurskrevende. Det generelle rentenivået var høyere i 2018 enn i 2017, og kommunens avkastning har dermed økt fra 2017 til 2018.

Rådmannen ser ikke at det har skjedd vesentlige endringer i markedet som påvirker kommunens risikoeksponering. Forvaltningen av driftslikvidene er også innenfor rammene i finansreglementet.

Tvedestrand kommune har for tiden ikke langsiktige finansielle aktiva. Som langsiktige finansielle aktiva regnes ubundne fondsmidler som ikke planlegges brukt de nærmeste fire årene.

Gjeldsporteføljen

Tabell 21: Gjeldsporteføljen

	31.12.2017		30.04.2018		31.08.2018		31.12.2018	
	Mill. NOK	%	Mill. NOK	%	Mill. NOK	%	Mill. NOK	%
Lån med p.t.-rente	174,3	41,6	186,1	35,9	199,4	37,8	189,7	33,6
Lån med NIBOR-basert rente	0		0		0		0	
Lån med fastrente	244,3	58,4	331,9	64,1	327,7	62,2	374,5	66,4
Finansiell leasing	0	0	0	0	0		0	
Samlet langsiktig gjeld	418,6	100	518,0	100	527,1	100	564,2	100
Investeringslån:								
Lån med p.t.-rente			80,9	19,6	80,7	19,8	73,9	16,5
Lån med NIBOR-basert rente			0		0		0	
Lån med fastrente			331,9	80,4	327,7	80,2	374,5	83,5
Sum investeringslån			412,9	100	408,4	100	448,4	100
Vektet p.t.-rente, Kommunalbanken	---	1,59	---	1,70	---	1,70	---	1,75
Vektet p.t.-rente, KLP banken	---	*)	---	*)	---	*)	---	*)
Vektet rente, Husbanken	---	1,58	---	1,58	---	1,55	---	1,51
Største løpende enkeltlån	88,2		89,8		88,3		88,3	
Antall løpende enkeltlån	13		15		16		17	

*) Pr. 31.08.17 har kommunen ikke lån med p.t.-rente i KLP/Kommunekreditt. Satsen er derfor ikke kjent.

Tabell 22: Spesifikasjon av lån med fastrente

Spesifikasjon av lån med fastrente pr. 31.12.2018					
Lånenr.	Långiver	Mill. NOK	Rente (%)	Bindingstid i år	Utløp av binding
20120615	Kommunalbanken	16,10	1,81	5	13.12.2021
20120616	Kommunalbanken	33,40	2,14	3	17.12.2021
20130154	Kommunalbanken	29,10	2,12	5	06.04.2020
20140173	Kommunalbanken	21,20	2,23	5	28.03.2022
20160197	Kommunalbanken	51,90	1,53	3	23.04.2019
20180029	Kommunalbanken	88,30	2,54	8	01.02.2026
24841160	KLP banken	9,90	2,05	3	20.12.2019
24841191	KLP banken	19,30	1,85	3	09.12.2020
24841192	KLP banken	21,20	1,77	5	28.04.2020
24841193	KLP banken	33,20	1,97	5	01.11.2022
24841194	KLP banken	50,90	2,42	5	01.10.2023
Sum		374,50			

*) Pr 31.12. har kommunen ikke lån med p.t.-rente i KLP/Kommunekreditt. Sats pr p.t.-renten er derfor ikke kjent.

I opprinnelig budsjett for 2018 var låneopptak til finansiering av investeringer fastsatt til 140 736 000 kroner, og dette lånet ble tatt opp med 89 784 000 kroner i Kommunalbanken i februar og med 50 952 000 kroner i KLP Banken i desember 2018. I k-sak 19/ 2018, overføring av ubrukte investeringsmidler ble det vedtatt overført 22 970 000 kroner fra 2017 til 2018 og budsjettet ble endret deretter. I tillegg kommer økt investeringsramme for andre endringer gjennom året på 92 000 kroner.

I budsjettet for 2018 var det forutsatt tatt opp 15 000 000 kroner i formidlingslån i Husbanken. Ved budsjettkontroll 1. tertial ble det bevilget ytterligere 15 000 0000 kroner. På grunn ubrukte lånemidler fra 2017 ble bevilgningen i tillegg økt med 251 000 kroner

Av tabellen angående gjeldsporteføljen ser en at det ved utgangen av siste tertial har vært 17 aktive lån. Fire av disse er formidlingslån i Husbanken, mens resterende er lån i Kommunalbanken og KLP Kommunekreditt. Det har vært en økning med netto fire lån fra 2017. Det er stadig fokus på å forenkle

og lette den løpende låneoppfølgingen. Av hensyn til risikospredning ved bruk av fastrentebetingelser må det likevel være et visst antall lån.

Av tabell 22, spesifikasjon av lån med fastrente, fremgår det at det er relativt god spredning på forfallstidspunktene for lånene med fastrente. Gjeldende finansreglement angir maksimal rentebindingstid til 10 år.

Med unntak av ett lån, har lånene med rentebinding en rentesats som er høyere enn p.t.-renten i Kommunalbanken. Avgjørelsene om fastrente tas med den hensikt å sikre kommunens utgiftsside fremover. De siste årene har det vært store endringer i rentemarkedet, dette må tas med i vurderingene av om binding av renten var fornuftig eller ei. Det reviderte finans- og gjeldsreglementet som gjelder ut 2018 angir at minimum 40 % og maksimum 90 % av investeringslånene skal ha fastrente. Av kommunens samlede investeringslånebeløp er det 84 % som har fastrentebetingelser ved utgangen av 2018. Dette er med andre ord innenfor reglementets bestemmelser.

Alle formidlingslånene har flytende rente, dette er i tråd med finansreglementet.

Alle eksisterende lån løper til de gradvis er nedbetalt av kommunen. Videre er de tre låneinstitusjonene kommunen benytter solide selskaper. Det bør derfor ikke være noen risiko knyttet til fremtidig finansieringsbehov.

Ved utgangen av 2018 var tre av lånene bulletlån. Det innebærer at hele lånesummen kan innfris ved endelig forfall, men det er også mulig å betale ned på lånesummen underveis. Renter betales hvert år. Årsaken til at en de siste årene har inngått avtaler om bulletlån, er blant annet at det da blir lettere å tilpasse nedbetalingen til kommunens vedtatte budsjett for betaling av avdrag.

Rådmannen anser at det ikke har skjedd noen endring i kommunens risikoeksponering på området for 2018. Ut over de omtalte avvikene på rentebindingstid er det ikke registrert avvik mellom faktisk forvaltning og risikorammene i finans- og gjeldsreglementet. Kommunens finans- og gjeldsreglement skal vedtas av kommunestyret minst en gang i hver periode. Dette ble gjort siste del av 2017.

Ved inngangen av 2018 var p.t.-renten 1,59 % i Kommunalbanken. Ved utgangen av året var rentenivået 1,75 % i Kommunalbanken mens det som sagt ikke er kjent p.t.-rente for KLP Kommunekreditt. Lånerenten i Husbanken har variert fra 1,579 % til 1,411 % gjennom året. Pr. 31.12.2018 er fordelingen av låneporteføljen på de tre bankene slik:

- Husbanken 21 %,
- Kommunalbanken 55 %,
- KLP Kommunekreditt 24 %.

Utvikling i lånegjeld

Utviklingen i kommunens lånegjeld for 2018 kan illustreres slik (beløp i mill. kroner):

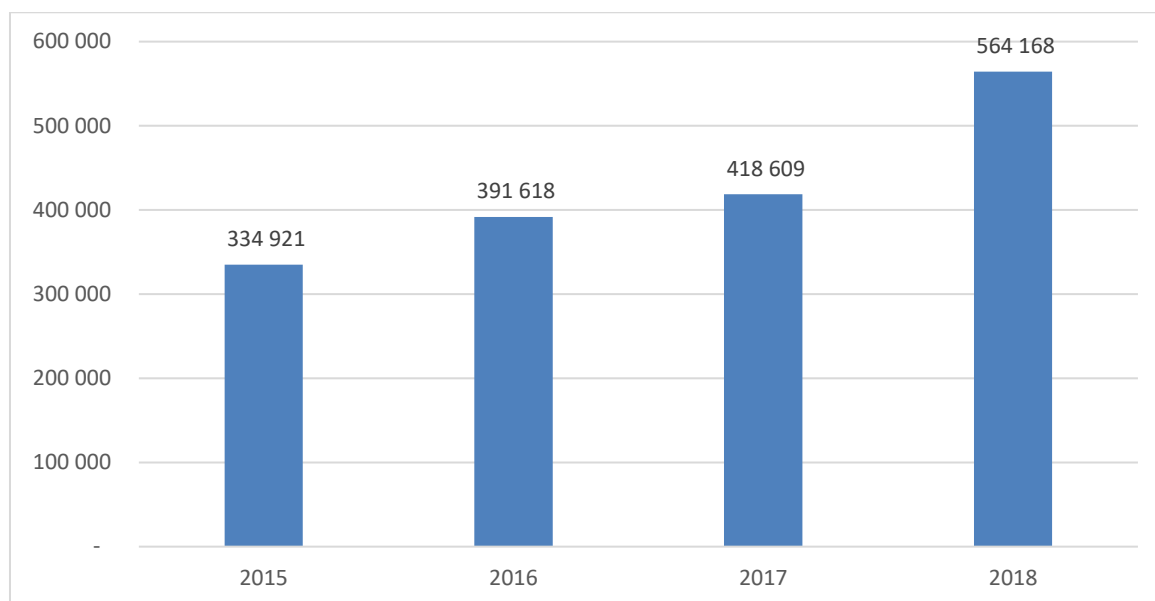
Tabell 23: Utvikling i lånegjeld

Beløp i mill. kroner	31.12.2016	31.12.2017	Nye lån i 2018	Nedbetalt i 2018	31.12.2018	Økning i 2018
Investeringslån	306,8	325,5	140,7	17,8	448,4	122,9
Formidlingslån	84,8	93,1	30,0	7,3	115,8	22,7
Sum	391,6	418,6	170,7	25,1	564,2	145,6

Som en ser av tabellen ovenfor øker gjelden fra 2017 til 2018. Ved utgangen av 2018 var brutto lånegjeld pr. innbygger 92 964 kroner. Dette er en økning på 23 911 kroner fra 2017. Beløpene er inklusive formidlingslån og ubrukte lånemidler.

Nedenfor vises utvikling i langsiktig gjeld ekskl. pensjonsforpliktelser fra 2015 til 2018.

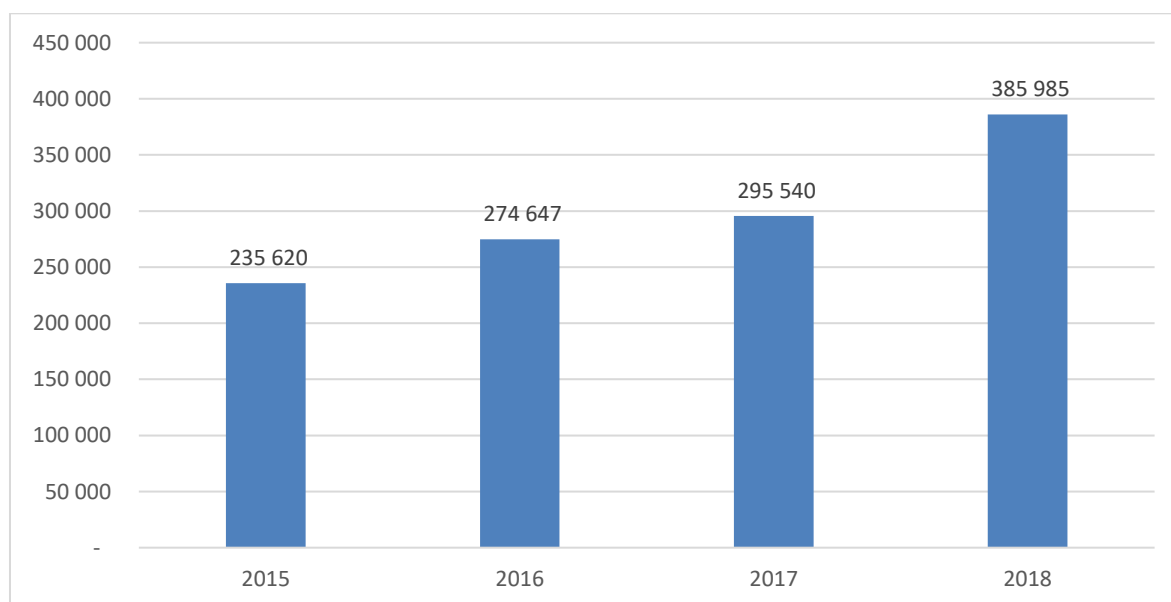
Tabell 24: Langsiktig gjeld ekskl. pensjonsforpliktelser

Indikatoren i tabell 24 angir total verdi av den langsiktige gjelden eksklusiv pensjonsforpliktelser. Langsiktig gjeld er knyttet til finansiering av investeringer gjennom opptak av lån med lenger nedbetalingstid enn 1 år. Gjelden er knyttet til formålene i kommunelovens §50 nr. 5. Beregningen omfatter ikke pensjonsforpliktelser, og ikke konsernintern langsiktig gjeld.

Netto lånegjeld er definert som langsiktig gjeld (eksklusive pensjonsforpliktelser) fratrasket totale utlån og ubrukte lånemidler. Nedenfor vises utvikling de siste årene for denne indikatoren.

Tabell 25: Netto lånegjeld

Likviditet

Kommunen har hatt god nok likviditet til å dekke de løpende utbetalingene de senere årene. Opptaket av investeringslånet i 2018 ble tatt på i to bolker, i starten og slutten av året.

Ved utgangen av 2018 hadde kommunen 61 mill. kroner i ubrukte lånemidler, 17,6 mill. kroner i bundne fond (drift og investering) og 21,9 mill. kroner i disposisjonsfond (drift og investering). Til sammen utgjør dette 100,5 mill. kroner. Tilsvarende beløp ved utgangen av 2017 var 51,4 mill. kroner. Den største økningen kommer på ubrukte lånemidler. Denne type midler bidrar til å styrke likviditeten til kommunen.

Ved utgangen av 2018 har Tvedestrand et positivt netto premieavvik på 32,9 mill. kroner, dette er netto 4,5 mill. kroner høyere enn ved utgangen av 2017. Premieavviket svekker likviditeten, siden en har betalt mer til pensjonskassene enn det som er utgiftsført i regnskapet. Premieavviket utgiftsføres med 1/15 hvert år for avvik oppstått til og med i 2010. Avvik fra 2011 til 2013 skal utgiftsføres med 1/10 hvert år, mens det fra 2014 skal benyttes 1/7. Premieavviket utgjør et betydelig likviditetsproblem i både Tvedestrand og kommunesektoren for øvrig.

Kommunestyret vedtok i desember 2014 å søke banken om trekkrettigheter (kassakreditt) på inntil 30 mill. kroner. Søknaden ble innvilget i 2015. Kassakreditten har vært benyttet et par dager i 2018. Trukket beløp har vært relativt lite og det betales rente kun når trekkrettighetene har vært benyttet.

8.5 Finansielle nøkkeltall

Medio mars 2019 publiserte Statistisk sentralbyrå (SSB) foreløpige KOSTRA-tall for 2018. I tabellen under har en gjengitt noen finansielle nøkkeltall både for Tvedestrand, kommunegruppe 10 som Tvedestrand er en del av, Aust-Agder og alle kommunene i landet. I tillegg har en gjengitt endelige tall for Tvedestrand for de siste årene, slik at en kan se utviklingen.

Tabell 26: Finansielle nøkkeltall, konserntall

KOSTRA nøkkeltall	Endelige tall for Tvedestrand				Foreløpige tall for 2018			
	2014	2015	2016	2017	Tvede- strand-	Gj.sn. kom- Gruppe 10	Gj.sn. Aust- Agder	Gj.sn. alle Kommuner unntatt Oslo
Netto driftsres. i % av brutto driftsinntekter	-0,8	0	2,5	1,4	1,1	0,8	1,2	2,1
Arbeidskapital ekskl. premieavvik i % av brutto driftsinntekter	-2,4	0,1	5,7	4,7	11,7	26,0	16,7	21,0
Frie inntekter i kroner pr. innbygger	51 004	52 383	54 993	56 536	58 500	55 016	53 747	55 132
Netto lånegjeld i kroner pr. innbygger (konsern)	37 994	39 179	45 389	48 561	63 599	63 961	80 762	73 651

Netto driftsresultatet er omtalt tidligere i årsberetningen.

Arbeidskapital er differansen mellom omløpsmidler og kortsiktig gjeld, og er et uttrykk for kommunens likviditet. Med likviditet menes evnen til å betale forpliktelsene etter hvert som de forfaller. I tidligere år har arbeidskapitalen vært svak. En ser av oversikten at arbeidskapitalen er økt en del fra 2017 til 2018.

Med frie inntekter menes inntekter kommunen kan disponere uten andre bindinger enn gjeldende lover og forskrifter. Skatt på inntekt og formue og rammetilskudd fra staten utgjør mesteparten av disse inntektene. Fra 2017 til 2018 øker inntektene pr. innbygger med 3 % for Tvedestrand. Dette er på samme nivå som sammenlignbar kommunegruppe og landet for øvrig (uten Oslo), men noe over gjennomsnitt av kommunene i Aust-Agder.

Med netto lånegjeld menes langsiktig lånegjeld fratrasket totale utlån og ubrukte lånemidler. Kommunens investeringsnivå har tidligere vært lavt, men har økt en god del de siste årene på bakgrunn av større utbyggingsprosjekter samt at en de siste årene kun har betalt minimumsavdrag på investeringslånene. Kommunen har lavere lånegjeld pr. innbygger enn de grupperinger en sammenligner seg med også 2018.

KOSTRA-tall angående selve tjenesteproduksjonen vil en komme tilbake til i forbindelse med handlingsplanen for 2020-2023.

DEL 2 – ENHETENES ÅRSRAPPORTER

1.1 ANSVAR 210 RÅDMANN OG POLITISKE STYRINGSORGAN

TJENESTEOMRÅDER

Politisk virksomhet, valg, revisjon og kontrollorganer, rådmannskontor, diverse fellesutgifter, hovedtillitsvalgte, hovedverneombud, beredskap og informasjonssikkerhet, salgs- og skjenkebevillinger, interkommunal kommuneoverlege, frivilligsentral, interkommunal IKT-Agder, kultur og næring.

NØKKELTALL – ØKONOMI OG ÅRSVERK

Tallene i tabellen under er angitt i hele 1 000 kroner.

Brutto driftsutg.	Netto driftsutgifter				
Regnskap	Vedtatt budsjett	Revidert budsjett	Regnskap	Avvik i kr.*	Avvik i %*
25 571	24 667	24 647	23 724	923	3,7 %

* Positivt tall betyr mindreforbruk, negativt tall betyr merforbruk. Avvik i prosent er regnet av netto driftsutgifter i revidert budsjett.

Samlet ble det et mindreforbruk på 923.000 kroner for dette ansvarsområdet i 2018. Avvikene på de ulike tjenesteområdene ble følgende:

- Politiske styringsorgan, rådmann og fellesutgifter fikk et merforbruk på 144.000 kroner.
- Kultur fikk et mindreforbruk på 117.000 kroner.
- Næring fikk et mindreforbruk på 79.000 kroner.
- IKT fikk et mindreforbruk på 871.000 kroner.

I budsjettkontrollen for 2. tertial ble det anslått at ansvarsområdet samlet ville gå med et mindreforbruk på 200.000 kroner. Det ble et større mindreforbruk på IKT enn forventet i tertialrapporten, som er knyttet til avregningen for IKT-Agder.

Antall årsverk i 2018 på 9,6 har vært som budsjettet.

NØKKELTALL – TJENESTER OG FORVALTNING

Aktivitetsnivå – måltall og resultat

Tjenesteområde	Volum/aktivitet mål	Volum/aktivitet resultat
Politiske styringsorgan, rådmann og felles utgifter fordelt slik: • Politiske organ inkl. kontrollutvalg, elderråd, råd funksjonshemmede, innvandrerråd • Rådmann	Netto utgiftsramme på kr. 11,054 mill. i 2018 (kr. 9,496 mill. i 2017) Ordfører 1,0 årsverk, varaordfører 0,2 årsverk og øvrige politiske ledere 0,2 årsverk. Gjennomføre 9 politiske møter under i året. Rådmann, ass. rådmann og to rådgivere inkl. politisk sekretariat totalt 4,0 årsverk. Overordnet strategisk ledelse, ressurs- og økonomistyring og personalledelse, samt samfunnsplanlegging, beredskap, kommunikasjon og drift av kommunen. Salg- og skjenkebevillningssaker. Prosjektøkonom, innkjøpskoordinator og controllerfunksjon.	Nettoutgift på 11,306 mill. kroner. Revidert netto utgiftsramme var 11,161 mill. kroner. Antall kommunestyremøter i 2018 ble 9 som planlagt. Kommunestyret behandlet 125 saker i 2018 mot 134 saker i 2017. Aktivitet som planlagt. Målsetting oppnådd og aktivitet som planlagt, men med noe mindre aktivitet på prosjektøkonomifunksjonen. Høyere aktivitet på de andre områdene.
• Kommuneoverlege	Interkommunal kommuneoverlege stilling med Risør på totalt 0,6 årsverk.	Målsetting oppnådd og aktivitet som planlagt.

Tjenesteområde	Volum/aktivitet mål	Volum/aktivitet resultat
- Fellesutgifter - Frivilligsentral og Tjenna badepark	Utgifter til kriseteamet og vaksinasjoner m.m. Hovedtillitsvalgte (4 arbeidstakerorganisasjoner; utvalg for hovedtillitsvalgte) 1,5 årsverk og hovedverneombud 0,2 årsverk. Medlemskontingenter KS, Østre Agder, Kyst- og fjordkommunenettverk KS, Eiendomsskatteforum KS, Rådmannsforum KS, NHS m.fl. Interkommunal innkjøpsordning; OFA, samhandlingskoordinator Østre Agder, koordinator for ehelse og velferdsteknologi Østre Agder, advokatutgifter og andre fellesutgifter m.m. Delta i KS-prosjekt om digitalisering. Leder av frivilligsentral med 1 årsverk med driftsutgifter inkl. utlånssentral. Drift av Tjenna badepark om sommeren i samarbeid med teknisk drift.	Målsetting oppnådd og aktivitet som planlagt med noe høye volum på kjøp av advokat-tjenester. Målsetting oppnådd og aktivitet som ligger på et høyt nivå. Lavere utgifter på badeparken p.g.a. gaver. Se ellers egen årsmelding for frivilligsentralen.
IKT	Netto utgiftsramme på kr. 10,045 mill. i 2018 (kr. 7,878 mill. i 2017). Interkommunal IKT-enhet på Vegårshei (DDØ) som dekker drift av IKT i de 5 kommunene i øst-regionen med i underkant av 3 000 brukere (inkl. elever). Totalt 16 årsverk i den interkommunale IKT-enheten (DDØ). Driftsutgifter for alle kommunale fagsystemer innenfor IKT og Microsoft lisenser. IKT-DDØ er vedtatt fusjonert med IKT Agder IKS til et nytt felles IKT Agder fra 01.01.2018.	Nettoutgift på 9,280 mill. kroner. Revidert netto utgiftsramme var 10,151 mill. kroner. Målsetting oppnådd og aktivitet som ligger på et høyt nivå. Etablering av IKT Agder ble gjennomført som planlagt fra 01.01.2018. I planleggingsfase for flere nye IKT-prosjekter for de 5 kommunene i øst-regionen, samt fellesprosjekter for alle kommunene og fylkeskommunen i IKT-Agder.
Næring	Netto utgiftsramme på kr. 1,641 mill. i 2018 (kr. 1,424 mill. i 2017). Næringssjef 1,0 årsverk. Tilskudd til interkommunalt næringsfond øst-regionen på kr. 250.000, utgifter etablerersenteret kr. 85.000,-, turistinformasjon samlet med kr. 142.000,- og tilskudd til driften av blomstrende Tvedestrand med kr. 30.000,-. Driftstilskudd halvt år Raet nasjonspark, besøksenter, kr. 50.000,-.	Nettoutgift på 1,577 mill. kroner. Revidert netto utgiftsramme var 1,656 mill. kroner. Målsetting oppnådd og aktivitet som planlagt.
Kultur	Netto utgiftsramme på kr. 1,927 mill. i 2018 (kr. 2,634 mill. i 2017). Kulturrådgiver 0,5 årsverk Tilskudd til Næs jernverksmuseum kr. 589.000,-, tilskudd til Bokbyen kr. 64.000,- og tilskudd til de 3 andre "fyrtårnene" kr. 99.000,- (kr. 33.000,- til hver). Tilskudd idrett kr. 250.000,-, lag og organisasjoner kr. 50.000,-, barn/unge kr. 20.000,- Aust-Agder Kulturhistoriske senter kr. 155.000,-, kulturelle skolesekk kr. 95.000,-, kulturelle spaserstokken kr. 32.000,-, kulturpris kr. 5.000,-. Tilskudd kanonjolla kr. 12.000,-, vinteridrett Nes verk støtte på kr. 53.000,- og 17-mai komiteen kr. 48.000,-. Generelt tilskudd	Nettoutgift på 1,562 mill. kroner. Revidert netto utgiftsramme var 1,679 mill. kroner. Målsetting oppnådd og aktivitet som planlagt.

Tjenesteområde	Volum/aktivitet mål	Volum/aktivitet resultat
	kulturformål er økt med kr. 40.000 til diverse tiltak, jfr. k-sak.	

Det har generelt vært et meget høyt aktivitetsnivå på alle saksfelt innenfor dette ansvarsområdet i 2018. Gjennomføring av utviklingsalternativet og en strammere økonomi har vært utfordrende i 2018.

Interkommunalt samarbeid inkl. IKT medfører en betydelig ressursinnsats for rådmann og ass. rådmann samt ansatte innenfor stab og støtte.

Informasjonssikkerhet

Gjennomgått status, samt risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS) i tråd med fastsatt oppsett og årshjul for 2018 i rådmannens ledergruppe. Alle ansatte har underskrevet datainstruks.

Avvik

Ingen vesentlige avvik i tjenesteproduksjonen.

Tilsyn

Rådmann og ass. rådmann har deltatt på flere tilsyn i de ulike enhetene i 2018.

ENHETENS MÅLEKART

Fokusområde	Bruker	Medarbeider	Økonomi
Hva måler vi?	Brukertilfredshet	Medarbeidertilfredshet Sykefravær	Avvik i forhold til budsjett
Hvordan måler vi?	Brukerundersøkelse	Medarbeiderundersøkelse Sykefraværstatistikk	Regnskap
Ambisjonsnivå	Brukertilfredshet kommunestyre 4,0 (1-5 hvor 5 er best) Svarprosent 100 %	Medarbeidertilfredshet på 4,2 (1-5 hvor 5 er best). Gjennomføres 2.hvert år, neste gang i 2020. Sykefravær 3,0 % hvorav 1,0 % er korttid	Avvik +/- 0,5 % fra netto budsjettramme
Resultat	Ikke gjennomført	Sykefravær på 0,4 %, hvorav 0,3 % er korttid.	Avvik på +3,7 % fra netto budsjettramme

Det har vært et svært lavt sykefravær innenfor dette ansvarsområdet i 2018.

FOKUSOMRÅDER

Rådmannsnivå

- Samlende og utviklende ledelse for gjennomføring av strategien i vedtatt Handlingsplan; «Utviklingsalternativet».
- Ressurs- og prosjektstyring på overordnet nivå med sterkt fokus på planlegging og gjennomføring av investeringsprosjektene.
- Starte opp og lede et omstillingsprosjekt med særlig vekt på gevinstrealisering gjennom digitalisering og enda bedre arbeidsflytorganisering. Utviklingsprosjektet skal også ha større og mer systematisk fokus på frivillighet som strategi i fremtidige tjenesteløsninger.

IKT-DDØ – IKT Agder

- Gjennomføre sammenslåing av IKT-DDØ og IKT-Agder IKS i tråd med vedtatt plan til nye IKT Agder.
- Digitalisering med gevinstrealisering.

Næring

- Iverksette tiltakene i strategisk næringsplan regionalt og lokalt.
- Gjennomføre markedsføring og salg av næringsarealer i kommunen i tråd med vedtatt strategi.

Kultur

- Iverksette tiltakene i vedtatt kommunedelplan for Kultur.
- Rullering av handlingsplan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv med særlig vekt på idrettsanlegget ved ny videregående skole ved Mjåvann.

FREMTIDIGE FORBEDRINGSOMRÅDER

- Utvikling og omstilling av hele organisasjonen.
- Digitalisering og gevinstrealisering.
- Oppfølging av innkjøpsrutiner.

Generelt se til at hele organisasjonen følger opp sine fokusområder og har god budsjettkontroll.

HELSE, MILJØ OG SIKKERHET (HMS)**Avholdte medarbeidersamtaler/seniorsamtaler**

Gjennomført ledersamtaler med alle enhetsledere våren 2018. Gjennomført møter og samtaler etter en strukturert og samordnet møteplan for 2018.

Oversikt over HMS-avvik, registrerte skader/ulykker/vold/trusler

Ingen registrerte avvik i 2018.

Avholdte øvelser

Gjennomført regelmessige mindre beredskapsøvelser (CIM-/skrivebordsøvelser i kriseledelsen). Gjennomført brannøvelse på Kommunehuset, desember 2017 og februar 2019.

Oppsummering av avholdt vernerunde, samt oppfølging

Ingen vesentlige avvik, ut over et stort behov for nytt og bedre ventilasjonsanlegg for 2. og 3. etasje på Kommunehuset. Dette tiltaket er planlagt gjennomført i 2019.

Kompetansehevingstiltak

Ansatte har deltatt på ulike fagseminar/-samlinger på sine respektive fagområder. Rådmannens ledergruppe (rådmann, ass. rådmann, enhetsleder og økonomisjef) har gjennomført en 2 dagers ledersamling i januar 2018.

Øyvind Johannesen

Ass. rådmann

1.2 ANSVAR 215 ADMINISTRATIV STØTTEENHET

TJENESTEOMRÅDER

Administrativ støtteenhet (økonomiteam, personalteam, service-/dokumentsenter, eiendomsskattekontor, interkommunalt skatteoppkreverkontor, biblioteket). Server enhetene i kommunene, samt yter tjenester til innbyggere og andre interessenter. Det inngår også fellesutgifter for enhetene, inkl. bedriftshelsetjeneste og lærlinger i administrativ støtteenhet.

NØKKELTALL – ØKONOMI OG ÅRSVERK

Tallene i tabellen under er angitt i hele 1 000 kroner.

Brutto driftsutg.	Netto driftsutgifter				
Regnskap	Vedtatt budsjett	Revidert budsjett	Regnskap	Avvik i kr.*	Avvik i %*
18 594	14 902	15 063	13 923	1 140	7,6 %

* Positivt tall betyr mindreforbruk, negativt tall betyr merforbruk. Avvik i prosent er regnet av netto driftsutgifter i revidert budsjett.

Enheten hadde 17,9 årsverk pr. 01.10.2018. I henhold til vedtatt budsjett ble det nedbemannet med 0,5 årsverk i felles interkommunalt skatteoppkreverkontor for 5 kommuner i øst-regionen høsten 2018.

Enheten har hatt et mindreforbruk på kr. 1.140.000,- i 2018. Dette skyldes følgende;

- Innsparing lønnsutgifter kr. 700.000,-
 - dette skyldes bl.a. at enhetsleder var i perioden 01.01.2018-31.07.2018 konstituert enhetsleder i Omsorg og rehabilitering. Ass.rådmann hadde et særskilt ansvar for adm.støtteenhet i denne perioden, innsparing kr. 400.000,-.
 - Innsparing grunnet prosjektmidler, ikke innleie av vikarer og ansettelsesstopp kr. 415.000,-.
 - Merforbruk på lærlinger kr. 115.000,-.
- Reduserte kontorutgifter, porto, telefon, bl.a. som følge av mer digitalisering og innkjøpsstopp Kr. 440.000,-

NØKKELTALL – TJENESTER OG FORVALTNING

Aktivitetsnivå – måltall og resultat

Tjenesteområde	Volum/aktivitet	Volum/aktivitet, resultat 2018
Team Økonomi	3,6 årsverk fordelt på 4 ansatte. Hovedaktivitet; Regnskap, innfordring, økonomiplan, budsjett, eiendomsskattekontor, tertialrapport og årsberetning.	Målsettingen oppnådd i 2018.
Team personal	3 årsverk fordelt på 3 ansatte. Hovedaktivitet: Lønn, fravær, refusjoner, bistå i ansettelsesprosesser, pensjon, oppdatere reglement.	Målsetting oppnådd. I 2018 var det 1.244 personer som fikk lønn/godtgjøring gjennom vårt lønnssystem
Team service- og dokumentsenter	3,6 årsverk fordelt på 5 ansatte. Hovedaktivitet: Arkiv, post, kommunens hjemmeside, bistå gjennomføring av valg, ansattportal, bistå politisk	Målsetting oppnådd. I 2018 ble det opprettet 2002 saker og det ble journalført 19266 dokumenter. Dette er litt større volum enn i 2016. I 2017 var volumet større enn 2018, dette skyldes i all hovedsak innføring av eiendomsskatt.

Tjenesteområde	Volum/aktivitet	Volum/aktivitet, resultat 2018
	sekretariat, ekspedisjon og sentralbord.	
Team skatt	4,8 årsverk fordelt på 5 ansatte. (Felles interkommunalt skatteoppkreverkontor for 5 kommuner i Øst-regionen. Hovedaktivitet: For alle 5 kommunene i øst-regionene; innfordring, arbeidsgiverkontroll (5 % av kommunens arbeidsgivere skal kontrolleres), skatteoppgjør, regnskap.	Målene er i stor grad oppnådd. Det vises for øvrig til årsrapport fra kemneren for nærmere beskrivelse. Det er gjennomført en nedbemanning med 0,5 årsverk i henhold til vedtatt budsjett.
Biblioteket	1,7 årsverk (inkl. NAV-tiltak) fordelt på 4 ansatte. 0,5 årsverk prosjektstilling (fylkesmannens skjønnsmidler) frem til juni 2018 Hovedaktivitet: utlån bøker og andre media, formidlingsaktivitet, arena for arrangement, utstillinger, offentlig debatt og uformell møteplass. Miljøveileder (prosjektstilling) hovedaktivitet: målgruppe primært for barn i 5. – 7. klasse. Folkehelse og tidlig innsats i form av leksehjelp, ernæring, aktiviteter, integrering og møteplass.	Målsetning i stor grad oppnådd.
HR-arbeid	IA-arbeid, HMS-håndbok, personalreglement og retningslinjer, veiledning og støtte til ledere og ansatte i personalsaker.	Aktivitetsnivået har vært noe lavere grunnet HR-rådgiver har vært i annen stilling første ½ 2018. IA-arbeidet er fulgt opp etter retningslinjer og planer, og som det fremgår av sykefraværstatistikken for 2018, har sykefraværet gått ned. Samarbeidet med bedriftshelsetjeneste, NAV, arbeidslivssenteret, hovedtillitsvalgte og hovedverneombud har fungert godt også i 2018.

Arbeidet med flere IKT-prosjekter startet opp våren 2018

Ny hjemmeside for Tvedestrand kommune ble lansert 27.09.2018, og vi har fått en mer informativ hjemmeside. Det er også tatt i bruk digitalt verktøy i form av chat-robot, for lettere å finne informasjon om kommunale tjenester.

Nytt lønn/HR og økonomisystem ble startet opp, men utsatt grunnet uenigheter rundt kontrakten. Dette arbeidet startet opp igjen 01.01.2019, og skal være i drift 01.01.2020.

Biblioteket har høy aktivitet, og har gjennomført flere ulike arrangementer. I 2018 har vi fått flere prosjektmidler; «Biblioteket en aktiv levekårsagent» (FM skjønnsmidler) / «Levestedet» (=«Bibliotekklubben» for barn i biblioteket), integreringsprosjektet «Folk møtes», og ungdomsdebattprosjektet USNAKKA. B-klubben står for det største volumet av arr / aktiviteter i bib, med tilsammen 97 klubb dager / 1395 deltakere.

Alle 11 lærlingeplassene ble fylt opp i 2018.

Informasjonssikkerhet

Alle ansatte har underskrevet datainstruksen

Avvik

Det er registrert mindre avvik. Disse er rettet opp fortløpende når de ble kjent.

Tilsyn

Ingen tilsyn i 2018.

ENHETENS MÅLEKART

Fokusområde	Bruker	Medarbeider	Økonomi
Hva måler vi?	Brukertilfredshet Biblioteket • antall utlån • antall arrangement Skatt • Fastsatte parametre gitt fra skattedirektoratet til skatt sør (kontroll og innfordring)	Medarbeidertilfredshet og arbeidsmiljø • Sykefravær	Avvik i forhold til budsjett
Hvordan måler vi?	Brukerundersøkelse internt Biblioteket • Utlån - statistikk fra fagsystem • Antall arrangement Skatt • Parametrene tas ut fra fagsystemet Sofie	Medarbeiderundersøkelse Sykefraværstatistikk	Regnskap
Ambisjonsnivå	Gjennomført og evaluert brukerundersøkelser i egen enhet. Måltall: svarprosent 75 % og score på 4.0 (skala 1-6) Biblioteket • Utlån biblioteket: Mål: opprettholde resultat fra 2017 som var 23141. (2015 og 2016 hadde vi redusert åpningstid) • 10 arrangement for barn og 10 arrangement for	Medarbeidertilfredshet; måltall 4,0 (skala 1-5). Svarprosent: 80 % Måltall sykefravær, 3 %, hvorav korttidsfravær, 1,5 %	Avvik +/- 0,5 % fra netto budsjetttramme

Fokusområde	Bruker	Medarbeider	Økonomi
	voksne i løpet av året, samt 10 utstillinger pr år. Skatt • Oppfylle skattedirektoratets krav på kontroll og innfordring.		
Resultat	Brukerundersøkelse gjennomføres i 2019 Biblioteket; Utlånstall for 2018 er 23398, en økning på 257 fra 2017. Tendensen er at det er en nedgang på utlån, spesielt på magasiner/tidsskrifter og filmer. Henholdsvis nedgang på 51% og 13% i Tvedestrand. Antall arrangement for barn og unge; 138, ca. 2.600,- deltakere Antall arrangement for voksne; 60, ca. 1150 deltagere.	Medarbeiderundersøkelse gjennomført i 2018. Gjennomsnittlig score: 4,4 Svarprosent: 77% Sykefraværet totalt 5,9% hvorav korttidsfraværet utgjør 3,7%	Avvik på + 7,6% fra netto budsjettramme

Enheten har et høyere sykefravær i 2018 enn fastsatt måltall, både når det gjelder total fravær og korttidsfravær. Det er ingen indikasjon på at fraværet er arbeidsrelatert.

FOKUSOMRÅDER

1. Digitalisering – jobbe smartere
2. Internkontroll
3. Sykefravær i kommunen

Det er jobbet med fokusområdene i enheten. Se omtale under enhetens målekart og kompetansehevingstiltak i enheten. Sykefraværet har gått ned i 2018. Det vises til nærmere omtale under pkt. 7.3 i årsberetningen.

FREMTIDIGE FORBEDRINGSOMRÅDER

1. Digitalisering – jobbe smartere – utnytte mulighetene i nye Ikt systemer
2. Sykefravær i kommunen
3. Tiltak for heltidskultur

HELSE, MILJØ OG SIKKERHET (HMS)**Avholdte medarbeidersamtaler/seniorsamtaler**

Det er gjennomført medarbeidersamtaler med omlag halvparten av de ansatte i enheten i 2018.

Oversikt over HMS-avvik, registrerte skader/ulykker/vold/trusler

Det er ikke registrert HMS-avvik, skader/ulykker/vold/trusler i enheten i 2018.

Avholdte øvelser

Det er ikke avholdt noen øvelser i 2018.

Oppsummering av avholdt vernerunde, samt oppfølging

Det er gjennomført vernerunde i administrasjonsbygget. Verneombud, enhetsleder adm.støtteenhet, vaktmester, renholdsansvarlig og ansvarlig for vaktmester/brannansvarlig deltok på vernerunde. Avvik og forhold som fremkom i vernerunden er i stor grad fulgt opp. Forhold som går på bygningen ligger til eier av bygget å utbedre.

Kompetansehevingstiltak

Det er gjennomført kompetanseheving innenfor de aktuelle fagområdene i enheten for å holde seg faglig oppdatert. Enheten har gjennomført fagdag der tema har vært digitalisering og internkontroll, samt foredrag om arbeidslivskriminalitet. I tillegg har omstilling og endring vært tema. Etiske retningslinjer og varslingsrutiner er gjennomgått med alle ansatte.

En ansatt har gjennomført videreutdanning i digital sikkerhetskultur, 2 ansatte har gjennomført studie i gjeldsrådgivning og 2 ansatte har gjennomført studie i arbeidsrett.

Tone Vestøl Bråten

Enhetsleder

1.3 ANSVAR 229 TVEDESTRANDSKOLEN

TJENESTEOMRÅDER

Barneskoler i Tvedestrand, Vestre Sandøya, Holt, Dypvåg og Songe, ungdomsskole på Lyngmyr, SFO ved alle barneskolene, interkommunal kulturskole, ledelse og administrasjon av enheten, skoleskyss, voksenopplæring og Leirskolen AS.

NØKKELTALL – ØKONOMI OG ÅRSVERK

Tallene i tabellen under er angitt i hele 1 000 kroner.

Brutto driftsutg.	Netto driftsutgifter				
Regnskap	Vedtatt budsjett	Revidert budsjett	Regnskap	Avvik i kr.*	Avvik i %*
100 037	74 106	75 595	75 565	30	0,0 %

Tvedestrandskolen gikk totalt i balanse. Enkelte skoler har hatt et samlet mindreforbruk på 786 000 kroner mens andre skoler har hatt et samlet merforbruk på 1 239 000 kroner. Resten av enheten fikk et mindreforbruk på 482 000 kroner.

Årsaken til merforbruket er styrket innsats rundt enkeltelever som i perioder krever svært tett oppfølging. I de fleste tilfeller har denne ekstrainsatsen gitt god uttelling både faglig og sosialt, og skolen hadde ikke greid å gi disse elevene et tilfredsstillende tilbud uten.

Årsaken til mindreforbruket er refusjoner fra andre kommuner for gjesteelever i Tvedestrandskolen.

Årsverk er kommentert i tabellen nedenfor. Totale årsverk ved Tvedestrandskolen ved årsslutt er 121,3.

NØKKELTALL – TJENESTER OG FORVALTNING

Aktivitetsnivå – måltall og resultat

Tvedestrand Skolen	Antall elever (GSI pr 1.10.18)	Årsverk Skole Budsjett 2018/ resultat 2018	Årsverk SFO Budsjett 2018/ resultat 2018	Lærer-norm	Skyss	SFO	Enkelt vedtak	Merknad
Lyngmyr	205/208	28,31/ 28,71		Ok	114/ 113		34	Økt med tre elever Lyngmyr, økt lærerårsverk på grunn av gjesteelever med store behov Økte enkeltvedtak fra 27-34 (6 elever tilhører U skole og ressurscenteret)
Tvedestrand	247/256	26,15+ 10,4/ 37,56	4,77+ 1,95/ 5,35		57/53	57/ 58	33	Økt med 9 elever Årsverk fra forsterket avdeling innlemmet i totale årsverk ved skolen.
Holt	81/78	10,57/ 10,02	0,46/ 0,52	Ok	79/75	21/ 17	5	Redusert med 3 elever
Songe	78/69	9,75/9,63	1,09	Ok	38/32	20/ 19	6	Redusert med 9 elever
Dypvåg	96/98	10,9	1,23	OK	82/81	22/ 27	6	Økt med 2 elever

Tvedestrand Skolen	Antall elever (GSI pr 1.10.18)	Årsverk Skole Budsjett 2018/ resultat 2018	Årsverk SFO Budsjett 2018/ resultat 2018	Lærer-norm	Skyss	SFO	Enkelt vedtak	Merknad
Forsterket tilbud ved Tvedestrand skole		(10,40)	(1,95)					Elever som søkes inn til forsterket tilbud regnes nå inn i gruppene ved Tvedestrand skole og Lyngmyr skole. Tjenesten er definert som en tjeneste ved Tvedestrand skole. Denne elevgruppens behov skal til enhver tid være i fokus og reflekteres i ressursomfang og kompetanse. Kompetansen skal være rettet mot enkeltelever, elevgrupper, alle ansatte og skolens totale systemarbeid med spesialundervisning.
Voksenopp-læringen	1							
Vestre Sandøya	11/14	2,21/2,23	0,41/0,40	OK		11/14	0	
Admin Ansvar 229		1,80/1,95						Økt med 20% grunnet tilsyn med elev på hjemmeundervisning
Kulturskole	326/354 **	9,74						
Leirskolen AS		2						Skolen er selvfinansierende
Tvedestrand Skolen Totalt:	718/723	111,83/112,74	10,2/8,59		370/354	131/135	84	Enkeltvedtak stabilt totalt sett Elevtallet er basert på Tvedestrandskolens elever. Kulturskole og voksenopplæring er ikke regnet med her. Skyss redusert med 16 elever

**Antall elever i Kulturskolen: 326 elever fordelt på 354 elevplasser

Barneskolene

Skole	1. trinn		2. trinn		3. trinn		4. trinn		5. trinn		6. trinn		7. trinn	
	elev	gr.	elev	gr.	elev	gr.	elev	gr.	elev	gr.	elev	gr.	elev	gr.
8-10 Lyngmyr														
1-7 Tvedestrand	33	2	34	2	29	2	33	2	41	2	40	2	37	2
1-7 Holt	13	1	7	1	14	0	10	1	13	1	15	0	9	1
1-7 Dypvåg	13	1	22	1	16	1	14	1	9	1	9	0	13	1
1-7 Songe	10	1	14	1	13	0	10	1	12	0	10	1	9	1
SUM	69	5	77	5	72	3	67	5	75	4	74	3	68	5

Ungdomsskolen

Skole	8. trinn		9. trinn		10. trinn	
	elev	gr.	elev	gr.	elev	gr.
8-10 Lyngmyr	81	3	60	3	64	3

Samlet

Skole	Sum elever	Grupper		
		B.TR	U.TR	Totalt
8-10 Lyngmyr	205	0	9	9
1-7 Tvedestrand	247	14	0	14
1-7 Holt	81	5	0	5
1-7 Dypvåg	96	6	0	6
1-7 Songe	78	5	0	5
SUM	707	30	9	39

Tabellene over viser antall elever og grupper på alle skolene i Tvedestrand, unntatt Vestre Sandøya og forsterket avdeling Tvedestrand skole (tidl. Parkveien), våren 2018.

Informasjonssikkerhet

Alle ansatte har underskrevet datainstruks.

Avvik

Det ble meldt inn avvik til kommunelegen fra ansatte og foresatte ved Tvedestrand skole. Varselet til kommunelegen gikk i hovedsak på inneklima for både elever og ansatte. Avviket er beskrevet i rapport og rutinemessig håndtert.

Tiltak ble iverksatt og er pågående også i 2019.

Tilsyn

Enheten har hatt et intern tilsyn av kommunelegen. Beskrevet under avsnittet om avvik.

ENHETENS MÅLEKART

Fokusområde	Elever og foresatte	Ansatte	Økonomi
Hva måler vi?	Resultater	Medarbeidertilfredshet Sykefravær	Avvik i forhold til budsjett
Hvordan måler vi?	Nasjonale prøver Grunnskolepoeng (Eksamen og standpunkt 10. klasse) Elevundersøkelser på 5-8-9 trinn Foreldreundersøkelser	Medarbeiderundersøkelse Sykefraværstatistikk	Månedlige budsjettkontroller Tertialrapporter Regnskap
Ambisjonsnivå	På nasjonale prøver er målet å ligge over landsgjennomsnittet i fagene matematikk, norsk og engelsk. Mål for grunnskolepoeng er å ligge over 40. (Karakteren 4) Elevundersøkelsen skal reflektere vedtatt nulltoleranse for mobbing Foreldreundersøkelsen skal gjenspeile en god, transparent og tillitsfull	Godt arbeidsmiljø og god helse. Sykefravær på 6,0 %	Avvik +/- 0,5

Fokusområde	Elever og foresatte	Ansatte	Økonomi
	interaksjon mellom hjem og skole.		
Resultat	På nasjonale prøver ligger Tvedestrandskolen over fylket og likt med landsgjennomsnittet på de best presterende elevene, men har et for høyt antall elever som presterer lavt. Det er iverksatt tiltak for å løfte denne gruppen. Tvedestrandskolens avangselever ligger over 40 på grunnskolepoeng og ungdomsskolen jobber målrettet for høyere resultater. Elevundersøkelsen viser at elevene trives på skolen, men at mobbetallene på ungdomsskolen fremdeles er langt over ambisjonen om null mobbing. Dette er identifisert som et område som utløser tilskudd fra Utdanningsdirektoratet. Iverksettes i 2019. Foreldreundersøkelsen reflekterer et godt samarbeid og en god kommunikasjon mellom hjem og skole, men det er fremdeles for få som deltar på denne.	Medarbeiderundersøkelsen viser ulike fasetter av trivsel og trygghet. Oppfølging av Faktor10 vil fortsette med fokus på analyse og tiltak på ledelse og nærvær. Score: 4,3 Tvedestrandskolen nærmer seg målet som er satt på sykefravær og kan gledes ved at sykefraværet både på lang og kort tid er redusert i forhold til tidligere år. Sykefraværprosent: 6,3%	Balanse: 0% avvik

FOKUSOMRÅDER

Ledelse på alle nivå

Bedre tverrfaglig samarbeid

Tilpasset opplæring og spesialundervisning

Grunnskolepoeng og nasjonale prøver

FREMTIDIGE FORBEDRINGSOMRÅDER

Kulturskolen har fokus på:

- markedsføring
- talentutvikling
- god undervisning og trivsel
- lærersamarbeid.

Tvedestrandskolen har fokus på:

- et trygt og godt læringsmiljø for alle elever
- likhet i tilbud, vurdering, kompetanse og oppfølging uavhengig av hvilken skole du går på
- en enhetlig Tvedestrandskole med felles standarder og regelverk
- trygge og kompetente voksne
- godt hjem-skole samarbeid
- gode faglige resultater

HELSE, MILJØ OG SIKKERHET (HMS)

Avholdte medarbeidersamtaler/seniorsamtaler

Rektorer og enhetsleder har avholdt medarbeidersamtaler og seniorsamtaler i henhold til regelverk og etter ansattes eget ønske.

Oversikt over HMS-avvik, registrerte skader/ulykker/vold/trusler

Avvik rapporteres rutinemessig inn i kommunens avvikssystem QM+ og tiltak iverksettes etter drøfting med ansvarlig enhet og aktuelle eksterne aktører.

Avholdte øvelser

Det er avholdt brannøvelser i henhold til instruks.

Oppsummering av avholdt vernerunde, samt oppfølging

Vernerundene er avholdt i henhold til instruks. Merknader er meldt inn til rette instanser og tiltak iverksettes etter prioritering, tidsplan og ressurser.

Kompetansehevingstiltak

Tvedestrandskolen har hatt 14 lærere på videreutdanning i regi av utdanningsdirektoratet og tre i regi av fylkeskommunen.

Elisabet Christiansen

Enhetsleder

1.4 ANSVAR 230 BARNEHAGEENHETEN

TJENESTEOMRÅDER

Drift av de fem kommunale barnehagene Lyngbakken, Skriverstua, Bøklia, Villa Utsikten og Grotten, spesialpedagogiske tiltak for barnehagebarn, samt drift av enhetsleders kontor.

Oppgaver som barnehagemyndighet; tilskudd til private barnehager, tilsyn, godkjenning av barnehager, samordnet opptak.

NØKKELTALL – ØKONOMI OG ÅRSVERK

Tallene i tabellen under er angitt i hele 1 000 kroner.

Brutto driftsutg.	Netto driftsutgifter				
Regnskap	Vedtatt budsjett	Revidert budsjett	Regnskap	Avvik i kr.*	Avvik i %*
50 278	39 805	40 273	40 041	232	0,6 %

* Positivt tall betyr mindreforbruk, negativt tall betyr merforbruk. Avvik i prosent er regnet av netto driftsutgifter i revidert budsjett.

Tilskudd til private barnehager

Ordinært tilskudd

I 2. tertialrapport ble det varslet et merforbruk som et resultat av økning i barnetallet f.o.m. august 2018. Resultatet for 2018 viser derfor et merforbruk tilsvarende 180.000 kr.

Kompensasjon for moderasjonsordninger

Private barnehager blir kompensert for søskenmoderasjon, reduksjon i oppholdsbetaling pga. lav inntekt og gratis kjernetid. Moderasjonsordningene viser et lite mindreforbruk.

Gjestebar

Det betales tilskudd til barn som går i private barnehager i annen kommune. Resultatet viser en positiv differanse på 40.000 kr da vi har hatt flere barn fra Røysland som tilhører Songe skolekrets innværende barnehageår enn først antatt.

Dette gir et totalt merforbruk i tilskudd til private barnehager på om lag 130.000 kr.

Kommunale barnehager

Oppholdsbetaling

Ordinær oppholdsbetaling viser en mindreinntekt på om lag 18.000 kr. Moderasjonsordningene viser en merutgift på om lag 98.000 kr. Det er innvilget flere vedtak på redusert oppholdsbetaling gjennom året.

Dette gir en negativ differanse på om lag 120.000 kr.

Ordinær drift

Alle barn som har søkt barnehageplass til hovedopptak har fått tildelt plass i den barnehagen de har ønsket. Det var ved 1. tertial en nedgang i antall barnehageplasser i bruk på om lag én avdeling. Det har kommet søknader om barnehageplass gjennom sommeren og høsten, og antall barnehageplasser er på vei oppover igjen i 2. tertial. Det er en svak nedgang i antall barn pr 15.12 sammenlignet med forrige år.

Fra 1.8 ble det innført ny norm om pedagogisk bemanning. Det skal være én pedagog pr 7 barn under 3 år eller 14 barn over tre år mot dagens norm som er én pedagog pr 9 barn under 3 år og 18 barn over 3 år. Vi har lyktes å rekruttere barnehagelærere i de kommunale barnehagene slik at vi er innenfor normen. Økningen er dekket innenfor enhetens ramme. Noe av forklaringen ligger i at flere barn har startet i barnehagen i november og desember, og de siste pedagogstillingene har da kun blitt belastet for snau 2 måneder i 2018.

Effekten av denne økningen i bemanningen er at det totalt er behov for færre vikarer ved fravær. Den totale arbeidsbelastningen i barnehagene vil reduseres, og barna vil få en større voksnetthet større deler av barnehagedagen, altså heves kvaliteten på tilbudet.

Totalt

Det gir en merinntekt/mindreforbruk på om lag 350.000 kr for kommunale barnehager.

Spesialpedagogiske tiltak og assistenthjelp til førskolebarn

Det er gjennom 2018 blitt utredet flere barn som har fått ressurskrevende diagnoser. Det ble varslet et merforbruk på om lag 100.000 kr i 2. tertialrapport. Beløpet har blitt redusert til drøye 3.000 kr. Forklaringen er høyere refusjonsbeløp fra NAV på sykemeldte enn vikarutgifter.

Totalt hele barnehageenheten

Det var varslet om balanse totalt i barnehageenheten ved 2. tertialrapport. Det ble jobbet aktivt for å redusere merforbruket, og det endelige resultatet er et mindreforbruk på 230.000 kr.

Årsverk

De kommunale barnehagene har styrt ned med en halv avdeling. Dette tilsvarer 1,5 årsverk. Enheten har hatt 51,4 årsverk i 2018, i tråd med budsjettet.

NØKKELTALL – TJENESTER OG FORVALTNING

Aktivitetsnivå – måltall og resultat

Godkjente plasser	2017	2018
Kommunale barnehager	260	260
Ordinære private barnehager	124	124
Private familiebarnehager	10	10
I alt	394	394

Pr. 15.12.18 vil 262 barn i alderen 1 – 6 år ha barnehageplass i Tvedestrand kommune. Disse er fordelt på 5 kommunale og 6 private barnehager.

Barn i alderen 3-6 år bruker en barnehageplass og barn i alderen 0-2 år bruker to barnehageplasser.

	Pr. 15. august 2017		Resultat pr 15.12.18	
	Barn over 3	Barn under 3	Barn over 3	Barn under 3
Kommunale barnehager	125	67	115	60
Private barnehager	63	27	50	37
I alt	188	94	165	97

Det er 67 % av barna som går i kommunale barnehager og 33 % som går i private barnehager.

Ved hovedopptak i 2018 fikk alle med lovfestet rett tilbud om barnehageplass. Alle barn har fått tilbud i den barnehagen de har ønsket. Etter hovedopptak er det kommet nye søkere. Det er blitt vanlig å søke barnehageplass gjennom hele året, da det de to siste åra har vært mulig å tilby plass fortløpende gjennom hele året.

Informasjonssikkerhet

Det er utarbeidet en overordnet ROS analyse for de kommunale barnehagene. Det er utarbeidet handlingsplaner i den enkelte barnehage for de kritiske områdene som er avdekket i analysen.

Alle ansatte har signert datainstruks.

Avvik

Det er ikke registrert avvik i tjenesteproduksjonen i 2018. Det er kun registrert mindre skader på barn i forbindelse med lek.

Tilsyn

Det er ikke ført tilsyn i 2018.

ENHETENS MÅLEKART

Fokusområde	Bruker	Medarbeider	Økonomi
Hva måler vi?	Brukertilfredshet	Medarbeidertilfredshet Sykefravær	Avvik i forhold til budsjett
Hvordan måler vi?	Brukerundersøkelse Skala fra 1 - 5	Medarbeiderundersøkelse Skala fra 1 - 5 Sykefraværstatistikk	Regnskap
Ambisjonsnivå	Resultat 4 – 4,5 Deltakelse 65 %	Medarbeider: Resultat 4 Sykefraværstatistikk: Resultat totalt: 9 % Korttidsfravær: 2 % Langtidsfravær 7 %	Avvik +/- 0,5 % fra netto budsjettramme
Resultat	Resultat: 4,5, se nedenfor	Medarbeider: Gjennomsnitt alle 4,6. Se nedenfor. Deltakelse: 78 % Sykefraværstatistikk: 11,6 % hvorav korttid 2,6 %	Avvik + 0,6 fra netto budsjettramme

Brukerundersøkelse

Undersøkelsen ble gjennomført høsten 2018.

Undersøkelsen er nettbasert, og tjenesten leveres av Utdanningsdirektoratet.

Svarprosenten totalt for enheten var på 69,4 %

Undersøkelsen benytter en skala fra 1 til 5, der 5 er høyest skår.

Samlet resultat for barnehageenheten (alle kommunale og 2 private barnehager):

Indikator	Tvedestrand kommune (2018)
Ute- og innemiljø	4,1
Relasjon mellom barn og voksen	4,6
Barnets trivsel	4,8
Informasjon	4,3
Barnets utvikling	4,6
Medvirkning	4,2
Henting og levering	4,4
Tilvenning og skolestart	4,5
Tilfredshet	4,5
Samisk bolk	-

Resultatene har stabilisert seg på et jevnt høyt nivå.

Vi har utfordringer i enheten med tre barnehagebygg i sentrum og på Holt. Dette belyses nærmere i barnehageplanen.

Medarbeiderundersøkelse

Undersøkelsen ble gjennomført i de 5 kommunale barnehagene i 2018.

Undersøkelsen er nettbasert, og tjenesten leveres av <http://www.10faktor.kommuneforlaget.no>

Svarprosenten totalt for enheten var 78 %.

Undersøkelsen benytter en skala fra 1 til 5, der 5 er høyest skår.

Samlet resultat for Barnehageenheten:

Faktor	Navn	Barnehage	Landssnitt for alle enheter som er registrert som: Barnehage	Beskrivelse
Faktor 1	Indre motivasjon	4,6	4,5	Motivasjonen for oppgavene i seg selv, det vil si om oppgavene oppleves som en drivkraft og som spennende og stimulerende. (Også kalt indre jobbmotivasjon)
Faktor 2	Mestringstro	4,5	4,3	Mestringstroen gjenspeiler hver enkelt medarbeiders tiltro til egen kompetanse og mulighet til å mestre utfordringer i jobbsammenheng.
Faktor 3	Autonomi	4,7	4,3	Medarbeidernes opplevelse av å ha mulighet til å jobbe selvstendig og gjøre egne vurderinger i jobben sin, basert på egen kompetanse, og innen en definert jobbrolle.
Faktor 4	Bruk av kompetanse	4,6	4,4	Medarbeidernes opplevelse av å få brukt egen jobbrelevante kompetanse på en god måte i sin nåværende jobb.
Faktor 5	Mestringsorientert ledelse	4,6	4,2	Ledelse som vektlegger at den enkelte medarbeider skal få utvikle seg og bli best mulig ut fra sine egne forutsetninger, slik at medarbeideren opplever mestring og yter sitt beste.
Faktor 6	Rolleklarhet	4,6	4,4	Høy rolleklarhet innebærer at forventningene til den jobben medarbeideren skal gjøre er tydelig definert og kommunisert.
Faktor 7	Relevant kompetanseutvikling	4,0	3,9	Relevant kompetanseutvikling er avgjørende for at medarbeiderne til enhver tid er best mulig rustet til å utføre sine oppgaver med høy kvalitet, og er avgjørende for kvaliteten på de tjeneste som leveres, uansett hvilken type tjeneste vi snakker om.
Faktor 8	Fleksibilitetsvilje	4,7	4,5	Medarbeiderens villighet til å være fleksibel på jobb og tilpasse sin måte å jobbe på til nye behov og krav.
Faktor 9	Mestringsklima	4,6	4,3	I et mestringsklima motiveres medarbeiderne av å lære, utvikle seg og gjøre hverandre gode, fremfor å rivalisere om å bli best.
Faktor 10	Prososial motivasjon	4,8	4,7	Motivasjon for å gjøre noe nyttig og verdifullt for andre, også kalt prososial motivasjon, er en viktig drivkraft for mange og har en rekke godt dokumenterte, positive effekter.

Det totale fraværet er stigende. I 2017 var det totale fraværet på 8,6 %. Totalt ender vi på 11,6 % i 2018. Korttidsfraværet ender på 2,6 % og langtidsfraværet ender på 9 %.

Økningen i fraværet kan forklares med alvorlige diagnoser og svangerskapsrelatert fravær.

De ansatte i enheten har en stor arbeidsbelastning og er svært sårbare for fravær. Den totale arbeidsmengden oppleves som stor. Lederne i barnehageenheten arbeider systematisk med oppfølging og nærværarbeid i samarbeid med bedriftshelsetjenesten, lege og NAV.

FOKUSOMRÅDER

Tidlig innsats

Barnehagene arbeider med stor fokus på forebyggende arbeid. De har et nært samarbeid med spesialpedagogene og PPT som bistår med å kartlegge og sette i verk målrettede tiltak både for enkeltbarn og grupper.

Ledelse

Det arbeides aktivt i styrergruppa med tema ledelse. Fokuset har vært på personalledelse, ressursstyring og internkontroll.

FREMTIDIGE FORBEDRINGSOMRÅDER

- Tverrfaglig samarbeid med Tvedestrandsskolen
- Barnehageutbygging – planarbeid og prosess

HELSE, MILJØ OG SIKKERHET (HMS)

Avholdte medarbeidersamtaler/seniorsamtaler

Det er avholdt medarbeidersamtaler og seniorsamtaler i barnehageenheten. Enkelte ansatte i enheten har hatt andre typer oppfølgingssamtaler pga endring i arbeidsoppgaver og/eller arbeidssted. Enkelte har også valgt bort medarbeidersamtale da de ikke har hatt behov.

Oversikt over HMS-avvik, registrerte skader/ulykker/vold/trusler

Det er registrert avvik innenfor områdene;

Samhandling

Skader på barn i lek

Avvik på bygg og uteområder i vernerunden

Avholdte øvelser

Det er avholdt brannøvelse i samtlige barnehager.

Oppsummering av avholdt vernerunde, samt oppfølging

Avvik som er avdekket i vernerunden som kan lukkes vil bli tatt hånd om av vaktmester. Resten vil lukkes ved opprettelse av nytt barnehagebygg.

Kompetansehevingstiltak

- Implementering av rammeplan for barnehager gjennom året i personalmøter og planleggingsdager
- Kompetansehevingstiltaket «språkløyper» er påbegynt
- Barnehageenheten arrangerer heldagskurs i systematisk språkopplæring

Linda Fedje
Enhetsleder

1.5 ANSVAR 240 PLAN, MILJØ OG EIENDOM

TJENESTEOMRÅDER

Drift av alle kommunens bygninger (inkl. skoler, barnehager, helseinstitusjoner og Furøya). Boligkontoret, boligtilskudd og bostøtte, byggesaksbehandling, oppmålingstjeneste, planarbeid, reguleringsarbeid, havnevesenet, miljøvernarbeid, landbruksforvaltning og viltforvaltning. Prosjektavdeling for større tverrfaglige prosjekter.

NØKKELTALL – ØKONOMI OG ÅRSVERK

Tallene i tabellen under er angitt i hele 1 000 kroner.

Brutto driftsutg.	Netto driftsutgifter				
Regnskap	Vedtatt budsjett	Revidert budsjett	Regnskap	Avvik i kr.*	Avvik i %*
40 606	23 011	23 358	23 602	-244	-1,0 %

* Positivt tall betyr mindreforbruk, negativt tall betyr merforbruk. Avvik i prosent er regnet av netto driftsutgifter i revidert budsjett.

Regnskapet kom i år ut med et underskudd med kr. 244.000,-, betydelig mindre enn hva vi meldte som mulig årsforbruk i 2 tertial. Det ble innført innkjøpsstopp og begrensning av vikarinntak ved enheten 2 måneder før det ble innført i hele kommunen, noe som ga økonomisk virkning, men gikk ut over tjenestene.

De største avvikene i budsjettet er vist i tabellen nedenfor:

Hva	Innsparing	Merforbruk	Kommentarer:
Strøm		560 000	
Prosjektarbeid		330 000	Mindre lønnsbelastning på investeringsprosjekter
Byggesak		290 000	Bedre enn forventet ved 2. tertial
Bygg/anlegg	500 000		Innsparing: innkjøpsstopp mv.
Planbehandling	280 000		Ikke gjennomført alle planer i budsjettet
Oppmåling/kart	570 000		Stor aktivitet

Det var budsjettert med at 2,25 årsverk fra enheten til arbeid med investeringsprosjektene. Det manglet kr. 330.000 for å oppnå den målsettingen.

Reguleringsplan ny barneskole og barnehage er påbegynt, men ikke ferdig. Mulighetsstudie Tjennaområdet er ferdig, men ikke reguleringsplan som også var med i budsjett.

Enheten har 33,4 årsverk. Ingen endringer i 2018.

NØKKELTALL – TJENESTER OG FORVALTNING

Aktivitetsnivå – måltall og resultat

Tjenesteområde	Volum/aktivitet	
	Plan 2018	Resultat 2018
Byggesaksbehandling og tilsyn	Behandling av byggesaker etter plan- og bygningsloven. 3 årsverk	Behandling av 442 saker hvorav 83 saker til politisk behandling. Økonomisk resultat er underskudd med kr. 290.000. Bedre enn varslet 2 tertial. Det er gjort vedtak om å øke gebyrene med 20% for 2019
Arealplanforvaltning	Behandling av private og kommunale planer, samt deltakelse i regionale planprosesser. 0,9 årsverk	- Areal og transportplan(ATP) - E18 Dørdal-Tvedestrand - Områdeplan Grendstøl - 5 private reguleringsplaner.

Tjenesteområde	Volum/aktivitet	
	Plan 2018	Resultat 2018
		Inntekt som budsjettert (kr. 250.000) Aktivitet og resultatforventning større enn hva det er ressurser til.
Kart og oppmåling	Matrikkelforretninger og geografiske informasjonssystemer 1,1 årsverk	Høy aktivitet i 2018. Overskudd med kr. 570.000. Størst volum i regulerte felt
Boligfinansiering	Videreformidling av lån og tilskudd fra husbanken. Kundebehandling. 0,3 årsverk	Det er viderformidlet startlån med tilsammen kr. 27,4 mill. og tilskudd med kr. 246.000 Betydelig økning av startlån som i 2017 var kr. 15 mill.
Bygningsdrift/vedlikehold	Drift og vedlikehold av kommunens bygg med tilhørende uteareal og anlegg 10,4 årsverk	Mye av bygningsmassen er såpass nedslitt at det flere steder er behov for rehabilitering fremfor vedlikehold. Noe av vedlikeholdet ble nedprioritert i 2018 på grunn av innkjøpsstopp. Stort etterslep. Manglende avklaringer innfor skoledriften er en utfordring.
Strøm/energi	Interkommunal innkjøpsavtale Drift av kommunens SD-anlegg. Energieffektiv drift	Strømprisene økte betydelig i 2018, og det var kald vinter. Enhetens budsjettforslag ble redusert med kr. 500.000 av kommunestyret. Årsresultatet ble da et merforbruk med kr, 560.000,-
Prosjekter: Nybygg/investering	Gjennomføre større plan og investeringsprosjekter i vedtatt budsjett. Tverrfaglig organisert 2,25 årsverk	Noe mindre aktivitet i 2018 enn 2017 på grunn av endringer i økonomiplan for skole. Det er budsjettert med at 2,25 årsverk av de fast ansatte skal finansieres over investeringsprosjektene til prosjektering og byggeledelse, men dette målet ble ikke oppnådd. Dette har medført merforbruk i driftsbudsjettet.
Brygger og havneanlegg	Vedlikehold og drift av 130 utleieplasser, gjestehavn og 12 kommunale brygger. 0,1 årsverk	Innkjøp- og ansettelse-stopp har medført redusert vedlikehold i 2018
Renhold	Vaskeareal 2018 19.800 m2	I siste tertial 2018 ble det foretatt en streng prioritering med reduksjon i vaskehypighet som følge av den økonomiske situasjonen. Dette resulterte i dårligere arbeidsmiljø for ansatte og brukere
Miljøvern og friluftsliv	Behandling av saker etter friluftsløven og forurensnings-loven. Uttalelser og behandling i regulerings-planer. Tverrfaglig prosjektarbeid. Friluftspanlegging, søknader om tilskudd og gjennomføring av prosjekter	Brannvernprosjekt Lyngør, god respons fra befolkningen Bygge og delingsforbud Lyngør for å sikre kulturmiljø. Kyststi. Forhandlinger med grunneiere om skilting og tracevalg. Gjennomført statlig finansierte prosjekter
Landbruksforvaltning	Konsesjons- og jordlovssaker og tilskuddsordninger 0,8 årsverk felles med Vegårshei	Det har ikke blitt omdisponert dyrka eller dyrkbar mark i form av reguleringsplanvedtak (pbl.) eller jordlovsvedtak. 1 nydyrkingssøknad er avgjort i 2018 – 25 dekar omsøkt og godkjent til nydyrking. 10 delingssamtikker er gitt etter jordloven § 12 – kr 20 000 gebyrinntekt 14 konsesjonssøknader er avgjort, inkludert boplikt og aksjeselskap – kr 19 500 gebyrinntekt

Tjenesteområde	Volum/aktivitet	
	Plan 2018	Resultat 2018
		Produksjons- og avløsertilskudd – Netto utbetalt for 2018-søknader – kr. 6,88 mill. på 33 foretak. Regionalt miljøprogram (RMP) Utbetalt kr 211 000,- (13 søknader) Spesielle miljøtiltak (SMIL) Innvilget kr. 40 000,- (3 søknader) – flere saker overført til 2019 Dreneringstiltak Innvilget kr 132 000,- (5 søknader)
Tørkesommeren	Erstatningssaker	25 søknader om erstatning og klagebehandling av 1 sak. Totalt utbetalt kr 3,38 mill. 2 saker ferdigbehandles i 2019.
Boplikt (konsesjon)	Oppfølging av egenerklæringer og saker der boplikten eller vilkår ikke oppfylles	239 egenerklæringer om konsesjonsfrihet bekreftet i 2018, hvorav 56 av disse er i område med nedsatt konsesjonsgrense. 3 saker om boplikt/nedsatt konsesjonsgrense er avgjort.
Viltforvaltning	Fallviltarbeid og viltforvaltning	Fallviltgruppa har, som vanlig, fungert meget godt. Året 2018 er preget av relativt mye arbeid tilknyttet rådyrpåkjørsler og få elg- og hjortepåkjørsler. I 2018 ble det godkjent nye 3-årsplaner for elg og hjort som grunnlag for tildeling av kvoter til viltlaget. Det felles flere hjort enn elg i Tvedestrand i 2018. Bestandskondisjonen på elg er heller dårlig med lave kalve- og ungdyrvekter. Det ble fellingsrekord på hjort i 2018. Fellingsavgift 2018 = kr 26 600

Nøkkeltall produksjon

Tjeneste	Norm/krav	Faktisk Saksb.tid 2018
Byggesak enkle	21 dager	13 dager
Byggesak andre	84 dager	88 dager
Klagesaker	84 dager	56 dager
Reguleringsplaner	Ingen	370 dager

Fremdeles er vi i hovedsak under lovbestemte normer, men saksbehandlingstiden har vært utfordret som følge av utskiftning av saksbehandlere.

Informasjonssikkerhet

Alle ansatte i enheten har underskrevet datainstruksen, og vi deltar i kommunens arbeid med informasjonssikkerhet. Vi er ikke blant de mest utsatte/sårbare enhetene i kommunen.

Avvik

Ved Tvedestrand skole har det vært meldt avvik i forhold til inneklima og toalettforhold. Avvikene er fulgt opp i samarbeid med kommunelege og arbeidstilsyn.

Branntilløp på Strannasenteret. Brannårsak kortslutning i kjøleskap. Ble slokket av en ferievikar, og skadeomfanget ble begrenset.

ENHETENS MÅLEKART

Fokusområde	Bruker	Medarbeider	Økonomi
Hva måler vi?	Brukertilfredshet	Medarbeidertilfredshet Sykefravær	Avvik i forhold til budsjett
Hvordan måler vi?	Brukerundersøkelse Skala 1-5	Medarbeiderundersøkelse Skala 1-5 Sykefraværstatistikk	Regnskap
Ambisjonsnivå	4 + Deltakelse 70 %	4+ Langtid maks 3 % Korttid maks 1,5 %	Avvik +/- 0,5 % fra netto budsjetttramme
RESULTAT	Ikke gjennomført	Medarbeiderundersøkelse gjennomført i 2018: Resultat: 4,4 Sykefravær Totalt 2,3 % hvorav 1,6% korttid.	- 1 %

Resultater fra medarbeiderundersøkelsen i Plan, miljø og eiendom sammenlignet med kommunen og landet:

Faktor	Navn	Tvede- strand kom.	Enhet PME	Bygni- ngsdr ift PME	Plan, utbygg- ing og miljø PME	Lands- snitt teknisk	Norge - snitt komm une	Beskrivelse
Faktor 1	Indre motivasjon	4,3	4,5	4,4	4,6	4,1	4,3	Motivasjonen for oppgavene i seg selv, det vil si om oppgavene oppleves som en drivkraft og som spennende og stimulerende. (Også kalt indre jobbmotivasjon)
Faktor 2	Mestringstro	4,3	4,4	4,6	4,2	4,3	4,3	Mestringstroen gjenspeiler hver enkelt medarbeiders tiltro til egen kompetanse og mulighet til å mestre utfordringer i jobbsammenheng.
Faktor 3	Autonomi	4,3	4,6	4,6	4,5	4,4	4,3	Medarbeidernes opplevelse av å ha mulighet til å jobbe selvstendig og gjøre egne vurderinger i jobben sin, basert på egen kompetanse, og innen en definert jobbrolle.
Faktor 4	Bruk av kompetanse	4,2	4,6	4,8	4,4	4,2	4,2	Medarbeidernes opplevelse av å få brukt egen jobbrelevante kompetanse på en god måte i sin nåværende jobb.
Faktor 5	Mestringsor- ientert ledelse	3,9	4,0	4,0	4,0	3,9	3,9	Ledelse som vektlegger at den enkelte medarbeider skal få utvikle seg og bli best mulig ut fra sine egne forutsetninger, slik at medarbeideren opplever mestring og yter sitt beste.
Faktor 6	Rolleklarhet	4,3	4,2	4,1	4,3	4,2	4,3	Høy rolleklarhet innebærer at forventningene til den jobben medarbeideren skal gjøre er tydelig definert og kommunisert.
Faktor 7	Relevant kompetans eutvikling	3,6	4,1	4,2	4,0	3,8	3,7	Relevant kompetanseutvikling er avgjørende for at medarbeiderne til enhver tid er best mulig rustet til å utføre sine oppgaver med høy kvalitet, og er avgjørende for kvaliteten på de tjenester som leveres, uansett hvilken type tjeneste vi snakker om.
Faktor 8	Fleksibilitets- vilje	4,5	4,5	4,7	4,3	4,4	4,5	Medarbeiderens villighet til å være fleksibel på jobb og tilpasse sin måte å jobbe på til nye behov og krav.
Faktor 9	Mestrings- klima	4,1	4,0	3,7	4,3	3,9	4,1	I et mestringsklima motiveres medarbeiderne av å lære, utvikle seg og gjøre hverandre gode, fremfor å rivalisere om å bli best.
Faktor 10	Prososial motivasjon	4,7	4,7	4,8	4,6	4,5	4,7	Motivasjon for å gjøre noe nyttig og verdifullt for andre, også kalt prososial motivasjon, er en viktig drivkraft for mange og har en rekke godt dokumenterte, positive effekter.

Gledelig resultat på sykefravær. Langt under måltallene. Økonomisk resultat 0,5 % over mål. Dette er første gang på 11 år at enheten har merforbruk i forhold til budsjett.

FOKUSOMRÅDER

- Gjennomføre plan og prosjektoppgavene med den kvalitet og fremdrift som er beskrevet innenfor økonomiske rammebetingelser.
- Prioritere driften slik at reduserte ressurser i minst mulig grad går ut over brukerne.
- Samhandling på tvers og gode medvirkningsprosesser.
- Opprettholde et godt arbeidsmiljø i en presset arbeidssituasjon.
- Bidra positivt i omstillingsprosessen

FREMTIDIGE FORBEDRINGSOMRÅDER

- Fokus på kostnadseffektiv drift av bygningsmassen. Tiltak prioriteres vurdert ut fra konsekvens for brukerne
- Gjennomføre bruker og medarbeiderundersøkelser i samsvar med vedtatt intensjon.

HELSE, MILJØ OG SIKKERHET (HMS)**Avholdte medarbeidersamtaler/seniorsamtaler**

Det er avholdt medarbeidersamtaler med 10 av 39 ansatte.

Oversikt over HMS-avvik, registrerte skader/ulykker/vold/trusler

Renholder var involvert i trafikkulykke på glatt veibane. Bilen havnet på taket, og ble totalvrak. Lettere personskade for renholderen som var eneste person i bilen.

Avholdte øvelser

Enhetens fagarbeidere deltar og bidrar med organisering av brannøvelser ved kommunale bygg i samarbeid med stedlig brannvernleder.

Oppsummering av avholdt vernerunde, samt oppfølging

Vernerunder ved andre enheter medfører forslag om tilpasning og utbedring på bygninger og uteanlegg. Innarbeides i enhetens vedlikeholdsplan såfremt det er budsjettmessig dekning

Kompetansehevingstiltak

Det er gjennomført kompetansebyggende kurs og deltakelse i kompetansenettverk for saksbehandling etter plan og bygningsloven og matrikkelføring, samt prosjektledelse.

Svein O. Dale

Enhetsleder

1.6 ANSVAR 245 TEKNISK DRIFT

TJENESTEOMRÅDER

Kommunalt verksted, kommunale veier, veilys, parkering, skjærgårdspark, brann-/feiervesen, parker, grøntareal og lekeplasser, miljøgruppa, Lyngmyr idrettsanlegg, kommunale badeplasser, tilskudd båtselskap, vann og avløp, kommunale avgifter og planarbeid.

NØKKELTALL – ØKONOMI OG ÅRSVERK

Tallene i tabellen under er angitt i hele 1 000 kroner.

Brutto driftsutg.	Netto driftsutgifter				
Regnskap	Vedtatt budsjett	Revidert budsjett	Regnskap	Avvik i kr.*	Avvik i %*
41 618	7 050	6 721	7 922	-1 201	-17,9 %

* Positivt tall betyr mindreforbruk, negativt tall betyr merforbruk. Avvik i prosent er regnet av netto driftsutgifter i revidert budsjett.

Teknisk drift består av 18,1 årsverk. Det er ansatt en ny fagarbeider på vann og avløp november 2018 i tråd med Kommunestyrets vedtak. Stillingen er finansiert over vann og avløpsbudsjettet.

Enheten har et negativt avvik på kr. 1.201.000,- som blant annet skyldes økte kostnader til strøm, merkostnad brøyting og mindre inntekter på parkering samt netto mindreinntekt på selvkostfeltet vann og avløp.

På selvkostfeltet har det vært mindreinntekt på distribusjon av vann, mindre utgifter til avløpsrensing og mindreinntekter til kommunalt avløpsnett, til sammen negativt avvik på 619 000 kroner.

Dersom en utelukker budsjett for tjenester på selvkostområdet (vann og avløp) kommer enheten ut med et negativt avvik på 582 000 kroner.

Detaljer for de største postene

1901 Fordelte maskinutgifter

Overforbruk kr. 74.000,- skyldes underbudsjettet arbeidsgiveravgift og forsikringer.

3200 Kommunale skoger

Merinntekter kr. 89.000,- skyldes godt vedsalg. All veden ble solgt i 2018.

3301 Parkering

Mindreinntekter kr. 111.000,- som et resultat av ny skiltplan og omskilting av parkeringsplasser.

3320 Kommunale veier

Overforbruk kr. 487.000,- skyldes merforbruk brøyting, og rassikring 3 plasser. Rassikringen er en følge av klimautfordringer.

3321 Vei- og gatelys

Overforbruk kr. 79.000,- skyldes høyere strømkostnader.

3350 Park og grøntanlegg

Overforbruk kr. 149.000,- fordelt på mindreinntekter for kjøp av tjenester, samt merutgifter til høyspentkabel, vedlikehold av gangsti til Tjennaparken, og utbedring av bekk ved Tjennaparken.

3352 Offentlige plasser og torg

Mindreforbruk kr. 127.000,- skyldes lavere kostnader for Møllebekken bru.

3380 Feiervesen

Merinntekter kr. 33.000,- på feiertjenesten.

3390 Brannvesen

Merforbruk kr. 711.000,- skyldes investeringer og forebygging for brann.

3400 og 3450 Vannproduksjon og distribusjon

Samlet overforbruk kr. 956.000,- skyldes nødvendige frostsikringstiltak på Utgådsstrand og reparasjon av lekkasjer på ledningsnettet, samt innkjøp av nødvannsanlegg i tråd med gjeldende krav.

3500 og 3530 Avløpsrensing og avløpsnett

Samlet resultat for avløp ble kr. 336.000 i merinntekter.

Underforbruk avløpsrensing kr. 766.000,- skyldes innsparing på bruk av kjemikalier grunnet igangsettelse av sivbedet og refusjon sykkelønn.

Avløpsnettet fikk et overforbruk på kr. 1.332.000,- grunnet frostsikring av sjøledninger, bytte av kritisk sjøledning, og reparasjon av tett sjøledning. Samtidig fikk vi merinntekter på kr. 902.000,- grunnet flere tilkoblinger på ledningsnettet.

3603 Skjærgårdspark

Samlet mindreforbruk kr. 789.000,- skyldes lave vedlikeholdskostnader for Terna, og nye regler som tillot båten å fortsette uten innkjøp av ytterligere redningsutstyr. Inntektene ble også kr. 262.000,- over budsjett og bidro til et godt resultat. Økte inntekter skyldes ulike oppdrag og kr. 116.000,- i økt tilskudd fra Staten.

NØKKELTALL – TJENESTER OG FORVALTNING**Aktivitetsnivå – måltall og resultat**

Tjenesteområde	Volum/aktivitet	
	Plan 2018	Resultat 2018
Kommunalt verksted	Vedlikehold av 25 biler, to lastebiler, en traktor og maskinredskaper, samt en sekshjuling, gressklippere, tilhengere, etc. Tilførsel av 0,3 årsverk for å administrere hele kommunens bilpark	Oppfølging av kommunens bilpark viser at dette er en krevende jobb, men er utført etter beste evne. Kommunen mangler datasystem for å holde oversikt.
Kommunale veier	Brøyting/vedlikehold av 59 km vei, hvorav 35 km er asfaltert. Pluss 24 km grusveier i distriktene.	Brøyting/vedlikehold av kommunale veier er fulgt opp. I tillegg utført noe rassikring.
Kommunale parkeringsplasser	Brøyting, vedlikehold av ca. 750 P-plasser og parkeringskontroll av 435 plasser..	Brøyting, vedlikehold og parkeringskontroll er fulgt opp. Ny skiltplan for parkering er vedtatt, og omskilting er gjennomført.
Vei-/gatelys	Vedlikehold av omkring 1 420 gatelys. En eksternt stilling delt med 8 kommuner, pluss egeninnsats.	Vedlikehold viser behov for utbedringer på noe av veilysmateriellet.
Tilskudd båtselskap	Oppfølging av avtale.	Oppfølging av avtale.
Brannvesen	Oppfølging av avtale med brannvesen.	Oppfølging av avtale med brannvesen.
Feiervesen	Oppfølging av avtale med feiervesen.	Oppfølging av avtale med feiervesen.
Lyngmyr idrettsanlegg	Vedlikehold i avtale med Golfklubben. Vanning og merking av baner utføres av Fotballgruppa. Kommunen dekker kostnadene.	Vedlikehold av anlegget er fulgt opp som tidligere.
Park/grøntareal pluss lekeplasser	Klipping/vedlikehold av grøntareal i hele kommunen, pluss Najaden på Lyngør.	Klipping/vedlikehold av grøntareal er fulgt opp.

Tjenesteområde	Volum/aktivitet	
	Plan 2018	Resultat 2018
Kommunale badeplasser	Vedlikehold og søppelhåndtering, samt badevannsprøver.	Kommunale badeplasser er fulgt opp.
Miljøgruppa	Drive arbeidstreningstilbud.	Redusert aktivitet i miljøgruppa med 331 dagsverk og 2 på språkopplæring. (Tilsvarende tall for 2017 var 790 og 14.)
Skjærgårdspark.	Renovasjon av Skjærgårdsparken med egen båt, samt utføre oppdrag for Statens naturoppsyn (SNO), politiet og Forskning.	Skjærgårdstjenesten har utført oppdrag i tråd med avtaler med SNO, politiet og Forskerne.
Vann	Ca. 130 km med kommunale vannledninger. Ett vannbehandlingsanlegg, 10 pumpestasjoner, tre høydebasseng. 2450 abonnenter.	Vedlikehold og oppfølging er utført. Noe ekstraarbeid med frostsikring og bytte av vannledninger. Ny ROS-analyse for beredskap er utarbeidet.
Avløp	Ca. 160 km med kommunale avløpsledninger. To renseanlegg og 77 avløpspumpestasjoner. 3020 abonnenter.	Oppfølging og vedlikehold som planlagt. Det ble foretatt mye arbeid med frostsikring av sjøledninger, og reparasjon av skader/tilstoppelser på ledningsnettet.
Kommunale avgifter	Ajourhold og oppfølging av tilkoblinger og kommunale gebyrer.	Oppfølging av tilkoblinger og kommunale gebyrer har gitt merinntekter pga. flere tilkoblinger.
Planarbeid og saksbehandling	Følge opp planarbeid og saksbehandling innenfor alle fagområdene. Krevende.	Enheten følger opp etter beste evne. Arbeidet er mer systematisk enn tidligere.
Tvedestrand Badepark	Planlegging, utsetting, og oppfølging av badeparken i sesongen, samt opptak og lagring av utstyr. Ca. 50 dagsverk pluss maskinbruk.	Utsetting og ilandtaking av badeparken har fungert bra. Kraftlinjen over badeparken ble fjernet, noe som gir større muligheter for plassering av badeparken.
Rehabiliteringsplaner vann og avløp	Oppfølging av rehabiliteringsplan for vann og avløp. Innsats ca. 0,5 årsverk administrasjon, samt 1 årsverk fagarbeider.	Arbeidet etter Rehabiliteringsplanen er fulgt opp. Antall tiltak er betydelig redusert som en følge av de store utbyggingsprosjektene.
Prosjekter	Prosjektoppfølging og medvirkning i kommunes store prosjekter. E18, ny VGS, ny barneskole og barnehage m.m. Innsats ca. 2,0 årsverk administrasjon pluss fagarbeider 0,5 årsverk.	Prosjektene følges opp av enheten, og involverer ingeniørene og fagarbeiderne i ganske stor grad.

Enheten har klart å holde sykefraværet lavt. Trivselen blant de ansatte oppfattes som god, og enheten har få klager.

Informasjonssikkerhet

Alle ansatte har signert datainstruks og taushetserklæring. Det er og utarbeidet ny Risiko og Sårbarhetsanalyse (ROS analyse) for vann og avløpstjenesten. Beredskapsplan for vann er oppdatert.

Avvik

Ingen spesielle avvik er registrert.

Tilsyn

Enheten har hatt besøk av Mattilsynet uten at det ble registrert avvik.

ENHETENS MÅLEKART

Fokusområde	Bruker	Medarbeider	Økonomi
Hva måler vi?	Brukertilfredshet	Medarbeidertilfredshet Sykefravær	Avvik i forhold til budsjett
Hvordan måler vi?	Brukerundersøkelse	Medarbeiderundersøkelse Sykefraværstatistikk	Regnskap
Ambisjonsnivå	Svarprosent: 85 % Omdømme: 4,5	Mål: Godt arbeidsmiljø. Mål: 3,5 poeng av 5 mulige. Mål: Totalfravær maks: 6,5 % Korttidsfravær: 1,5 %	Avvik +/- 0,5 % fra netto budsjettramme
Resultat:	Forbrukerrådet: Tekniske tjenester 71 av 100 Vann og avløp 88 av 100 <i>Ikke gjennomført egen undersøkelse.</i>	Medarbeidertilfredshet: 4,2 poeng Svarprosent 81,3 Totalfravær: 4,8 % Korttidsfravær: 1,3 %	Overforbruk 17,9 %

Sykefraværet ved enheten er på et stabilt nivå.

FOKUSOMRÅDER

- Prosjektstyring og oppfølging
- Tjenestegjennomgang i tråd med Kommunestyrets vedtak
- Videreføre lekkasjesøk og mindre utbedring for avløpsnett.
- Utføre daglig drift innenfor gjeldende rammer

FREMTIDIGE FORBEDRINGSOMRÅDER

Enheten forsøker å øke parkeringskontrollen slik at en oppnår inntektskravene som er stilt.

HELSE, MILJØ OG SIKKERHET (HMS)**Avholdte medarbeidersamtaler/seniorsamtaler**

Det ble ikke avholdt medarbeidersamtaler i 2018.

Oversikt over HMS-avvik, registrerte skader/ulykker/vold/trusler

Ingen avvik.

Avholdte øvelser

Det er gjennomført 2 øvelser på vann og avløp. Begge øvelser omfattet drift av vannverket, og krisevannsforsyningen. Øvelsene ga bra resultat med noen justeringer av beredskapsplanen.

Oppsummering av avholdt vernerunde, samt oppfølging

Vernerunden viser at renseanlegget mangler lagringsplass, og har mye utstyr lagret inne på anlegget. Dette gjør at lokalene ikke fungerer optimalt.

Kompetansehevingstiltak

En fagarbeider har gjennomført driftsoperatørkurs for vann og avløp i 2018.

Anton Thomassen

Enhetsleder

1.7 ANSVAR 250 OMSORG OG REHABILITERING

TJENESTEOMRÅDER

Tildelingstjeneste, sykehjem/ institusjon med langtidsopphold, avlastningsopphold og korttidsopphold (vurdering, oppfølging, rehabilitering), hjemmesykepleie, hjemmehjelp, personlige assistenter og støttekontakter for voksne og eldre, omsorgsstønad, helsefremmende tjenester inkludert hverdagsrehabilitering, helsefremmende hjemmebesøk, friskliv og treningsgrupper for eldre, ressurstjeneste, rehabiliteringstjenester, samt driftstilskudd til private fysioterapeuter.

NØKKELTALL – ØKONOMI OG ÅRSVERK

Tallene i tabellen under er angitt i hele 1 000 kroner.

Brutto driftsutg.	Netto driftsutgifter				
Regnskap	Vedtatt budsjett	Revidert budsjett	Regnskap	Avvik i kr.*	Avvik i %*
110 992	84 727	88 737	91 959	-3 222	-3,6 %

* Positivt tall betyr mindreforbruk, negativt tall betyr merforbruk. Avvik i prosent er regnet av netto driftsutgifter i revidert budsjett.

Regnskap 2018 viser et merforbruk i forhold til revidert budsjett på kr 3 222 000. I andre kvartal var det antydnet et merforbruk på kr 3 700 000. Merforbruket skyldes i hovedsak lønnsutgifter relatert til meget høy aktivitet, og fordeler seg slik:

Totalt merforbruk netto lønnsutgifter:		- 2 978 000
De største lønnsavvik er:		
Fastlønn inkl. tilleggslønn	- 793 000	
Faste vikarstillinger (Ressurstjenesten) mindreforbruk	2 605 000	
Lønn vikar ved sykdom korrigert for refusjon sykkelønn	- 1 131 000	
Lønn ferievikar/tilleggslønn vikarer	- 1 009 000	
Annen vikarlønn	- 524 000	
Lønn ekstrahjelp tilleggslønn for ekstrahjelp + overtid	- 2 280 000	
Omsorgslønn og lønn til støttekontakter	- 156 000	
Merforbruk div. poster	- 222 000	
KLP lavere utgifter	533 000	
Totalt merforbruk andre utgifter:		- 1 204 000
Her er største avvik utgifter til vikarbyrå:	- 896 000	
Medisinsk- og annet forbruksmaterieil	- 133 000	
Innkjøp av medisiner, mindreforbruk	221 000	
Mat	- 83 000	
Vask av tøy (til sykehjem og uniformer)	- 141 000	
Multidoser, pakking mindreforbruk	205 000	
Kjøp av tjenester fra andre kommuner	176 000	
Driftstilskudd fysioterapeuter - kommunalt	- 183 000	
Diverse utgifter transportmidler	- 130 000	
Merforbruk diverse poster	- 239 000	
Det er et positivt avvik i inntekter (refusjon sykkelønn er med i netto lønnsutgifter over):		959 000
Brukerbetaling for kommunale tjenester	- 88 000	
Betaling for langtidsopphold, merinntekt	790 000	
Betaling for korttidsopphold	- 70 000	
Betaling for kost PRO-tjenester, merinntekt	97 000	
Refusjon andre kommuner, merinntekt	207 000	
Refusjon fra private	- 139 000	
Diverse andre inntekter	161 000	

Årsverk

Det var konstituert enhetsleder ved enheten frem til sommeren 2018. Ny enhetsleder tiltrådte 6/8-18. TUI har hatt konstituert avdelingsleder fra juni 2018.

Enheten hadde ved inngangen til 2018 var opprinnelig 116,2 men ble korrigert til 117,4 årsverk tilpasset virkelig antall faste ansatte. I 1.tertial fikk hjemmetjenester økt med 4 årsverk med bakgrunn i økte tjenestetimer. I tillegg ble det økt med 0,3 årsverk for betalt spisepause på sykehjemmet. Videre har det blitt korrigert med 1,25 årsverk i TUI med bakgrunn i tilskuddsordninger innen studier og fysioterapi.

Til tross for økning av årsverk i hjemmetjenesten har det i perioder vært behov for ekstra bemanning pga. høyt antall tjenestetimer.

Ressurstjenesten som ble opprettet i 2016 for å gi god styring av vikarressursene ble avviklet i mars 2018 da det ikke fungerte etter intensjonene. Årsverk i tjenesten ble fordelt tilbake til avdelingene.

I perioden 18.12.17 frem til 12.03.18 hadde sykehjemmet en midlertidig po-up avdeling som utgjorde 6 årsverk i perioden.

Det er ansatt kvalitetskoordinator i 50% stilling samt kreftkoordinator i 50% stilling i løpet av året.

Rekruttering

Enheten har hatt store utfordringer med å rekruttere sykepleierkompetanse, spesielt til nattstillinger høsten/vinteren 2018, og helge stillinger. Flere stillinger har vært lyst ut gjentatte ganger uten at det lykkes å få tilstrekkelig søkere. Enheten har stort fokus på dette og samarbeider med de tillitsvalgte

NØKKELTALL – TJENESTER OG FORVALTNING

Aktivitetsnivå – måltall og resultat

Sykehjemmet, Omsorgsboliger

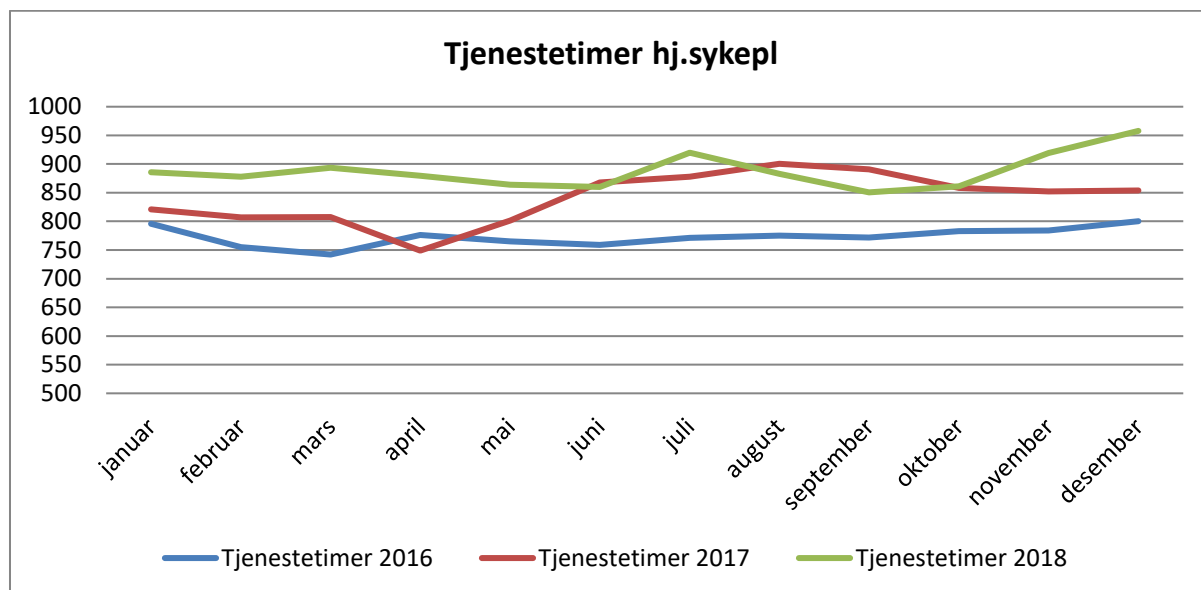
Tjeneste	Plasser	Gj.sn belegg 2017	Gj.sn belegg Måltall 2018	Gj.sn belegg resultat 2018	Gj.sn belegg med pasientbetaling resultat 2017	Gj.sn belegg med pasientbetaling Måltall 2018	Gj.sn belegg med pasientbetaling resultat 2018
Sykehjem	46	99,4%	99%	105%	97%	92,%	104%
Omsorgsboliger	45	98%	98%	98%			

I tillegg til sykehjemmet, ble Pop up avdelingen åpnet 18.12.17, og frem til 12.3.18, som totalt utgjorde 665 liggedøgn (dette er tatt med i tabellen). Dette for å forhindre «korridorpasienter» på sykehjemmet, da det var et stort press på tjenester som kort- og langtidsopphold, samt avlastning. I utgangspunktet skulle avdelingen bestå av 4 hybler, men det ble åpnet opp ytterligere 5 hybler. På det meste var det 9 hybler i bruk.

Sykehjemmet fikk i flere lange perioder i 2018 økt behov for ekstra bemanning utover grunnbemanningen grunnet økt pleietyngde og stort arbeidspress. Beboerne har flere komplekse og sammensatte behov enn tidligere. Stadig flere beboere i sykehjem er i økende grad under medisinsk behandling og rehabilitering.

Hjemmetjenesten

Tjeneste	Resultat tjenestetimer pr uke 2017	Budsjetterte tjenestetimer pr uke 2018	Resultat tjenestetimer pr uke 2018
Hjemmesykepleie	863	800	887,29
Hjemmehjelp	161	155	152,94

Oversikt over tjenestetimer i hjemmesykepleien**Gjennomsnittlig tjenestetimer for 2018**

Hjemmesykepleien: 887,29 tjenestetimer pr uke

- Lavest i uke 23 med 841,1 tjenestetimer.
- Høyest i uke 49 med 976,29 tjenestetimer.

Hjemmehjelp: 152,94 tjenestetimer pr uke

- Lavest i uke 52 med 139,19 tjenestetimer
- Høyest i uke 1 med 158,4 tjenestetimer.

Økningen i hjemmesykepleien skyldes flere forhold, Økt behov for hjemmetjeneste, retningsendring, flere ønsker å bo hjemme så lenge som mulig og press på sykehjemsplasser.

Tjenestetimer er tiden som personalet har direkte kontakt med pasientene. For hjemmesykepleien er det budsjettert med 60 % direkte pasienttid. For hjemmehjelpene 80% direkte tjenestetid. Tid til rapport, kjøring, samarbeidsmøter, dokumentasjon, kontakt med pårørende, leger mm er indirekte tid.

Endring av struktur i hjemmetjenesten

22. januar ble hjemmetjenesten delt i 2 soner fra 3 hjemmesykepleiersoner og en hjemmehjelpssone til 2 soner i hjemmetjenesten som ledes av en fagleder i hver sone. Samtidig ble det opprettet en stilling som fagansvarlig. Fagansvarlig skulle ha hovedansvaret for oppdatering av arbeidslister i Mobil Omsorg, ha kontakt med Visma og IKT vedrørende Mobil omsorg, ansvar for opplæring og bistå/være vikar på enkelte områder for systemansvarlig i Profil.

Det har vært utfordringer knyttet til den nye strukturen relatert til størrelsen på sonene.

Avdeling for tildeling, utvikling og innovasjon (TUI)

I 2018 har enheten jobbet videre med omlegging av tjenestetilbudet fra passive til aktive omsorgstjenester som skal fokusere på det friske og det som brukeren mestrer.

TUI arbeider tett sammen med hjemmetjeneste og sykehjem når det gjelder å utvikle tjenestetilbudet, tildele riktige tjenester til rett tid og i direkte tjenesteyting og i gjennomføring av aktiviteter. I pleie – og omsorgstjenestene står hjelperrollen sterkt. Innføring av mestringstankegangen med bred tverrfaglig involvering, er derfor en stor holdnings – og kulturendring.

Utenom direkte tjenesteyting, blir det derfor en hovedoppgave for TUI i samarbeid med de andre avdelingene å utvikle retningslinjer for nye fagområder (f.eks. velferdsteknologi), ajourhold når det skjer lovendringer, endring i intern organisering eller etablerte rutiner mm. Tjenestene skal til enhver tid koordineres slik at enhetens totale ressurser og kompetansebeholdning utnyttes effektivt. Verdiene som legges til grunn for tjenesteyting må avspeiles systemer og strukturer og praksis.

TUI's ansvar – og hovedoppgaver er tildeling av tjenester, forebyggende/rehabiliterende tjenester/velferdsteknologi, koordinering, faglig og organisasjonsmessig systemutvikling og måling.

Oppgaver	Måltall 2018 Antall brukere	Resultat 2018
Hverdagsrehabilitering	80, inkludert sammensatte vurderinger/oppfølging rehabilitering samt korte oppfølging	86 brukere tilbud om HR tjeneste 36 avsluttet uten hjemmesykepleie 27 avsluttet med mindre enn 50% hjemmesykepleie enn ellers antatt. 3 fått langtidsplass på sykehjem 6 døde
Treningsgrupper – lavterskel varierende funksjonsnivå	45	70
Treningsgrupper for personer med kroniske lungelidelser	10	11
Aktive brukere med utlånte hjelpemidler fra NAV Hjelpemiddelsentral	720 aktive brukere	751 aktive brukere 278 brukere fikk utleveringer 67 nye brukere 1161 utleverte hjelpemidler 524 hjelpemidler innlevert
Helsefremmende hj. besøk	20	16
Friskliv	50	35
Individuell fysioterapi barn og voksne	80 barn * (inkludert testing helsestasjon) 18 voksne	79 barn +29 voksne**
Treningsgrupper for kommunalt ansatte	85	101
Syn - hørselskontakt		50
Kreftkoordinator, starter i stilling 15.10.18		22
Helseteam demens(demenskontakt sykepleier/ergoterapeut)		105 aktive brukere 33 kartlegginger nye brukere
Tverrfaglig tildelingstjeneste	430 vedtak	Vedtak 480 - Avslag 13 - 11 avslag langtidsplass sykehjem med vedtak på å stå på vurderingsliste til sykehjem.

*Ny barnefysioterapeut ansatt fra 01.11.18- derfor et tallmaterialet for 2018 ufullstendig.

**Pasienter registrert med rehabiliteringsopphold på institusjon er ikke tatt med i oversikten. Brukere som har fått innvilget korttidsopphold/ rehabilitering har mottatt intensivt fysioterapi under oppholdet. Hverdagsrehabilitering yter også tjenester til brukere som tidligere ville fått individuell fysioterapi.

Velferdsteknologi

Tvedestrand kommune har i 2018 satset på å bygge en solid «grunnmur» for velferdsteknologi. Vi har derfor gått sammen med de andre kommunene i Agder, i Agder-prosjektet, og via fellesanskaffelsen av trygghets- og varslingsteknologi har vi rammeavtale med Telenor Norge, på en stor produktportefølje på dette området.

Tidlig i 2018 byttet vi ut alle trygghetsalarmene, til digitale, og knyttet disse opp mot det nye kommunale responssenteret i Kristiansand. Også meldinger fra omsorgsboligene besvares nå fra dette senteret.

Høsten 2018 fikk vi byttet til nytt sykesignalanlegg på sykehjemmet, inkludert et nytt heldekkende trådløst nettverk, og vi har nå prøvedrift med diverse ulike sensorer og også innendørs sporing, knyttet til dette.

Disse to store plattformene muliggjør en bred bruk av digitale sensorer både for hjemmeboende og i institusjon, inkludert omsorgsboligene i Strannasenteret. Det er imidlertid mye arbeid å bygge nye solide og kvalitetssikrede tjenester rundt ulik teknologi, da utstyr må verifiseres og rutiner for både utstyr og daglig bruk må tilpasses til vår lokale organisasjon.

Aktuelle velferdsteknologiske løsninger i Tvedestrand:

Løsning	Antall i drift	Oppstart	Håndteres via kommunalt responscenter?
For hjemmeboende:			
Trygghetsalarm, stasjonær	137	Des. 2017	Ja
Trygghetsalarm, bærbar	0	Primo 2019	
Døralarm	4	Jan. 2018	Ja, som reservesystem
Stemmestyrte trygghetsalarm	1	Jan. 2018	Ja
GPS sporingsbrikker	0	Mars 2017	Nei
Elektroniske låser (elås)	0	2019 (plan)	
Elektronisk medisindispenser (Pilly)	9 (av 15)	2016	Nei
APPETITus (ernæringsapp)	Ca 5	2016	Nei
For institusjonsbeboere:			
Digitale sykesignalanlegg	46 rom	Sept. 2018	Nei
Døralarm	1	2017	Nei
Bevegelsessensor	1	2016	Nei
Sengesensor	2	2016	Nei
Fuktsensor	0	2016	Nei
Passeringssensor	(3, test)	Des. 2018	Nei
Videotilsyn	1	Feb. 2018	Nei
Elektroniske låser (elås)	17	2016	Nei
Mobil trygghetsalarm	0	2016	Nei
GPS sporingsbrikker	5	Mars 2017	Nei
Annet:			
Mobil trygghetsalarm (kollegavarsling) OE	1	Okt. 2018	Nei

Innovasjonsprosjekter

- «Hjemme best»- oppfølging av hjemmeboende demente. Støttet av innovasjonsmidler fra Fylkesmannen 2016-2018.
- «Kvalitet og bærekraft»- støtte fra Fylkesmannen 2015-2018

Mål for prosjektet 2018: Oppdatere struktur og forenkling av oppbygging av elektronisk pasientjournal(EPJ)/plankategori som kvalitetssikring for god dokumentasjon av helsehjelp i fagsystemet Profil, med delmål:

- Dokumentasjonen/oppbyggingen av kategorier/kodeverk i Profil skal ha en enhetlig struktur som fører til intuitiv i bruk og enket å gjenfinne informasjon.
- Utvikle kompetanse i bruk av EPJ; dokumentasjon av helsehjelp, hvorfor og hva.
- Innføring av tiltaksplaner i sykehjem. Pasienter skal ha journaler med oppdaterte tiltaksplaner for korrekt og effektiv rapportering.

Forskning

Avansert geriatrisk sykepleier startet opp et fireårig forskningsprosjekt som offentlig Ph.d. stipendiat 01.01.18. Stipendiatet er medfinansiert av forskningsrådet, Østre-Agder interkommunale samarbeid og Tvedestrand Kommune. Ph. d.-prosjekt er «Identifisering og igangsetting av tiltak ved akutt/subakutt funksjonssvikt hos eldre hjemmeboende som mottar hjemmesykepleie i Østre Agder.»

For å øke kompetansen til å identifisere og igangsette tiltak ved tegn til sykdom, er det besluttet å benytte TILT (Tidlig Identifisering av Livstruende Tilstander) som et felles papirbasert scoringsverktøy i helseforetakene og kommunehelsetjenesten i Aust-Agder.

Hensikten med studien er å få kunnskap om hvorvidt TILT bidrar til tidlig identifisering av sykdom hos eldre i hjemmetjenesten og hvordan de videre følges opp i pasientforløpet.

Videre er hensikten å avdekke hvilke erfaringer sykepleiere og leger i kommunene har med bruk av TILT i hverdagen, og om de opplever tilstrekkelig kompetanse eller har behov for ytterligere opplæring.

Tvedestrand fysioterapi og rehabiliteringssenter – selvstendig næringsdrivende fysioterapeuter med driftshjemmel fra kommunen

Senteret arbeider i tråd med etablerte kommunale retningslinjer når det gjelder fordeling av ansvar og oppgavefordeling mellom de kommunalt ansatte og selvstendig næringsdrivende fysioterapeuter. Det er 3 stk. 100% driftshjemler med generalistkompetanse tilknyttet instituttet. Innflytting i nye lokaler 2018 har gitt muligheter for tilbud om gruppebehandling.

Interkommunalt samarbeid rundt spesialitetene innenfor fysioterapi; lymfødembehandling, barnefysioterapi og psykomotorisk fysioterapi

Tvedestrand kommune er vertskommune for psykomotorisk fysioterapeut med interkommunal driftshjemmel fra 20.08.18, hvor kommunene Risør, Grimstad, Arendal, Gjerstad, Froland er samarbeidspartnere.

Samarbeid rundt disse tre driftshjemlene utgjør en andel totalt på 20% for Tvedestrand Kommune. Tvedestrand fysioterapi og rehabiliteringssenter har totalt rapportert 5163 konsultasjoner til befolkningen hjemmehørende i Tvedestrand kommune.

Informasjonssikkerhet

Enheten har gode rutiner for at alle ansatte undertegner datainstruks

Avvik

Enheten har mottatt flere avvik på lav bemanning og høyt arbeidspress. Dette er det blitt arbeidet kontinuerlig med.

Vi har mottatt avvik på manglende tjenestebiler. I løpet av 2018 er det anskaffet 3 nye biler til hjemmesykepleien og en til avdeling TUI og avviket er dermed lukket.

Det er også mottatt avvik relatert til trusler om vold og seksuell trakassering fra en bruker. I denne forbindelse er det avholdt flere møter samt at avdelingen mottar veiledning fra alderspsykiatrien på SSHSØ.

Tilsyn

Enheten hadde branntilsyn høsten 2018. For det meste fikk enheten mye ros for rutiner rundt brannsikkerheten og spesielt for hvordan enheten hadde håndtert en brannepisode på Strannasenteret. Enheten fikk noen avvik som skal svares opp innen 31/3-19.

Felles for enhetene

Menn i helse

Tvedestrand kommune er med i prosjekt «Menn i helse». Dette er et nasjonalt prosjekt med KS som prosjekteier. Deltakere er menn mellom 20-55 år som er registrert i NAV-systemet og er valgt ut etter spesielle kriterier. Deltakerne går gjennom et komprimert utdanningsløp på maks 2,5 år, og blir helsefagarbeidere.

Lærlinger/ studenter/ elever og praksiskandidater

Enhet omsorg og rehabilitering har til enhver tid helsefag lærlinger. I 2018 hadde vi tilsammen 9 lærlinger innom hjemmesykepleien og sykehjemmet. Vi hadde samarbeid med UIA i forhold til praksisplasser for sykepleier- og vernepleierstudenter i første og siste år av studiene. I tillegg hadde vi samarbeid med Tvedestrand og Åmli videregående skole, avdeling Holt og Sam Eide for elever på VG1, 2 og 3.

Frivillige

Enhet omsorg og rehabilitering har frivillige inne gjennom hele året. Dette er frivillige som er inne på både faste dager i uken, samt noe mer sporadisk. De frivillige er frokostverter, har sanggrupper og kakebaking med beboerne, er besøksvenner og sykkelverter. Sykehjemmet fikk fra høsten 2018 samarbeid med flykninger som går på voksenopplæringen ved Sam Eide. Disse er frokostverter i helger, og middag/kveldsmatverter i ukedager/helger. Samarbeid med frivillige er generelt meget positivt, og vi må jobbe for at dette blir en «vinn-vinn» situasjon for alle parter.

ENHETENS MÅLEKART

Fokusområde	Bruker	Medarbeider	Økonomi
Hva måler vi?	Brukertilfredshet	Medarbeidertilfredshet Sykefravær	Avvik i forhold til budsjett
Hvordan måler vi?	Brukerundersøkelse	Medarbeiderundersøkelse Sykefraværstatistikk	Regnskap
Ambisjonsnivå	Brukertilfredshet 4 på brukerundersøkelse med score 1-6	Medarbeidertilfredshet 4 på medarbeiderundersøkelse med score 1-6 Sykefravær 9%, hvorav korttidsfravær 2,5%	Avvik +/- 0,5 % fra netto budsjettramme
Resultat	Brukerundersøkelse er ikke gjennomført i 2018	Det er gjennomført både tilfredshetsundersøkelse for ansatte og «hva er viktig for deg-dag» i 2018 Sykefravær for 2018 var på 8,5% hvorav korttidsfravær var på 2,4%	Enheten har et avvik på -3,6 %

Målkart for faglig kvalitet

Enheten har tidligere utarbeidet målkart for faglig kvalitet. Med bakgrunn i manglende kontinuitet i ledelsen har dette ikke blitt fulgt opp på en tilfredsstillende måte. Enheten vil i løpet av 2019 ha en evaluering av målkartet og tilstrebe at dette blir kontinuerlig fulgt opp i avdelingene.

Fokusområde	Faglig kvalitet
Hva måler vi	Ernæring Etterlevelse av sjekklister «Gode pasientforløp» Legemiddelgjennomganger

Fokusområde	Faglig kvalitet
	TILT (Tidlig identifisering av livstruende tilstander) systematisk observasjon av akutt sykdom (Blodtrykk, puls, temperatur og respirasjonsfrekvens) Hverdagsrehabilitering
Hvordan måler vi?	Journalssystem

FOKUSOMRÅDER 2018

- Bærekraftig utvikling; mestring, forebygging og tverrfaglighet
- Rekruttering/heltidskultur, kompetanse og forskning
- Anskaffelse og implementering av velferdsteknologi
- Gjennomføring og evaluering av ny struktur i hjemmetjenesten

FREMTIDIGE FORBEDRINGSOMRÅDER

- Budsjettkontroll
- Årshjul for hele enheten
- Fokus på kvalitetssystem, avvik og avvikshåndtering
- Evaluering og oppfølging av faglig målkart.
- Evaluering av ny struktur i Hjemmetjenesten
- Arbeid med demensplan for kommunen.
- Utarbeide brukerundersøkelser/eventuelt gjennomføring.

HELSE, MILJØ OG SIKKERHET (HMS)

Avholdte medarbeidersamtaler/seniorsamtaler

På sykehjemmet er det avholdt 1 medarbeiderundersøkelse og 10 seniorsamtaler.

Det er gjennomført en «hva er viktig for deg»-dag for alle ansatte. Resultatet av disse besvarelsene er gjennomgått og systematisert. Enhetsleder har høsten 2018 hatt møte med alle avdelinger med bakgrunn i resultatene.

Oversikt over HMS-avvik, registrerte skader/ulykker/vold/trusler

Det er registrert HMS-avvik på trusler om vold og seksuell trakassering fra en bruker av hjemmetjenesten. Det er i den forbindelse avholdt flere møter og ansatte har hatt flere veiledninger med alderspsykiatri.

Avholdte øvelser

Det gjennomføres brannrunder hver 1. mandag i måneden.

Oppsummering av avholdt vernerunde, samt oppfølging

Kartlegging og risikovurdering av psykososialt og organisatorisk arbeidsmiljø i avdeling TUI. Gjennomført vernerunde i administrasjonen i OR. I tillegg er det gjennomført en «hva er viktig for deg»-dag. Resultatene er gjennomgått av ny enhetsleder og ansatte.

Kompetansehevingstiltak

Det har blitt ferdigstilt og publisert kompetanseplan 2018/2019

Utdanning:

- En sykepleier fra sykehjem og to sykepleiere fra hjemmetjenesten starter videreutdanning i Lindrende omsorg på UIA høst 2018. 30 studiepoeng, deltid 2 år.
- En helsefagarbeider fra sykehjem starter videreutdanning på fagskole i demens og alderspsykiatri ved nasjonalt kompetansesenter for aldring og helse høst 2018. 60 studiepoeng, deltid 2 år.
- En sykepleier fra TUI fullførte videreutdanning i veiledningspedagogikk på individnivå på UIA høst 2018. Deltid, 10 studiepoeng.
- En ansatt i TUI fullførte nettstudier i velferdsteknologi ved NKI vår 2018. Fagskole, 1 år deltid. 30 studiepoeng.
- Demensomsorgens ABC, 8 ansatte i hjemmetjenesten og 5 fra sykehjemmet fra høst 2018.
- Velferdsteknologiens ABC, 3 ansatte fullførte vår 2018, 8 ansatte startet høst 2018.

Ressurspersoner har deltatt på nettverkssamlinger.

Superbrukere: I oktober 2018 ble det opprettet 14 nye superbrukere i profil, 2 fra TUI, 6 fra hjemmetjenesten, 3 fra natt og 3 fra sykehjemmet. Målet med superbrukerne er å høyne kompetansen og ha flere ressurser tilgjengelige som kan veilede i det daglige.

Klinisk ferdighetstrening: Perifert venekateter, blodprøvetaking, TILT og førstehjelp

Det er gjennomført mange internundervisninger for alle ansatte:

ISBAR, Informasjon om forskningsprosjektet "Identifisering og igangsetting av tiltak ved akutt/subakutt funksjonssvikt hos eldre hjemmeboende som mottar hjemmesykepleie i Østre Agder", Legemiddelbruk hos eldre, APPETITUS, Ernæringscreening i hjemmetjenesten og i sykehjem, Sårkurs Basale smittevernrutiner og ESBL, Diabetes opplæring og fornying av disp., Hvordan tilnærme seg brukere med kognitiv svik som har behov for tjenester i hjemmet, TELMA presentasjon. I tillegg brukes det KS-læring til forskjellige relevante kurs.

Liv Siljan

Enhetsleder

1.8 ANSVAR 255 OPPFØLGINGSENHETEN

TJENESTEOMRÅDER

Dagsenter med aktivitets- og arbeidstrening, voksenopplæring for utviklingshemmede, botilbud og boveiledning for utviklingshemmede, avlastningstilbud til barn og unge, oppfølging av personer med rus- og avhengighetsproblematikk, psykisk helse og behandling av rusavhengighet og tvungen omsorg. Omsorgslønn, støttekontakt, familieavlastning, brukerstyrt personlig assistanse og koordinator for individuell plan for de overnevnte brukergruppene.

NØKKELTALL – ØKONOMI OG ÅRSVERK

Tallene i tabellen under er angitt i hele 1 000 kroner.

Brutto driftsutg.	Netto driftsutgifter				
Regnskap	Vedtatt budsjett	Revidert budsjett	Regnskap	Avvik i kr.*	Avvik i %*
60 547	38 488	39 818	40 424	-606	-1,5 %

* Positivt tall betyr mindreforbruk, negativt tall betyr merforbruk. Avvik i prosent er regnet av netto driftsutgifter i revidert budsjett.

I andre tertial ble det gitt prognose på merforbruk på om lag 1,1 millioner kroner ved årets slutt. Enhetens økonomiske resultat ble bedre enn prognosen da resultatet kom på merforbruk på 600 000 kroner. Driften er ikke helt forutsigbar, og refusjoner kan gi store utslag på resultatet. At enheten fikk bedre resultat enn forventet skyldes at vi fikk vi noe høyere refusjoner fra staten enn budsjettert totalt sett. Refusjonen ble betydelig høyere i avlastningstjenesten, høyere i boliger til utviklingshemmede og lavere enn forventet i psykisk helse. Det bedre resultatet et også et resultat av fleksibilitet hos ansatte, og bedre kontroll på overtidsutbetalingene. For å minke overforbruket vurderes vikarbehovet nøye, og deler av en ubesatt 50 % stilling ble holdt vakant i en periode.

Totalt i enheten er det flere tjenester med innsparing. Eksempler er aktivitet og arbeidstrening på ca. 260 000 kroner, boveiledertjenesten på ca. 570 000 og avlastningstjenesten på ca. 800 000 kroner. Vi har også flere tjenester med merforbruk som eksempelvis boliger til utviklingshemmede, støttekontakter og avlastere. I hovedsak skyldes overforbruket økte utbetalinger etter endring av lovverk til private avlastere med et overforbruk på 215 000 kr, psykisk helse med overforbruk på ca. 630 000 og økt behov for tjenester til personer med utviklingshemming som står for det største overforbruket på ca. en million.

Enheten har mottatt tilskudd til flere formål. Aktivitet og arbeidstrening har fått tilskudd fra Helsedirektoratet til dagsenterplasser til personer med demens på 992 000 kr. De har også fått tilskudd fra Friluftsrådet i sør på 40 000 kr. Vi har mottatt 330 000 kr til finansiering av deler av stillingen til ungdomskontakt fra Fylkesmannen. Fylkesmannen har også tildelt 150 000 kr for å innarbeid aktiviteter til beboere i Olav Sverres vei, samt tilskudd til kompetansehevende tiltak.

Antall årsverk pr. 31.12.18 er 72,7. Dette er en økning på 8,66 årsverk fra 2017. I 2018 har vi ansatt flere i omsorgstiltaket som er statlig finansiert. I tillegg har vi ansatt en «flytvakt» i 100 % stilling for å minske vikarbehovet og vi har fått innvilget økning på 1,4 årsverk til avlastningstjenester og TvePro. Den resterende økningen skyldes omgjøring av private avlastere fra avtale til ansettelse med stillingsprosent i kommunen, og at BPA ikke tidligere har vært medregnet i årsverksoversikten.

NØKKELTALL – TJENESTER OG FORVALTNING**Aktivitetsnivå – måltall og resultat**

Tjeneste	2017		2018			
	Resultat vedtak- timer	Antall brukere	Budsjett Vedtaks- timer	Estimat antall brukere	Resultat vedtaks- timer	Resultat antall brukere
Tjenester til utviklingshemmede:						
- Bolig og boveiledning	790	21	918	20	787	22
- Avlastingstjenesten	366	7	Kommunal: 142	Kommuna l: 6 Privat: 9	Kommuna l: 273 Privat: 108	Kommun al:6 Privat: 8
- Tve Pro	56	5	57	4	138	6
- Voksenopplæring	4	1	0	1	5	1
Psykisk hele, rus og avhengighet						
- Rus og avhengighet	57	48	47	47	48	44
- Psykisk helse	366	148	230	116	334	112
- LAR		13		13		11
- Ungdomskontakt/forebygg ende rusarbeid/lavterskel psykisk helse		20-25				50
Aktivitet og arbeidstrening						
Antall brukere/antall plasser		167/140		167/140		167/152
- Dalene Gård		39		39		39
- Marthaloftet		24		24		28
- Aktivitetsavdelingen		48		48		46
- Huskestua		29		29		39
- Brukere ut i arbeid/skole		1				3
- Koordinerte/arrangerte arrangementer		48				46
Andre tjenester:						
Brukerstyrt personlig assistent	11	1	11	1	11	1
Omsorgslønn brukere/timer	31	6	31	6	29	5
Støttekontakt brukere/timer	120	36	120	36	122	37
IP/koordinator:		26				22

I tillegg til oversikten over driftes det eget omsorgstiltak. Denne tjenesten blir lite omtalt, da dette gjelder en enkeltbruker.

Årsaken til reduksjon i vedtakstimer i avlastningstjenesten fra 2017 til 2018 er overføring av bruker med tilhørende ressurser til psykisk helse. Dette er lite synlig i oversikten til psykisk helse, da vedtakene ble redusert noe i desember 2018.

Aktivitet og arbeidstrening

Tjenesten har hatt en økning i antall brukere med demens. I samarbeid med helseteam demens flyttes flere over fra Aktivitetsavdelingen til Huskestua. Utviklingen på Huskestua er gått fra 23 brukere i 2016 til 39 brukere i 2018. Det er stort behov for dagtilbud til personer med demens. Vi jobber med å bli bedre på å få brukere inn i dagtilbudet tidligere i sykdomsforløpet, da kan vi oppnå bedre resultater både for brukere, pårørende og for hjemmesykepleien.

Dalene gård har hatt besøk fra Vejle kommune i Danmark etter reportasjen på Dansk TV. Vi har startet opp med to nye aktiviteter; vi henter avkapp fra Pretre og lager opptenningsved for salg. Vi har også hentet inn brukte spylerveskekanner som vi fyller opp med strøgrus. Dette har vist seg å være en suksess, en god aktivitet for brukerne og vi selger bra.

Vi har lyktes å få 3 deltager tilbake til jobb eller skole. Det lykkes vi med gjennom godt samarbeid med psykisk helse, rus og avhengighet og NAV. Blant deltagerne på gården har vi nå 4 skoleelever og vi selger en plass til en nabo kommune. I 2018 hadde vi 21 brukere under 30 år.

På aktivitetsavdelingen har vi markert OL. Deltagerne fikk utdelt startnummer og deltok på grener som å kaste ringer på reinsdyrhorn, kaste baller i nett og kaste på blikkbokser. Alle fikk utdelt medalje som var lagd på Dalene gård av brukerne der. Det ble en minnerik dag med hyggelig omtale i avisen.

Deltagere på Marthaloftet har vært produktive og lagde masse fine gevinster til både sommer og julebasaren i 2018 som gir gode inntekter på basaren.

I slutten av 2018 hadde aktivitet og arbeid ansvar for koordinering og oppfølging av 23 frivillige på Strannasenteret. Omregnet i årsverk utgjør de frivillige litt over 2 årsverk. Frivillige er viktige bidragsytere for at beboere på sykehjem, hjemmeboende og dagbrukere skal ha tilbud om variert aktivitet og for at vi kan klare å inkludere så mange brukere i dagtilbudene. Vi har nå etablert en prosedyre for koordinering og oppfølging av frivillige som en ansatt i aktivitet og arbeid følger opp.

Tjenester til utviklingshemmede

Etter gjennomgang av ressurskrevende brukere, er det gjort en nedjustering av timer i bolig og boveiledning opp mot TvePro, som får en økning. Det har vært også vært en økning i omfang av behov (ikke antall) av avlastningstiltak. Årsaken er brukere som nå venter egen bolig i 2021 og som trengte tidligere tjenester grunnet utsettelse av disse boligene med ett år. Avlastning i privat hjem for barn og unge har blitt målt tettere i 2018 grunnet nytt avtaleverk, og i den forbindelse får vi nå riktigere måltall. Begrepene timer og dager har tidligere blitt brukt litt ulikt og da vært misvisende for totalsummen.

Vi har økt fokus rundt bruk av målrettet miljøarbeid som metode. I dette ligger en felles forståelse i møte med brukeres situasjon. Vi har og en økt faglighet i tilnærming til direkte brukerarbeid, hvor Profil som verktøy i større grad blir brukt og forstått. Vi har i 2018 en bedre tilnærming til evaluering og bruk av tiltaksplan, og vi klarer å se en sammenheng mellom tiltaksplan og enkeltvedtak. Faglig fokus innenfor helse- og omsorgstjenesteloven og tettere oppfølging av tvangsvedtak kap.9 ses i sammenheng med gevinst ved aktiv og dyktig fagledelse. Det er også gjort mye godt arbeid i personalgruppene.

Mulighet for relevant fagutvikling er styrket gjennom bruk av e-læring og en nyetablert plattform for basisopplæring av medarbeidere som jobber med personer med utviklingshemming. Vi har økt fokuset på generalistkompetanse, og en kartlegging av hva den enkelte ansatte sitter med av forståelse for fag og system. Saksbehandling er tydeligere definert på ansvarspersoner.

TvePro har fått flere deltagere i løpet av 2018. Deltagerne har glede av oppgavene med servering av smørbrød til politiske møter, og medisinlevering og får på denne måten inn penger som brukes til større oppgraderinger på utstyr når beløpene blir store nok.

Prosjektet «Aktiv deltagelse for alle» gjennom Innovasjonstilskudd fra Fylkesmannen bidrar til å øke tiltak av faste aktiviteter til beboerne i Olav Sverres vei.

Psykisk helse, rus og avhengighet

På lik linje med tjenester til utviklingshemmede har vi i 2018 en bedre tilnærming til evalueringer og bruk av tiltaksplaner. Hyppigere og bedre evalueringer fører til at vedtakene treffer brukerne bedre. Det er mange søkere til denne tjenesten, men mange skrives også ut etter noen måneders oppfølging og behandling.

I 2018 er en ungdomskontrakt fulgt opp, og det er gitt oppfølging til en gravid kvinne med rusproblematikk.

Ansattgruppa er flinke til å finne løsninger, hjelper hverandre og er fleksible ved fravær. Det gode løsningsfokus har spart mange vikarkostnader. Deler av denne tjenesten har hatt en god utvikling av færre avvik i form av trusler og trakassering. Det kan vitne om rett bemanningsnivå og gode miljøterapeutiske tiltak. I løpet av året har vi også fått på plass en mer profesjonalisert og effektiv saksbehandling av søknadene.

Ungdomskontakten er tatt svært godt imot av ansatte i andre enheter. Hun er en populær samarbeidspart og samarbeider bla. med fritidsklubben, skolehelsetjenesten, biblioteket, mekkeklubben og politiet. Det er mange ungdommer som benytter seg av lavterskeltilbudet, spesielt i alderen fra 12-16 år.

SLT (samordnede lokale kriminalitetsforebyggende tiltak) er revitalisert og gjennomfører faste møter der størstedel av sakene omhandler koordinering på systemnivå. SLT binger også frem enkeltsaker som blir fulgt opp i kjernegrupper. 6 familier har fått dette tilbudet i 2018.

Informasjonssikkerhet

Nyansatte underskriver datainstruksen.

Avvik

År	Medisin Avvik	Brudd på kvalitets- forskrift og prosedyrer	Skadeavvergende tiltak, (bruk av tvang, utviklings-hemmede)	Brudd på avtale	Andre avvik
2018	15	104	6	130	47
2017	13	8	3	105	37
2016	16	46	3	76	41
2015	21	48	0	117	8
2014	35	50	2	102	0

Enheten har fokus på avviksføring da det lave tallet i 2017 for brudd på kvalitetsforskrift og prosedyrer sannsynligvis var et resultat av dårlig rutine fremfor en enorm kvalitetsforbedring. Tallene for 2018 kan tyde på at ansatte er flinkere til å føre avvik. Alle avvik gjennomgås i avdelingene.

Tilsyn

Enheten har hatt tilsyn i avlastningsboligen på oppfølging av tvangsvedtak. Det ble ikke gitt avvik eller merknader.

Enheten har hatt to tilsyn av kontrollkommisjonen ved St. Olavs hospital, avdeling Sentral fagenhet tvungen omsorg. Disse har ikke hatt anmerkninger på tjenesten som gis av kommunen.

ENHETENS MÅLEKART

Fokusområde	Bruker	Medarbeider	Økonomi
Hva måler vi?	Brukertilfredshet	Medarbeidertilfredshet Sykefravær	Avvik i forhold til budsjett
Hvordan måler vi?	Brukerundersøkelse Skala 1-4 Gjennomføres annet hvert år, neste i 2019.	Medarbeiderundersøkelse 10 faktormodellen med skala 1-5. Sykefraværstatistikk	Regnskap
Ambisjonsnivå	Høyere svarprosent og bedre score enn ved forrige undersøkelse.	Bedre score enn forrige undersøkelse på fokusområdene på 10 faktormodellen. 9 % hvorav 1,8 % korttidsfravær	Avvik +/- 0,5 % fra netto budsjettramme
Resultat	Brukerundersøkelse ikke gjennomført i 2018.	Se tekst nedenfor	-1,5%

Score på 10 faktor medarbeiderundersøkelse var ganske lik som i 2016. I snitt 3,97 i 2016 og 4,03 i 2018. Svarprosenten sank dessverre fra 83 % i 2016 til 65 % i 2018. Fokusområdene som ble valgt ut i 2016, kompetanse, mestringsledelse og mestringsklima ble videreført som fokusområder i 2018.

Tabell for sammenligning av sykefravær

År	Sykefravær	Sykefravær Habiliteringsenheten Risør
2014	8,8	9,8
2015	9,3	8,1
2016	8,8	7,1
2017	11,2	Omorganisering til mindre enheter i Risør gjør sammenligningen vanskeligere.
2018	9	

Det er gjennomført tiltak for reduksjon i sykefraværet i samarbeid med bedriftshelsetjenesten, kommunes IA kontakt og tillitsvalgte. Tiltakene går ut på nye rutiner for melding av fravær og hvordan leder tar imot melding om sykdom. Sykefraværet til samtlige ansatte er kartlagt de siste tre årene, og ansatte har vært inne til samtale vedr den enkeltes sykefravær. Vi har hatt bedriftshelsetjenesten med på møte med en gruppe som utmerket seg med høyt sykefravær. IA kontakten ved NAV har informert om rettigheter og plikter både for ansatte og arbeidsgiver i fellesmøte. Om det er dette som er årsaken til reduksjon er for tidlig å si. Enheten har mange kvinner og vi har mye svangerskapsrelatert fravær.

FOKUSOMRÅDER

- Planlegging av nye sentrumsnære samlokaliserte boliger for personer med utviklingshemming

Det er valgt tomt for boligene og det er gjennomført flere møter med pårørende. Arkitekten har utarbeidet skisser som er oversendt Husbanken.

- Kvalitetsutvikling av tjenestetilbudet.

Enheten har jobbet med kvalitetsutvikling og vi har etablert prosedyrer og flytskjema i forhold til arbeidsflyt, effektivitet, linjer og informasjonsflyt. Det er innarbeidet bedre bruk av tiltaksplaner og evaluering av enkeltvedtak.

Enheten har fått bedre rutiner for saksbehandling og tildeling av tjenester. Dette antas å på sikt gi bedre kvalitet i tjenesten da den blir mer profesjonalisert. Ansettelse av vikar og turnus ansvarlig har også ført til bedre kvalitet både i turnus og i innleie men også i tjenesten, da ledere kan slippe fokus på dette arbeidet.

FREMTIDIGE FORBEDRINGSOMRÅDER

Heltid/deltid

2014: 8 ansatte fikk høyrere stillingsprosent

2015: 9 ansatte fikk høyere stillingsprosent

2016: 16 ansatte fikk tilbud om høyere stillingsprosent. 2 ansatte takket nei.

2017: 5 ansatte fikk tilbud om høyere stilling, i snitt en økning på ca. 30 %. I tillegg fikk flere vikarer fast ansettelse.

2018: 11 ansatte fikk tilbud om høyere stilling. 5 ansatte takket nei til høyere stilling. Snitt økning for de som takket ja var på om lag 15 %. Både fagarbeidere og terapeuter har fått økning.

Enheten deltar i nettverk for heltidskultur og jobber mot stadige forbedringer med økte stillinger og å kunne tilby flere stillinger på 100 %. Enheten har både frivillig og ufrivillig deltid, av 106 stillinger har 36 ansatte 100 % stilling.

Sykefravær

Enheten jobber videre nærværarbeid og de tiltakene som er beskrevet tidligere i årsberetningen.

HELSE, MILJØ OG SIKKERHET (HMS)

Avsnittet er skrevet i samarbeid med enhetens verneombud Nina Hagane.

Avholdte medarbeidersamtaler/seniorsamtaler

Medarbeidersamtaler gjennomføres annethvert år. Seniorsamtaler er gjennomført.

Målet var å gjennomføre generalist kompetansekartlegging for samtlige ansatte i 2018. Dette er gjennomført i aktivitet og arbeidstrening og i psykisk helse, rus og avhengighet. I den største avdelingen, tjenester til utviklingshemmede er det gjennomført for 60 % av alle ansatte.

Oversikt over HMS-avvik, registrerte skader/ulykker/vold/trusler

År	Trusler, vold og trakassering	Skader, fall og nestenulykker	Politianmeldelser
2018	74	5	5
2017	81	10	4
2016	97	4	1
2015	50	6	0
2014	96	2	1
2013	28	3	1
2012	20	9	1

Det er positivt at trusler vold, og trakassering har gått noe ned de siste årene totalt i enheten. I avdelingene ser vi at antallet går opp noen steder og ned andre steder. Dette er fortsatt et fokusområde, og vi jobber med å sikre føring av HMS avvik. Fortsatt har vi her et forbedringspotensialet.

Avholdte øvelser

Det er gjennomført brannopplæring og TMV opplæring - terapeutisk mestring av vold.

Oppsummering av avholdt vernerunde, samt oppfølging

Det er gjennomført vernerunder i alle tre avdelingene. Det er gjennomført tiltak ute rundt Olav Sverres vei. Det gjenstår sikring mot takras og å få sikret innkjørselen ned til boligene. Det siste tiltaket har vi ventet lenge på, da dette kom opp i vernerunden i 2017.

På Dalene gård har vi sammen med Bedriftshelsetjenesten laget en handlingsplan med en mer spesifisert vernerunde som er bedre tilpasset gårdsdrift.

Mindre tiltak utføres av boligstiftelsen i psykisk hele, rus og avhengighet.

Kompetansehevingstiltak

I 2018 har det vært gjennomført langt flere kompetansehevende tiltak enn tidligere år. Ett av fokusområdene i medarbeiderundersøkelsen var kompetansehevende tiltak. Enheten har et forbedringspotensial i bedre utnyttelse av KS læring.

- En fagarbeider tar 2-årig videreutdanning i tverrfaglig miljøarbeid.
- 4 miljøterapeuter har fullført 5 studiepoeng på UiA om utfordrende atferd.
- 2 fagarbeidere og 2 miljøterapeuter har gjennomført velferdsteknologens ABC.
- En ansatt tar master i psykisk helse
- En miljøterapeut tar videreutdannelsen Barn og unges psykiske helse
- En ansatt har gjennomført kurs i Aktivitesvenn
- To ansatte har vært på instruktørkurs for KID – kurs i mestring av depresjon.
- To ansatte gjennomfører kursprogrammet Tidlig inn, sammen med andre ansatte i kommunen
- Alle primærkontakter har fått opplæring tiltaksplaner
- Alle ansatte i aktivitet og arbeidstrening har fått opplæring i MinVakt
- Det er gjennomført fagdag i tvang og makt
- Alle ansatte har gjennomført e-læringskurs i håndhygiene. E –læring er også brukt til kurs i legemiddelhåndtering og passeringstest.
- En mandag i måneden gjennomføres det internopplæring.

Helene Tveide

Enhetsleder

1.9 ANSVAR 260 FAMILIEHUSET – RESSURSSENTER FOR BARN OG UNGE

TJENESTEOMRÅDER

Ansvaret består av helsestasjon med helsesykepleiere, jordmor og leger, ungdomsklubb/fritidsklubbtilbud, legetjenester, koordinerende funksjon/enhet, interkommunalt barnevern der Gjerstad er vertskommune, interkommunal pedagogisk/psykologisk tjeneste (PPT) der Risør er vertskommune og interkommunalt krisesentertilbud der Arendal er vertskommune. Enhetsleder er også folkehelsekoordinator og sekretær for ungdomsrådet.

NØKKELTALL – ØKONOMI OG ÅRSVERK

Tallene i tabellen under er angitt i hele 1 000 kroner.

Brutto driftsutg.	Netto driftsutgifter				
Regnskap	Vedtatt budsjett	Revidert budsjett	Regnskap	Avvik i kr.*	Avvik i %*
33 325	25 666	25 212	26 813	-1 601	-6,4 %

* Positivt tall betyr mindreforbruk, negativt tall betyr merforbruk. Avvik i prosent er regnet av netto driftsutgifter i revidert budsjett.

Økonomi

Klagen Tvedestrand kommune sendte til Bufetat, våren 2015, ble avklart i september og kommunen fikk ikke en merkostnad knyttet til denne saken.

Regnskapet for hele året viser et merforbruk på kr. 1 601 000,- (-6,4 %). Resultatet avviker noe fra det som ble anslått pr. 1 og 2. tertial, som var kr. 1 850 000,- og kr. 1 700 000. Årsaken til dette og årsaker til avvik på årsbasis innen de ulike tjenesteområder er som følger:

- Kommunale leger og brukerbetaling kommunale tjenester hadde ved årsslutt en mindre inntjening enn det som var forutsatt i budsjettet på kr. 510 000. Pr. 1 og 2 tertial, var beløpet anslått til kr. 430 000 og kr. 410 000, som var beregnet ut i fra kjent inntekt på det tidspunktet. Det må påregnes at det vil være noe variasjon i brukerbetaling fra år til år og det er en usikkerhet knyttet til dette beløpet, blant annet grunnet tidsforskyvning i innbetalte beløp i regnskapet ved årsslutt og utestående beløp. Legene hadde en innsparing på lønns og driftsmidler på til sammen kr. 70 000,- så merforbruket ble til sammen på kr. 451 000,-.
- Interkommunale barneverntjenesten hadde et merforbruk ved årsslutt som medførte en ekstrakostnad for Tvedestrand kommune på kr. 1 179 000,-. Pr. 1 og 2. tertial ble anslått en ekstrakostnad for kommunen på kr. 1 420 000,- og kr. 1 050 000,- i 2018. Budsjettet for barnevern i Tvedestrand kommune ble vedtatt med for lav ramme. Dette har medført at avvik fra vedtatt budsjett på årsbasis ble høyere enn ekstrakostnaden fra det interkommunale barnevernet. Avvik mot vedtatt budsjett ble kr. 1 260 000.
- Tvedestrand kommune fikk ved årsslutt en økt utgift på kr. 240 000 til det interkommunale legevaktsamarbeidet. Den økte utgiften er grunnet endring i den økonomiske fordelingen i det interkommunale samarbeidet. Denne økningen var ikke forutsatt i budsjettet for 2018.
- Interkommunal PP – tjeneste hadde et merforbruk som medførte et avvik i det som var forutsatt i budsjettet til Tvedestrand kommune på kr. 65 000.
- Utover dette var det en total innsparing i tjenestene på til sammen kr. 334 000,-. Denne innsparingen begrunnes i prioriteringer og økonomisk bevissthet i enheten samt kommunens ansettelses- og innkjøpsstopp. I tillegg kommer det å være særlig økonomisk bevisst.

Tiltak i budsjett for 2018 er effektivisert som planlagt unntatt turnuslege. Det er avklart at det ikke er gjennomførbart å motta turnuslege grunnet praktiske forhold. Tiltakets beløp på 110 000 kroner er trukket ut av budsjettet i forbindelse med totale innsparinger på enhetenes effektiviseringskrav.

Årsverk

Pr. 01.01.2018 var antall årsverk i Familiehuset 14,00 og ved årsslutt var antall årsverk 14,25, grunnet en økning med 0,1 årsverk til helsesykepleier fra 1.9.2018, 0,05 årsverk til legesekretær fra 1.1.2018 og 0,1 årsverk til klubbmedarbeider(e) i Fritidsklubben.

I 2018 fikk helsestasjonen tilskuddsmidler til prosjektstilling fra helsedirektoratet til 1,0 årsverk. Årsverket er fordelt mellom jordmor og helsesykepleier. Jordmor fikk økt sin stilling med 20 % og ny ansatt helsesykepleier fikk tilbud om 80 %. Oppsparte midler i 2018 er overført til 2019 og det er søkt om prosjektmidler i 2019. Prosjektstillingene er ikke inkludert i årsverkene omtalt i første avsnitt.

NØKKELTALL – TJENESTER OG FORVALTNING

Aktivitetsnivå – måltall og resultat

Pr. 1. oktober	Plan 2018	Resultat 2018
Enhetsleder:		
Årsverk	1,0	1,0
Helsestasjon og jordmortjeneste:		
Årsverk helsesykepleier, jordmor, helsestasjon for ungdom, lege, merkantil	4,4/0,7+0,1/0,4/0,6	4,5/0,7+0,1/0,4/0,6
Antall konsultasjoner jordmor pr. 1. oktober	288	322
Antall fødsler pr. 1. oktober/hele året	24 (pr. 1 oktober)	46
Antall konsultasjoner helsestasjon 0-18 år	2500	2500
Tjenna Legekontor:		
Årsverk: Fastleger/legesekretær	3,05/3,10	3,05/3,16
Listepasienter: Maks antall på listen – Tjenna Legekontor og Tvedestrand legesenter	7340	7440
Ungdomsklubb/fritidsklubbtilbud:		
Årsverk – 2 ansatte, 0,37 årsverk hver	0,74 (0,1 årsverk som prosjektstilling)	0,74

Interkommunal barneverntjeneste- tall for Tvedestrand	Resultat pr 1. juli 2017/ 31. desember 2017	Resultat pr. 1. juli 2018/31. desember 2018
Antall meldinger	50/32	20/29
Antall barn i hjelpetiltak	66/69	57/52
Antall barn under omsorg	17/17	17/16

Ny Nasjonal faglig retningslinje for det helsefremmende og forebyggende arbeidet i helsestasjonen, skolehelsetjenesten og helsestasjon for ungdom har medført nye/økte oppgaver i helsestasjonen. Nye nasjonale retningslinjer for barselomsorgen har medført nye/økte oppgaver i jordmortjenesten. Oppfølging utover det som er lovpålagt er behovsprøvd. Det har vært en økning i oppfølging av helsesykepleier både i helsestasjonen, i skolehelsetjenesten og i jordmortjenesten, til barn, unge, familier og gravide, som har ekstra behov, sammenlignet med tidligere år.

Listenivået i legetjenesten er hva som er maks antall på listen. Antall innbyggere på hver liste kan være noe høyere eller lavere enn hva som er maks antallet.

Fritidsklubbens klubbmedarbeidere organiserer bruk av lokalene til andre enheter/tjenester og utlån til barn for bursdagsfeiring – et tilbud som barn og foreldre i Tvedestrand har glede av.

Ungdomsrådet fikk ny leder og nestleder høsten 2018 og det ble valgt et nytt medlem fra Lyngmyr ungdomsskole. Ungdomsrådet var og er engasjert i flere saker og spesielt i saker som angår barn og unge.

Enhetene og enhetsleder er ansvarlig for å følge opp tre interkommunale samarbeid; barnevern, PPT og krisesenter. Det er vertskommunene som skriver årsmelding.

Informasjonssikkerhet

Alle i enheten har underskrevet datainstruksen.

Avvik

Det finnes rutiner for å følge opp avvik. Kommunens avvikssystem/ kommunens internkontrollsystem QM+ må tas enda mer i bruk.

Tilsyn

Fylkesmannen gjennomførte tilsyn med Tvedestrand kommune i desember 2018 - «Oppfølging og samhandling rundt barn med psykiske vansker 7- 12 år».

Det ble funnet et lovbrudd ved tilsynet:

Kommunen sikrer ikke at det i alle saker legges til rette for systematisk samhandling rundt barn og unge 7 – 12 år med psykiske vansker. Manglende samhandling kan føre til manglende faglig forsvarlighet i tjenestene.

Dette er et område der både helse- og oppvekstsektoren har et gjensidig ansvar for å få samarbeidet til å fungere.

Det jobbes nå med å gjøre en egen vurdering av hvilke forhold som påvirker og bidrar til lovbruddet, basert på kommunens kjennskap til egen virksomhet. Det vil bli utarbeidet en fremdriftsplan innen 1. mai 2019, for å rette lovbruddet.

ENHETENS MÅLEKART

Fokusområde	Bruker	Medarbeider	Økonomi
Hva måler vi?	Brukertilfredshet	Medarbeidertilfredshet Sykefravær	Avvik i forhold til budsjett
Hvordan måler vi?	Brukerundersøkelse Skala fra 1 til 4	Medarbeiderundersøkelse Sykefraværstatistikk	Regnskap
Ambisjonsnivå	Score på 2,5 – 4 og «litt enig»	Score på 4,2 Sykefravær totalt: 7,0 Korttid: 2,0	Avvik +/- 0,5 % fra netto budsjetttramme
Resultat	-	Medarbeiderundersøkelse: 4,58 Sykefravær totalt: 3,8 Korttid: 2,1	-6,4

Bruker

Brukerundersøkelse i helsestasjonen som ble gjennomført i 2017 ble fulgt opp i 2018. Det skal gjennomføres en ny brukerundersøkelse i 2019.

Medarbeider

Medarbeiderundersøkelse ble gjennomført i 2018. Resultatet var høyere enn ambisjonsnivået og høyere enn landsgjennomsnittet. Ansatte har fått informasjon om resultatet fra undersøkelsen. Det skal være fokus på resultatet og kommentarene til undersøkelsen i 2019 også.

Sykefravær, langtidsfravær og korttidsfravær, er noe høyere enn tidligere år og korttidsfraværet er litt høyere enn ambisjonsnivået, men det er allikevel akseptabelt.

Økonomi

Se punktet økonomi under hovdeoverskriften nøkkeltall – økonomi og årstall.

FOKUSOMRÅDER

- Videreføre «Familiehusmodellen», med nye tjenestetilbud i enheten.
- Tverrfaglig samarbeid.

FREMTIDIGE FORBEDRINGSOMRÅDER

- Tjenestetilbudene i enheten skal samarbeide på tvers i samsvar med «Familiehusemodellen» - med fokus på et godt og hensiktsmessig samarbeid
- Tverrfaglig samarbeid med kommunens enheter og tjenester som ivaretar tjenester til barn, unge og familier – det skal legges til rette for systematisk samhandling i samsvar med aktuelle lovkrav slik at barna får trygge og gode tjenester.

HELSE, MILJØ OG SIKKERHET (HMS)**Avholdte medarbeidersamtaler/seniorsamtaler**

Enhetsleder har gitt tilbud og avholdt medarbeidersamtaler og seniorsamtaler til de ansatte (inkludert vikarer) i enheten som har ønsket det, 16 av 18.

Oversikt over HMS-avvik, registrerte skader/ulykker/vold/trusler

Det har forekommet trusler overfor ansatte/opplevelse av trusler. Debriefing, kollegastøtte og veiledning har vært tiltak for å bearbeide.

Avholdte øvelser

I samarbeid med vaktmester ble det avtalt at brannøvelsen skulle være felles for tjenestene i enheten, og det har blitt avtalt tid for det i 2019.

Oppsummering av avholdt vernerunde, samt oppfølging

Vernerunde er avholdt i henhold til kommunens reglement og tiltak er fulgt opp/følges opp i 2019.

Kompetansehevingstiltak

- Ansatte har deltatt på relevante kurs for å kunne ivareta driften i tjenestene på en faglig god måte.
- To helsesøstre har deltatt i prosjektet – Barn i rusfamilier (BIR) – et rusforebyggende prosjekt v/Borgestadklinikken i samarbeid med barnehagen, skolen og oppfølgingsenheten for å utarbeide handlingsplan og prosedyrer.
- Tidlig inn (høsten 2018 til høsten 2020) v/Borgestadklinikken, et opplæringsprogram – en tverrfaglig satsning, der jordmor og helsesøstre som jobber alderen 0-6 år har deltak/deltar.
- En helsesykepleier og jordmor har fullført kurs for å få ICDP sertifisering – International child development programme, «foreldreveiledning for flykningsfamilier» og har som mål å bli godkjent veileder i 2019.
- Jordmor fullførte videreutdanning Psykisk helse i graviditet og barseltid i regi av Regionsenter for barn- og unges psykiske helse (R-BUP).
- Enhetsleder fullførte masterutdanning i kommunal ledelse.

Kristin de Lange Johannessen

Enhetsleder

1.10 ANSVAR 265 NAV

TJENESTEOMRÅDER

NAV-kontor, økonomisk sosialhjelp, flyktningkontor og voksenopplæring for flyktninger, kvalifiseringsprogrammet og attføringsbedrifter.

I denne omtalen har vi kun rapportert på den delen av NAV-kontoret som er kommunal. De statlige oppgavene som ligger til NAV-kontoret er ikke kommentert. Det gjør at vi ikke får frem kompleksiteten i kontorets oppgaver.

NØKKELTALL – ØKONOMI OG ÅRSVERK

Tallene i tabellen under er angitt i hele 1 000 kroner.

Brutto driftsutg.	Netto driftsutgifter				
Regnskap	Vedtatt budsjett	Revidert budsjett	Regnskap	Avvik i kr.*	Avvik i %*
38 479	28 715	28 562	32 279	-3 717	-13,0 %

* Positivt tall betyr mindreforbruk, negativt tall betyr merforbruk. Avvik i prosent er regnet av netto driftsutgifter i revidert budsjett.

I 2018 har NAV hatt 10,4 årsverk. Fra november-18 har vi i tillegg hatt 0,5 årsverk som prosjektansatt familiekoordinator.

Hovedelementene i det budsjettmessige avviket her er:

Merforbruk voksenopplæring	- 370 000
Mindreforbruk lønn/personal	200 000
Mindreforbruk introduksjonsordningen	260 000
Merforbruk brukerrettede ytelser	- 3 850 000

NØKKELTALL – TJENESTER OG FORVALTNING

Aktivitetsnivå – måltall og resultat

	2017	2018	Kommentar	Resultat 2018
Kvalifiseringsprogrammet	10 deltakere som mål. Det har vært i snitt 5 deltakere.	10 deltakere.	Kvalifiseringsprogrammet innvilges etter søknad. Det kan innvilges personer i yrkesaktiv alder som har vesentlig nedsatt arbeid- og inntektsevne og ingen eller svært begrensede ytelser til livsopphold.	I snitt har vi hatt 8 deltakere på kvalifiseringsprogrammet i 2018. Vi ser en klar økning i deltakere, som nok vil fortsette neste år.

	2017	2018	Kommentar	Resultat 2018
Økonomisk sosialhjelp	Antall som lever av sosialstønad er i snitt 30 personer i årets første ni måneder. Av disse er det i snitt 8,5 personer under 25 år. De som er under 25 er på vei inn i aktivitet, eller i aktivitet på sosialstønad .	Redusere antall som lever på sosialstønad . Spesielt fokus på unge, her er aktivitet et prioritert område.	Økonomisk sosialhjelp er fellesbegrep på alle stønader under sosialkontoret. Livsopphold gis til de som ikke har annen inntekt, og som i hovedsak lever av sosialstønad. Supplerende gis til de som ikke har nok til eget livsopphold, husleie, strøm og til bidrag til andre utgifter.	Antall som levde av sosialhjelp i 2018 var i snitt 42 personer. Av de 42 var det i snitt 12 personer under 25 år. Alle under 25 år følges tett opp, alle har en aktivitetsplan kort tid etter de kom i kontakt med NAV.
Kommunal flyktningetjeneste	Det er medio oktober bosatt 22 flyktninger i 2017. Utfordringen med å bosette resterende er boliger. Dersom vi finner egnede boliger vil vi bosette resterende antall. Det er innen september ikke kommet familieinnvandret i år, men det er ventet at dette vil endres.	Bosette 10 personer, i tillegg kommer eventuelle familiegjenforeninger		I 2018 bosatte vi 8 flyktninger, herav 1 barn. En person er bosatt som familieinnvandret. Resterende bosettinger skyldes manglende tildeling fra Imdi.

Informasjonssikkerhet

Det er utarbeidet felles ROS-analyse for alle NAV-kontor i Aust Agder. Alle ansatte ved NAV Tvedestrand har signert kommunal datainstruks og taushetserklæring, samt interne retningslinjer for mobilitespc og kontormobil. Det har i løpet av året vært gjennomgang av personvern og retningslinjer for bruk av datasystem med personopplysninger. Det er gjennomført tilgangskontroll for datasystemer.

Avvik

Det er ikke meldt om avvik i kommunal tjenesteproduksjon.

Tilsyn

Fylkesmannen gjennomførte i 2018 tilsyn med Tvedestrand Kommunes tjenester til personer med samtidig rus- og psykisk helseproblematikk. Det ble ikke avdekket lovbrudd i tilsynet, det ble gitt en merknad.

ENHETENS MÅLEKART

Fokusområde	Bruker	Medarbeider	Økonomi
Hva måler vi?	Brukertilfredshet	Medarbeidertilfredshet Sykefravær	Avvik i forhold til budsjett
Hvordan måler vi?	Brukerundersøkelse – skala fra 1 – 6.	Medarbeiderundersøkelse – statlig. Sykefraværstatistikk	Regnskap Tertialrapport
Ambisjonsnivå	Score som fylkesgjennomsnittet	Statlig undersøkelse: Score på 4,5 (skala 1 – 5) Sykefravær: Under 6 % samlet, herav under 3% korttidsfravær.	Avvik +/-0,5 % fra netto budsjettramme
Resultat	Brukerundersøkelse ikke gjennomført i 2018.	Statlig medarbeiderundersøkelse ikke gjennomført i 2018. Kommunal medarbeiderundersøkelse: Score på 4,1. Landssnitt på 4,2. Sykefravær: Langtid 5,7% Korttid 2,1%	Avvik på – 13%

Sykefraværet er lavere enn de siste årene, både når det gjelder korttid og langtidsfravær.

FOKUSOMRÅDER

- Færre unge under 25 år som mottar sosialhjelp
- Redusere utbetalinger av økonomisk sosialhjelp

FREMTIDIGE FORBEDRINGSOMRÅDER

I 2019 skal det være opplæring innen sosialfaglige tema, slik som veileder for EØS og innen kvalifiseringsprogrammet. Det skal også være interne faglige samlinger med sosialfaglig innhold.

HELSE, MILJØ OG SIKKERHET (HMS)

Avholdte medarbeidersamtaler/seniorsamtaler

Alle ansatte ved NAV Tvedestrand gjennomførte medarbeidersamtaler i 2018.

Oversikt over HMS-avvik, registrerte skader/ulykker/vold/trusler

Det er i 2018 ikke registrert noen hendelser eller HMS-avvik ved NAV Tvedestrand.

Avholdte øvelser

Det er i 2018 avholdt øvelser og gjennomgang i forhold til hendelser ved vold/trusler. Denne gjennomgangen ble gjennomført i samarbeid med politiet. Det er også vært øvelser i forhold til bruk av alarm i veiledningssenter.

Oppsummering av avholdt vernerunde, samt oppfølging

Vernerunde ble gjennomført våren-18.

Det ble laget tiltaksliste og alle tiltak er gjennomført i løpet av 2018.

Kompetansehevingstiltak

Ansatte ved NAV har i løpet a 2018 deltatt på kurs og opplæring i regi av både NAV Aust Agder og fylkesmannen. Det har vært deltakelse på eksterne kurs og seminarer.

Åse Selaasdal

Enhetsleder

Vedlegg 1 – Egenerklæringer om konsesjonsfrihet og bopliktssaker etter forskrift om nedsatt konsesjonsgrense

Egenerklæringer om konsesjonsfrihet og bopliktssaker etter forskrift om nedsatt konsesjonsgrense									
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Merknader/forklaringer
Alle egenerklæringer i hele kommunen	293	266	270	252	237	216	316	239	Erverv av fast eiendom godkjennes av kommunen ved å bekrefte opplysninger på egenerklæringsskjema eller at det søkes konsesjon (offentlig tillatelse) til ervervet. Det er mange ulike unntak fra hovedregelen enten p.g.a. eiendommens karakter eller slektskap
Alle egenerklæringer i bopliktområdene	70	86	106	54	45	20	76	54	
Herav Borøya	11	22	31	24	26	13	27	24	
Herav Sandøya	16	29	30	19	13	5	40	14	
Herav Sentrum	31	34	28						Ikke boplikt etter oktober 2013
Herav Lyngør	9	7	13	11	6	2	9	16	
Alle erverv iht slektskapsunntaket i kommunen	41	37	51	61	70	70	98	75	På disse eiendommene oppstår det <u>ikke</u> boplikt ved erverv. Dette fordi det er gitt unntak for en viss slektskapskrets i konsesjonsloven. Dette unntaket er ikke satt ut av kraft ved lokal forskrift om nedsatt konsesjonsgrense.
Herav Borøya	7	10	23	16	13	4	16	14	
Herav Sandøya	15	18	15	11	6	4	26	7	
Herav Sentrum	13	6	5						Ikke boplikt etter oktober 2013
Herav Lyngør	6	3	8	8	4	1	5	12	
Solgt i markedet i kommunen	29	49	55	191	167	146	218	164	Dette er andelen egenerklæringer hvor erverver er utenfor slektskap. Dvs. at de enten har ervervet eiendom som ikke er eller har vært helårsbolig (ikke boplikt), at området ikke er regulert til boligformål (ikke boplikt), det er ubebygde tomt i område regulert til boligformål (boplikt for erverv fom. oktober 2013) eller at erverver bekrefter at boligen tas i bruk som helårsbolig innen ett år (skal oppfylle boplikt)
Herav Borøya	4	12	8	8	13	9	11	10	
Herav Sandøya	1	11	15	8	7	1	14	7	
Herav Sentrum	21	22	27						
Herav Lyngør	3	4	5	3	2	1	4	4	
Egenerklæringer på erverv av helårsboliger fra markedet med boplikt (fom 2013 tom februar 2016) - ikke folkeregistrert person pr desember 2018									Dette er erverv som kommunen må kontrollere nærmere, be om forklaring, eventuelt pålegge søknad om konsesjon og eventuelt iverksette tvangssalgsprosess.
Herav Borøya	0	1	2	2	3	4	6	3	
Herav Sandøya	0	1	3	4	5	5	7	2	
Herav Sentrum	0	4							Ikke boplikt etter oktober 2013
Herav Lyngør	0	1	1	3	5	6	8	2	

Vedlegg 2 - Husdyrhold og viltforvaltning

Husdyrholdet perioden 2011 - 2018 (telledato 1. januar/1. mars)

	Melkekyr	Alt storfe	Voksne sauer	Avlspurker	Alle griser	Geiter	Hester
2011	122	470	583	99	1492	44	32
2012	126	472	590	135	2292	36	42
2013	122	502	638	119	1718	54	47
2014	129	493	661	129	1953	50	42
2015	135	477	616	140	2215	56	35
2016	134	492	767	139	2060	60	33
2017	127	560	789	137	2369	46	14
2018	119	496	989	155	2055	31	13

Jordbruksareal i drift og antall søkere - perioden 2011 - 2018

	Areal - dekar	Antall søkere
2011	5674	34
2012	5702	33
2013	5633	34
2014	5770	33
2015	5663	31
2016	5710	30
2017	5802	32
2018	5836	32

Felte elg i Tvedestrand 2011 - 2018

	Kalver	1 1/2 år	Voksne	Alle
2011	9	16	16	41
2012	14	14	16	44
2013	6	16	18	44
2014	11	6	17	34
2015	4	5	9	18
2016	8	6	11	25
2017	6	7	11	24
2018	11	9	13	33

Felte hjort i Tvedestrand 2012 - 2018

	Kalver	1 1/2 år	Voksne	Alle
2012	5	4	13	22
2013	2	6	9	17
2014	6	10	10	26
2015	8	6	8	22
2016	11	12	12	35
2017	10	7	17	34
2018	9	11	18	38

Felte rådyr i Tvedestrand 2013 - 2018

	Kalver	1 1/2 år og voksne	Alle
2013	79	177	256
2014	90	137	227
2015	80	162	242
2016	82	165	247
2017	112	165	277
2018	79	160	239

Vedlegg 3 – Årsberetning 2018 – IKT Agder sikkerhetsforum

ÅRSBERETNING 2018 – IKT AGDER SIKKERHETSFORUM

Bakgrunn for opprettelse av sikkerhetsforum

Fra 01.01.18 ble DDØ og IKT Agder et nytt felles selskap for IKT tjenester og leveranser til kommunene Arendal, Froland, Gjerstad, Grimstad, Risør, Tvedestrand, Vegårshei og Åmli samt Aust-Agder fylkeskommune.

I forbindelse med felles GDPR prosjekt i 2018, besluttet rådmennene i de samme kommunene at det skulle opprettes et felles sikkerhetsforum for de samarbeidene kommunene.

IKT Agder sikkerhetsforum hadde sitt oppstartsmøte 20.04.18. GDPR prosjektet la frem et utkast til mandat for IKT Agder sikkerhetsforum, som forumet selv senere har bearbeidet, og dokumentet skal legges frem for godkjenning i rådmannsutvalget vinteren 2019. Dokumentet har fått denne tittelen: *Plan for informasjonssikkerhet, personvern og internkontroll i IKT Agder kommunene – herunder bestemmelser for Sikkerhetsforum.*

I dokumentet fremkommer det at kommunens medlem i sikkerhetsforum skal rapportere direkte til rådmann eller rådmannens utnevnte.

Sikkerhetsforumet har for 2018 skrevet en felles årsberetning. I tillegg til den felles årsberetningen, kan det enkelte medlem supplere med særskilte opplysninger fra egen kommune.

GDPR prosjekt (personvernforordningen)

I forbindelse med innføring av ny personopplysningslov ble det i januar 2018 i regi av IKT Agder kommunene opprettet et felles prosjekt for å ivareta dette. Prosjektet ble avsluttet i juni 2018. Dokumentasjon og videre oppfølging i praksis ble overlevert til kommunene og sikkerhetsforum.

Sikkerhetsforum

Overnevnte plan legger føring for hvordan medlemmene i sikkerhetsforum skal virke. Siden forumet er nytt, må «veien bli til mens vi går», og form og innhold må kontinuerlig justeres. Det utarbeides et årshjul for forumet.

Aktivitet i 2018

Det ble avholdt tre møter i 2018, og aktivitetene i sikkerhetsforum oppsummeres i kortform slik:

I møte en (oppstartsmøte) 20.04.18 ble følgende saker behandlet:

1. Innledning og rammer for møtet
2. Presentasjon – hvem er vi
3. Kort om GDPR-prosjektet, og sammenheng mellom dette og sikkerhetsforum
4. Avklare form og innhold for forumet (jfr. forslag til mandat fra GDPR prosjektet)
5. Årshjul - Veien videre

I møte to 25.05.18 ble følgende saker behandlet:

6. Orientering om resultatet (status) av GDPR prosjektet
 - Gjennomgang og ferdigstillelse av forslag til mandat for nytt forum
 - Under dette punktet må rollene og ansvaret til personvernombud og sikkerhetsansvarlige avklares
7. Erfaringsdeling
8. Punkter til neste møte i forumet
9. Eventuelt

I møte tre 07.12.18 ble følgende saker behandlet:

10. Godkjenning av referat
11. Gjennomgang av dokument: «Plan for informasjonssikkerhet, personvern og internkontroll i IKT Agder kommunene»
12. Gjennomgang av Datainstruks for IKT Agder kommunene
13. Hvordan går det med opplæring og implementering av GDPR i egen virksomhet
14. Hvilke saker bør evt. være faste i møtene
15. Internkontroll i praksis
16. Erfaringsdeling og spørsmål
17. Årshjul 2019
18. Eventuelt: Personvernombudets rolle i sikkerhetsforum

I tillegg må den enkelte kommune utøve eget sikkerhetsarbeid i henhold til gjeldende lovverk og egen virksomhetsplan.

Oppsummering og anbefalinger

IKT Agder sikkerhetsforum er fortsatt nytt og vil ha behov for å bruke mer tid på å forme felles kultur og sette seg inn i og implementere nytt planverk og nye personvernregler. Det er imidlertid mye som tyder på at dette kan bli et nyttig forum og viktig verktøy for medlemmene i forhold til utøvelse i egen virksomhet.

Sikkerhetsforum anbefaler rådmannsutvalget å godkjenne Plan for informasjonssikkerhet, personvern og internkontroll i IKT Agder kommunene – herunder bestemmelser for

Sikkerhetsforum og felles Datainstruks når disse blir presentert for utvalget. I tillegg til lovverk vil disse dokumentene etter sikkerhetsforumets oppfatning, bli gode hjelpemidler for ledere og ansatte i kommunene. Det bemerkes at gjeldende styringsdokumenter for sikkerhetsforum skal revideres årlig.

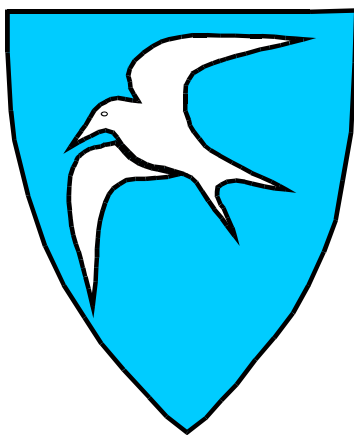
Vedlegg 4a – Årsrapport for kemneren i Tvedestrand 2018

ÅRSRAPPORT

FOR

KEMNEREN I TVEDESTRAND

2018

KEMNEREN I ØSTREGIONEN, AUST-AGDER

INNLEDNING

Det følger av instruks for skatteoppkrevere § 2-9 nr. 1 at skatteoppkreveren skal utarbeide en årsrapport i samsvar med retningslinjer gitt av Skattedirektoratet. Årsrapporten skal inneholde omtale om skatteoppkreverens virksomhet, skatteregnskapet, innfordring av krav og arbeidsgiverkontrollen.

I henhold til instruksens § 3-3 nr. 2 skal årsregnskapet vedlegges rapporten.

I henhold til retningslinjene skal rapporten sendes skattekontoret og kommunale styringsorganer innen 20. januar. Rapportering til kommunen, som er administrativt overordnet myndighet, skal sikre at den er kjent med skatteoppkreverens resultater og måloppnåelse.

Rapporten er avgitt med utgangspunkt i de ovennevnte krav.

GENERELT OM KEMNERENS VIRKSOMHET

KEMNERKONTORET

Kontoret har i 2018 bestått av et team på 5 personer:

Kemner 100 % (80 %) stilling

Konsulent 100 % stilling

Konsulent 100 % stilling

Konsulent 100 % stilling

Konsulent 50 - 100 % stilling

Det har vært en del fravær i 2018. I perioder har kontoret hatt fravær tilsvarende en 100 % stilling. På høsten fratrådte en av medarbeiderne sin stilling. Denne stillingen ble redusert til 50 % og var besatt fra 1. desember. For størstedelen av året var kontorets ressurser 4,8 årsverk, og ressursfordeling tar utgangspunkt i dette. Mot slutten av året var faktiske ressurser benyttet på skatteoppkreverfunksjon 3,8 til 4,3 årsverk.

Kemneren i Tvedestrand fungerer også som kemner for Risør kommune, Åmli kommune, Gjerstad kommune og Vegårshei kommune med kontorsted i Tvedestrand. Kontorets navn er Kemneren i Østregionen, Aust-Agder. Kemneren bistår også noe med generell juridisk rådgivning i Tvedestrand kommune (0,2 årsverk). I den følgende angivelse av ressursfordelingen ved kontoret er ressursbruken for Risør, Åmli, Gjerstad og Vegårshei ikke medtatt. Ressursbruk på juridisk rådgivning i Tvedestrand kommune er heller ikke medtatt.

Kontoret har i 2018 benyttet 1,87 årsverk til arbeid som angitt i skatteoppkreverinstruksen. Årsverkene ble fordelt på følgende måte:

Føring av skatteregnskap	0,73 årsverk
Innfordring av skatt og arbeidsgiveravgift	0,60 årsverk
Kontrollvirksomhet	0,34 årsverk
Administrasjon	0,20 årsverk

Tvedestrand er med i et interkommunalt samarbeid om arbeidsgiverkontroll hvor det i 2018 ble kjøpt tjenester (kontroller) som tilsvarer 0,29 årsverk. Hoveddelen av kontrollvirksomheten er således ikke utført av ansatte ved kemnerkontoret, men det utføres kontorkontroll med arbeidsgivere på kemnerkontoret. Informasjon rettet mot regnskapsførere er i hovedsak utført av interkommunal arbeidsgiverkontroll.

Etter kemnerens vurdering har kontoret en fin balanse mellom formell bakgrunn og erfaring som samlet sett gir god faglig kompetanse. Arbeidsoppgavene er fordelt med tanke på å utnytte den enkeltes kunnskap, men med en stor grad av overlapping for å bli minst mulig sårbar ved fravær. De ansatte gis tilbud om å delta på kurs slik at faglig utvikling og kompetanse sikres.

Det har vært noe redusert bemanning i perioder i 2018, men fra desember hadde vi full bemanning igjen – da med 4,3 årsverk etter innføring av permanent reduksjon med ½ årsverk.

Kemneren er av den oppfatning at kontorets bemanning er tilstrekkelig til å utføre oppgavene på en forsvarlig og god måte i tiden som kommer.

INTERNKONTROLL

Kemneren er pålagt å sørge for at kontoret har en tilfredsstillende intern kontroll med rutiner og prosedyrer slik at krav til fremdrift og kvalitet blir oppfylt.

Rutinebeskrivelsene i fagsystemet "Sofie", samt retningslinjer og rutiner gitt til arbeid med innfordring og regnskap blir benyttet ved kontoret. Arbeidsoppgavene ved kontoret er fordelt slik at kompetansen til den enkelte utnyttes på best mulig måte. De ansatte ved kontoret er ansvarliggjort ved at det er utarbeidet en angivelse av den enkeltes arbeidsoppgaver og ansvarsområder.

Det er utarbeidet interne rutinebeskrivelser som et ledd i sikring av forsvarlig drift av kontoret. Alle rutiner blir fortløpende oppdatert. Det er også jobbet med noen nye rutiner i 2018.

Det utarbeides, for hvert år, en virksomhetsplan i tråd med krav oppstilt i skatteoppkrever- instruksens § 2-9, og skattedirektoratets retningslinjer.

Skattekontoret har ikke gjennomført stedlig kontroll av skatteoppkreverfunksjonen i 2018, men det er utført kontorkontroller. Det er ikke gitt pålegg fra regional kontrollenhet i 2018.

Oppgavene ved kontoret gjennomføres i tråd med krav oppstilt i lover og regler.

VURDERING AV SKATTEINNGANGEN

Fra 2009 og frem til 2018 er følgende beløp innbetalt til Tvedestrand kommune. Oversikten under viser totalt innbetalt skatt til staten, fylket og kommunen samt arbeidsgiveravgift til Folketrygden. Videre er kommunens andel spesifisert. Tallene er gitt i hele tusen kroner.

År	Totalt innbetalt skatt	Endringer fra året før	Kommunens Andel
2009	444.129	-1.062	111.763
2010	446.697	2.568	117.548
2011	468.365	21.668	110.400
2012	492.177	23.812	115.555
2013	518.295	26.118	123.492
2014	522.766	4.471	123.581
2015	545.453	22.687	126.294
2016	558.389	12.936	139.825
2017	544.568	-13.821	140.112
2018	575.339	30.771	145.871

De totale skatteinntektene har, som det fremgår av tabellen, økt mye 2017 til 2018.

For Tvedestrand kommunes del hadde man for 2018 opprinnelig budsjettet med en skatteinngang på kr. 147.597.000, mens resultatet ble 145.870.545. Tvedestrand kommune hadde en økning i skatteinntektene på ca. 4,1 % fra 2017 til 2018.

Regjeringen anslo i forbindelse med statsbudsjett for 2019 - i en revidert prognose - vekst i skatteinntektene for 2018 på 2,4 % for kommunene. Faktisk vekst pr. nov. 2018 var på 3,9 % for alle landets kommuner fra samme periode foregående år.

Den totale skatteinngangen har økt med ca. kr. 30,8 mill. fra foregående år (inklusive arbeidsgiveravgift). Skatteøret var uendret på 11,8 % fra 2017 til 2018.

SKATTEUTVALG

Det har vært en sak til behandling i skatteutvalget i 2018. Det ble tilstått en betalingsordning med innvilgelse av slettelse av forsinkelsesrenter om avtalen overholdes.

SKATTEREGNSKAPET

Skatteregnskapet er ført, avstemt og avlagt i samsvar med gjeldende forskrifter og retningslinjer, jfr. skatteoppkreverinstruksens kap. 3. Årsregnskapet følger som vedlegg til denne rapport i tråd med skatteoppkreverinstruksens § 3-3, nr. 2.

MARGIN FOR INNTEKTSÅRET 2017

Beskrivelse	
Innestående margin for inntektsår 2017, pr. 31.10.2018	1 004 383
For mye avsatt margin for inntektsår 2017	1 002 450
For lite avsatt margin for inntektsår 2017	

MARGIN FOR INNTEKTSÅRET 2018

Beskrivelse	
Marginavsetning for inntektsår 2018, pr. 31.12.2018	41 775 742

Prosentavsetning er 10 %. Marginavsetningen har vært noe høy for 2017.
Kommunestyret har ikke vedtatt endring i marginavsetningen.

INNFORDRING AV KRAV

RESTANSEUTVIKLINGEN SISTE ÅR

Forfalte ubetalte krav fordelt på kravtype

	Pr. 31.12.2017	Herav berostilt Pr. 31.12.2017	Pr. 31.12.2018	Herav berostilt Pr. 31.12.2018
Arbeidsgiveravgift	474 277	367 883	636 897	247 995
Finansskatt lønn	0	0	0	0
Forsinkelsesrente	1 053 642	37 608	1 506 343	37 608
Forskuddsskatt	2 700	0	2 700	0
Utskrevet forskuddsskatt, person	1 528 364	0	1 450 850	0
Forskuddstrekk	1 087 981	0	1 389 224	0
Gebyr	0	0	0	0
Innfordringsinntekter	238 040	6 216	239 933	6 216
Restskatt	30 149	0	795 357	0
Restskatt, person	7 919 546	327 931	8 613 697	327 931
Tvangsmulkt	295 566	0	447 162	0
Annet	0	0	0	0
Sum:	12 630 265	739 638	15 082 163	619 750

Fra 2017 til 2018 har det vært en økning i totale restanser.

Det ble i 2018 avskrevet og ettergitt totalt kr. 516 147. Avskrivning og ettergivelse fordelte seg på 9 bedrifter/personer.

RESTANSEUTVIKLINGEN ELDRE ÅR

Inntektsår	Sum restanse (debet)	Herav skatteart "restskatt person"
2016	888 652	601 114
2015	1 177 406	988 086
2014	551 465	465 177
2013 – 1989	6 790 884	3 923 894

Eldre krav utgjør en stor del av restansemassen. Restanser f.o.m. 1989 t.o.m. 2016 utgjør kr. 9.408.407.

Eldre krav følges regelmessig opp for å prøve å finne dekningsmuligheter, samt med sikte på å unngå foreldelse. Der akkordløsning er mulig vurderes dette. Det meste av kravmassen er vanskelig å innfordre. For eldre krav er ofte innfordringsmulighetene uttømt ved tidligere pågang, og en vesentlig del av kravene vurderes som uerholdelig. Hoveddelen av fordringsmassen utgjøres av kravtypen "restskatt person".

Kontoret har gjennomgått rapporten "Restanseliste – forelda krav" dato t.o.m. 31.12.2018.

Kr. 1.273 fordelt på 2 aktører er foreldet. Kravene vil bli avskrevet.

INNFORDRINGENS EFFEKTIVITET

Resultatmålene i resultatavtalen med Skatt Sør ble nådd for fem av seks måleparameter i 2018. Resultatet for forskuddsskatt person var marginalt under målet. Totale restanser økte noe fra 2017. Resultatet for kravtypen restskatt person ble innbetaling av 97,06 % av total fordringsmasse. Målet var 96 %. For øvrige fem kravtyper ble resultatene mellom 98,91 % og 100 %. For alle fem kommuner ble resultatene oppnådd for 28 av 30 måleparameter. Vi er godt fornøyd med resultatene samlet sett.

I 2018 er det åpnet 8 konkurser hvorav to var etter begjæring fra kemneren. Ingen selskaper ble tvangsoppløst.

Det ble avholdt 41 utleggsforretninger i 2018. Det er nedlagt 43 utleggstrekk(lønnstrekk) og inngått 2 betalingsavtaler. Begjæring om tvangssalg benyttes også som virkemiddel.

Mulighet for motregning av krav ved dekning i tilgodehavende beløp(skatt og merverdiavgift) utnyttes fullt ut og er ett godt innfordringsverktøy.

Det er ett mål å opprettholde den høye aktiviteten fremover.

ANVENDELSE AV SÆRNAMSKOMPETANSE

Kemneren er tillagt særnamskompetanse på skatteinnfordringsområdet. Denne utnyttes fullt ut av kemneren i Østregionen, Aust-Agder. Særnamskompetansen er ett svært viktig middel i innfordringsarbeidet, ikke minst i forhold til å korte ned på tidsforløpet i innfordringsarbeidet. Kompetansen innebærer at man får sikret krav, og nedlagt utleggstrekk raskt. Dette vil i mange tilfeller øke sannsynligheten for dekning av krav, da man har mulighet for å komme eventuelle andre kreditorer i forkjøpet.

ARBEIDSGIVERKONTROLL

Tvedestrand er med i et interkommunalt samarbeid om arbeidsgiverkontroll. En løsning som fungerer svært bra, blant annet fordi ordningen innebærer at særlig god kompetanse på området er tilgjengelig i kontrollarbeidet.

Det ble planlagt 15, og er avholdt totalt 17 kontroller i 2018, 3 avdekkingskontroller og 14 undersøkelseskontroller. Dette utgjør ett resultat på 5,9 % av arbeidsgiverne i kommunen, godt over målet på 5 % fastsatt av skattedirektoratet. Antall gjennomførte kontroller i 2017 var 15.

For tre av fem kommunene i Østregionen, Aust-Agder ble resultatet 5,0 % eller bedre.

Kontrollene har resultert i endringsforslag for Tvedestrand med kr. 117.451.

For alle kommunene tilsluttet interkommunal arbeidsgiverkontroll er det gjennomført 71 avdekningskontroller med avdekning i 57, eller 80 %, av dem.

Det blir satset på a-krimarbeid i regionen med utspring i A-krimsenteret i Kristiansand. A-krimsenteret arbeider i samtlige kommuner i begge agderfylkene. Interkommunal arbeidsgiverkontroll har en full stilling knyttet til senteret. Det har vært høy aktivitet, og er bl.a. avholdt en rekke byggeplasskontroller i de fem kommunene i 2018.

Kontrollenheten utfører informasjonsvirksomhet overfor nye arbeidsgivere i kommunen samt til regnskapsførere/revisorer. Skatteoppkreveren har drevet fortløpende informasjonsvirksomhet overfor nye og eksisterende arbeidsgivere og skatteyttere generelt. De fleste nye arbeidsgivere benytter regnskapsførere. Det er utarbeidet et informasjonsbrev til nye arbeidsgivere.

Kontrollenheten arrangerer hvert år en informasjonsdag hvor arbeidsgivere og regnskapsførere blir invitert. Informasjonsdagen er godt besøkt.

Tvedestrand, den 15.01.19

Hugo Røen

Kemner /Skatteoppkrever

Vedlegg: Årsregnskapet for 2018
 Vedlegg til årsregnskapet

Vedlegg 4b – Kontrollrapport 2018 vedrørende skatteoppkreveren for Tvedestrand kommune

Skatteetaten referanse

Grønland

Vår dato	Din/Deres dato	Saksbehandler
15.02.2019		Frode Bratlie

Telefon	800 80 000	Din/Deres
Skatteetaten.no		48122731

Org.nr	Vår referanse	Postadresse
974761076	2019/5254668	Postboks 9200

0134 OSLO

Kommunestyret i Tvedestrand kommune
Postboks 38
4901 TVEDESTRAND

Kontrollrapport 2018 vedrørende skatteoppkreveren for Tvedestrand kommune

1. Generelt om faglig styring og kontroll av skatteoppkreveren

Skatteoppkreverens ansvar og myndighet følger av skattebetalingsloven og "Instruks for skatteoppkrevere" av 8. april 2014.

Skattekontoret har faglig ansvar og instruksjonsmyndighet overfor skatteoppkreverne. Det betyr at skattekontoret:

- plikter å yte veiledning og bistand i faglige spørsmål
- gjennom mål- og resultatstyring søker å legge til rette for best mulig resultater
- utfører kontroll av skatteoppkreveren

Grunnlaget for skattekontorets styring av skatteoppkreverne er "Instruks for skattekontorenes styring og oppfølging av skatteoppkreverne" av 1. januar 2014. Grunnlaget for skattekontorets kontroll av skatteoppkreverne er "Instruks for skattekontorenes kontroll av skatteoppkreverne" av 16. mai 2018.

Formålet med kontrollen er å avklare:

- om skatteoppkreveren har en tilfredsstillende intern kontroll for utførelsen av sine gjøremål
- om regnskapsføringen, rapporteringen og avleggelsen av årsrapport og årsregnskap er i samsvar med gjeldende regelverk
- om utførelsen av innkreivingsarbeidet og oppfølgingen av restansene er i samsvar med gjeldende regelverk
- om utførelsen av arbeidsgiverkontrollen er i samsvar med gjeldende regelverk

2. Om skatteoppkreveren

Skatteoppkreverkontoret omfatter kommunene Tvedestrand, Gjerstad, Risør, Åmli og Vegårshei.

Sum årsverk i henhold til skatteoppkreverens årsrapporter:

Antall årsverk 2018	Antall årsverk 2017	Antall årsverk 2016
1,87	1,83	1,92

Antall årsverk inkluderer 0,29 årsverk disponert av Interkommunal arbeidsgiverkontroll i Agder.

Side 1 / 4

3. Måloppnåelse

Skatte- og avgiftsinngang

Skatteoppkreverens frist for avleggelse av årsregnskapet og årsrapporten er 20. januar 2019. Skattekontoret har mottatt det innen fastsatt frist.

Årsregnskapet for Tvedestrand kommune viser per 31. desember 2018 en endelig skatte- og avgiftsinngang¹ til fordeling mellom skattekreditorene (etter fradrag for avsetning til margin) og videresending plassering mellom kommuner på kr 575 338 870 og utestående restanser² på kr 15 082 163, herav berostilte krav på kr 619 750.

Innkrevingsresultater

Tabellen viser innkrevingsresultatene per 31. desember 2018 for Tvedestrand kommune.

	Resultatkrav 2018 (i %)	Innbetalt av sum krav 2018 (i %)	Innbetalt av sum krav 2017 (i %)	Innbetalt av sum krav for regionen 2018 (i %)
Restskatt personlige skattytere 2016	96,00	97,06	94,98	96,38
Forskuddstrekk 2017	99,93	99,99	100,00	99,94
Forskuddsskatt personlige skattytere 2017	99,10	98,91	99,41	99,22
Forskuddsskatt upersonlige skattytere 2017	99,95	100,00	100,00	99,95
Restskatt upersonlige skattytere 2016	99,50	100,00	100,00	98,84
Arbeidsgiveravgift 2017	99,83	99,99	100,00	99,84

Resultater for arbeidsgiverkontrollen

Skatteoppkreveren for Tvedestrand kommune er tilsluttet Interkommunal arbeidsgiverkontroll i Agder.

¹ Sum innbetalt og fordelt til skattekreditorene

² Sum åpne (ubetalte) forfalte debetkrav

Resultater for kommunen per 31. desember 2018 viser følgende i henhold til skatteoppkrevers resultatrapporing:

Antall arbeidsgivere i kommunen/ kontrollordningen	Minstekrav antall kontroller (5 % av arbeidsgiverne)	Antall utførte kontroller i 2018	Utført kontroll 2018 (i %)	Utført kontroll 2017 (i %)	Utført kontroll 2018 region (i %)
288	15	17	5,9	5,2	4,8

Skatteoppkrever/kontrollmiljø har også deltatt i ulike kontrollsamarbeid og aksjoner sammen med Skatteetaten, blant annet mot arbeidslivskriminalitet (Akrim). Arbeidsgiverkontrollen er svært viktig for arbeidet mot Akrim og svart økonomi. Tverretatlige samarbeid gir gode effekter i arbeidet mot Akrim, og dette har vært en arbeidsform som har vært prioritert også i 2018. Dette er et område som i dag ikke har direkte styringsparameter, men et stort engasjement og prioritering fra skatteoppkrever har vært og er viktig for de gode resultatene som satsingen gir.

4. Skattekontorets kontroll av skatteoppkreveren

Skattekontorets kontroll av skatteoppkreverne i regionen utføres i henhold til en årlig plan, hvor behovet for kontroll av områdene skatteregnskap, innkreving og arbeidsgiverkontroll vurderes overordnet for hver skatteoppkrever. Samtlige områder vil derfor nødvendigvis ikke bli kontrollert hvert år.

Skattekontoret har for 2018 utført kontorkontroller av skatteoppkreveren for området skatteregnskap.

Det er ikke gjennomført stedlig kontroll i 2018.

Skatteoppkrevers overordnede internkontroll

Basert på de kontrollene som skattekontoret har gjennomført, anser vi at skatteoppkrevers overordnede interne kontroll i det alt vesentlige er i samsvar med gjeldende regelverk.

Regnskapsføring, rapportering og avleggelse av årsregnskap

Basert på de kontrollene som skattekontoret har gjennomført, anser vi at regnskapsføringen, rapporteringen og avleggelsen av årsregnskapet i det alt vesentlige er i samsvar med gjeldende regelverk og gir et riktig uttrykk for skatteinngangen i regnskapsåret.

5. Skattekontorets oppfølging av skatteoppkreveren

Skattekontoret har vært i dialog med skatteoppkrever om resultatkrav og det er avholdt dialogmøte 29. januar 2018 i Kristiansand, hvor det ble gitt mulighet for innspill.

Det er gjennomført styringssamtale med skatteoppkrever 11. april 2018. Temaene i samtalen har vært resultatkravoppnåelse, faglig tilbakemeldinger på arbeidet med internkontroll, arbeidsgiverkontroll, innkreving og skatteregnskap, prioriterte områder i styringsbrevet, samlinger og kurs, samt informasjon fra skatteoppkrever om ressursituasjon, kompetanse og endringer på kontoret.

Med hilsen

Ingvill Helstad
avdelingsdirektør
Innkreving, oppfølging skatteoppkrevere
Skatteetaten

Elisabeth Gylder Vingereid

For ettertiden kan spørsmål til Skatteetaten om oppfølging av skatteoppkreverne rettes til:

- oppfolging-skatteoppkrever@skatteetaten.no for skatteregnskaps- og innkreivingsområdet
- SKOstyringAGK@skatteetaten.no for arbeidsgiverkontrollområdet

Kopi til: Skatteoppkreveren for Tvedestrand kommune
Kontrollutvalget for Tvedestrand kommune
Rådmann/administrasjonssjef for Tvedestrand kommune
Riksrevisjonen

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Vedlegg 5 – Tvedestrand frivilligsentral

Årsberetning 2018

Tvedestrand - *this is where the action is!*

Historikk:

Tvedestrand Frivilligsentral åpnet 4. januar 2010.

Sentralen ble offisielt åpnet 6. februar 2010 av ordfører Jan Dukene.

Frivilligsentralen er en katalysator, tilrettelegger, medspiller og tverrfaglig samarbeidspartner for planlegging, gjennomføring av div. aktiviteter og prosjekter, for enkeltpersoner, lag, foreninger og offentlige enheter, med fokus på barn, unge, folkehelse og plan for tidlig innsats samt integrering.

Eier: Tvedestrand kommune ved ordfører Jan Dukene.

Styret:

Styreleder: Siri K. Bertelsen (H)

Nestleder: Ragnvald Zwiłgmeyer (A)

Styremedlem: Kristin de Lange Johannesen (fra kommunen administrasjon)

Styremedlem: Trine M. Tjøgersen (lag og foreninger)

Styremedlem: Arne Bjørnstad (lag og foreninger/TTL)

Vara:

1. vara: Hege Sandbløst (lag og foreninger)
2. vara: Astrid I. Landro (lag og foreninger)

Valgkomiteen

Per Ch. Andersen

Sveinung Lien

Mads Oppegaard

Daglig leder

Lars H. Molleklev

Styrets virksomhet i 2018

Årsmøte ble avholdt i mars. Ingen saker ble meldt inn.

Styret har avholdt fem styremøter + årsmøte.

Av saker som er behandlet kan nevnes: Evt. endring i fra ett styre til arbeidsutvalg- sak oversendt til rådmann.

Styreleder og daglig leder har deltatt på Gjensidigestiftelsen årskonferanse.

Ansatt i sentralen i årsmøteperioden: 100 % stilling: Lars H. Molleklev.

Daglig leder har deltatt på aktuelle foredrag, kurs, års- og nettverksmøter i 2018. samt fast i kommunens Samskapsgruppe og Mulighetsstudie/Byløft II- der bl.a. Tjennapromenaden har blitt et resultat.

Frivilligsentralen har fokus på: Folkehelse- Tidlig innsats, aktiv hverdag - trygg framtid.

I 2018 ble det bl.a. samarbeidet med Tvedestrand kommune/div. avdelinger- Familiehuse- Strannasenteret- Nav- Folkehøyskolen- AAf/videregående skole- barneskoler- barnehager- institusjoner- lag/foreninger- Friluftsrådet Sør- mfl.

Noe av Frivilligsentralens virksomhet i 2018

Sendt div. søknader om støtte til "Aktiv hverdag - trygg framtid" for barn og unge mfl. i Tvedestrand 2017, og har som resultat av dette mottatt støtte på ca. kr. 1 000 000 netto, bl.a. kr. 470 000 fra Gjensidigestiftelsen. Barn og unge med familier i Tvedestrand og omegn, har daglig glede og nytte av denne gode støtten. Så tusen takk til Gjensidigestiftelsen for den utrolige støtten de har gitt barn og unge i regionen og til andre som har støttet med små og store beløp!

Det har blitt rapportert på alle tilskudd, i følge regler/avtaler.

Organisert/utført drift av Tvedestrand badepark, i samarbeid med Tvedestrand kommune. Ansatt strandverter og leid ut og tilrettelagt for kiosk drift i Tjennaparken, se vedlegg: Evalueringsrapport.

Kommunen anslår at det var rundt seksti tusen som besøkte badeparken, i løpet av de ca. 80 dagene den var åpen i sesongen 2018. Siden åpningssesongen 2014 har da ca. 150 000 besøkt Tvedestrand badepark.

Tvedestrand badepark (se også vedlegg: Evaluering av 2018 sesong Tvedestrand badepark) gir i tillegg til all aktivitet, vanntilvenning, svømmetrening for barn og unge også store ringvirkninger for

alle i Tvedestrand, med bl. a. økt omsetning for kommunen og næringslivet. Kommunen/Frivilligsentral har også jobbet med sikkerheten i Tjenna- endringer kommer i 2019.

I juli 2017 ble det åpnet for «Vipps» (Vipps-nummer: 115281 Tvedestrand kommune) med mulighet for å støtte barn- unge og badeparken. Dette har lenge vært etterspurt. For orden skyld går all støtte i sin helhet her til barn- unge- badeparken. Det kom inn ca. 55 000 i 2018- Tusen takk til alle som har støttet!

Trolig har over fem tusen barn og unge benyttet seg av muligheten for gratis lån av padleutstyr (kano, kajakk, SUP-brett) og ikke minst flytevester i badeparken. To strandverter har delt på oppgaven med drift og utlån (ca. 600 utlånstimer). Bufdir. dekket dessverre ikke lønnsutgifter til strandvertene i 2016, 2017 eller 2018, slik de gjorde i 2014 og 2015. Tvedestrand badepark treffer svært godt i forhold til barnefattigdom- og integrerings utfordringer for hele regionen. Det ble registret ca. femti utlånsdøgn i 2018 av Frivilligsentralens kanotilhenger, i tillegg til utlånet i Tjenna utgjør dette den største utlånsfrekvensen på padleutstyr i Norge, i følge Gjensidigestiftelsen. Dette er Frivilligsentralen meget stolt av da dette utgjør mye «folkehelse». Eks. på kapasitet: 42 elever/lærere kan da padle til Furøya.

Frivilligsentralen har i samarbeid med Familiehuset (Tvedestrand kommune) i 2018 som i 2014, 2015, 2016 og 2017 søkt om støttemidler hos Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir.), i deres prosjekt Nasjonal tilskuddsordning mot barnefattigdom 2016. Det ble gitt støtte til Tvedestrand, hvor det meste av tilskuddet var øremerket til utstyr (utlånsutstyr). Prosjektmidlene har gitt gode muligheter og godt resultat, ikke bare for oss her i Tvedestrand, men for tilstøtende kommuner (dette rapporteres til Bufdir i 2019). Ny søknad i samarbeid med Familiehuset blir ikke sendt for 2019.

Videre

Organisert og samarbeidet med 2018-årets flotte russ, ved våraksjon i og rundt Strannasenteret/sansehagen, til stor glede for beboere, russ og de ansatte. Dette har blitt en hyggelig årlig tradisjon, også i 2018 (+ russeknute).

I 2013 ble det søkt om støtte fra Sametinget til en samisk kulturuke for barnehagebarn i Tvedestrand. Utlån av utstyr til barnehager, til arrangementer/markering av samisk kultur har fortsatt i 2014- 2015- 2016, 2017 og 2018. Barnehagebarna har stor glede av å ta del i og lære om, den samiske kulturen. I likhet med russ- sansehagen har også samisk kultur dag/uke for barnehager utviklet seg til en årlig begivenhet.

“Utlånsentralens” utstyrslager og kapasitet utvides stadig. Utlåns- kapasitet (kun daglig leder) samt logistikk, liten eller ingen oversikt over når skoler planlegger aktivitet/turer er en utfordring i kombinasjon med økt behov og etterspørsel etter utlånsutstyr, samt ettersyn ved retur av låneutstyr. Vi i Tvedestrand kan være stolte av at vi har en “utlånsentral” der alt er gratis å låne, vi har også en utstyrsbredde/type som ingen andre har. Da ingen andre kommuner i fylket har en utlånsentral har vi nå pågang/utlånsforespørsel ifra Grimstad- Arendal- Froland- Åmli- Vegårshei og Risør kommune. Dette har Gjensidigestiftelsen registret og har derfor støttet Tvedestrand Frivilligsentral med over 3 millioner kr. siden 2013/14. De ønsker at kommunen/Nav støtter bedre opp med folk som kan hjelpe til med utlån- ettersyn, dette er jobb (er) som kan gi mening, arbeids- og evt. språktrening. I 2018 fikk vi litt støtte til dette arbeidet i form av en prosjektstilling på ca. 25% i 6 måneder via Bufdir. midler. I tillegg har bibliotek og Frivilligsentralen søkt og fått støtte på kr. 200 000 via LIM-prosjektet/AAfk. (2018/2019) til samkjøring/registering av utlånsutstyr/utlånsentralen.

Frivilligsentralen er redaktør og fotograf for egen info-/nettside, har supplert media og andre med bilder og informasjon, administrert utlån av div. lokaler, til enkeltpersoner, lag og foreninger, deltatt i arbeidsgrupper/utvalg, som folkehelse, plan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv og Aktiv- rast (ved nye E18). Samarbeidet med Natteravnene og om Tv-aksjonen 2018 og Folkefest/sykkelritt i mai. Frivilligsentralen har hatt et godt og hyggelig samarbeid med Tvedestrand kommunes organisasjon og avdelinger. Frivilligsentralen har håndtert alle innkjøpene selv, benytte seg av rabatter, kampanjer og salg som igjen har gitt ca. 50 % mere utlånsutstyr på utlånsentralen.

Frivilligsentralen mottar ofte henvendelser fra enkeltpersoner lag/foreninger/næringsliv/kommuner i hele landet om Tvedestrand badepark og om utlånsentralen med spørsmål og ønske om å komme på befaring- alle er velkommen til Tvedestrand og Frivilligsentralen.

Samarbeidet med Strannasenteret om prosjekter- arrangement (OL på aktivitets avd.)

Har også i 2018 samarbeidet med eldrerådet i Tvedestrand v/Arne Bjørnstad, om prosjektet "MITT LIV – MITT ANSVAR" (økt bevegelse og aktivitet for gruppene, på treningsstudio vinterstid og da med veiledning), flere titalls personer er nå mer aktive, folkehelse i hverdagen.

Frivilligsentralen/utlånssentral kjøpte også inn en el-sykel med sitteplass til seks små barn- som nå lånes ut til barnehager- og hvor de minste nå får utvidet sitt tur- og opplevelse område.

Frivillige bidra i/med driften (torsdager) av aktivitets avd. ved Strannasenteret.

Tirsdager, strikke- & håndarbeidskafe (hyggelig møteplass for alle, på det gamle biblioteket), ledet av Britt Ida og co.

Sentralen har takket ja til alle invitasjoner fra skoler, lag og foreninger som har ønsket å besøke Frivilligsentralen, eller få/ha informasjon eller samarbeid i 2018. Bistått lag/foreninger med søknader.

Faste brukere av Frivilligsentralen m/utlanslokaler som formidles via Frivilligsentralen er:

Nav - flyktninger, noen lag og foreninger, Tvedestrand kommune (div. møter), Strikke- & håndarbeidskafé, "Mitt Liv Mitt Ansvar" -prosjektet, leksehjelp for voksne, mfl.

Frivilligsentralen har ved årsskiftet

En innholdsrik utlånssentral, med et stort antall gratis utlån av aktivitetsutstyr, der en alt i alt trolig har passert tju tusen utlån i 2018. Sikkerhetsutstyr som flytevest, er det som lånes ut mest. En av Europas største flytende badepark, noe barn og unge i Tvedestrand er svært stolte av ifølge tilbakemeldinger fra foreldre, dette er sentralen utrolig glad for, en stor moderne kiosktilhenger og to komplette kanotilhengere og en ny service og sikkerhets båt i Tjenna mm.

Frivilligsentralen fikk ved årsskiftet en helt ny nettside- der bl.a. de som ønsker det kan direkte via nettsiden melde seg som frivillig til ulike oppdrag og gjøremål i Tvedestrand.

En **stor takk** til alle frivillige, samarbeidspartnere, media og næringsliv, både for innsats og støtte i 2018! Og med dette har Frivilligsentralen kunnet fungert som en «varmepumpe» i Tvedestrand samt kunnet støtte andre kommuner.

Frivilligsentralen er stolt av at vi kunne gi alle barn/unge mulighet til å delta på lik linje- og at ingen barn i Tvedestrand eller i de tilstøtende kommuner «må stå igjen i skolegården» uten aktivitetsutstyr.

«Frivillighet er en kommunes sosialkapital og bør derfor voktes som arvesølv»

Den økonomiske verdien av dugnad og frivillig innsats i Norge har passert 100 milliarder kroner i året.

Den aller største verdien- er gleden ved å hjelpe og glede andre.

Tvedestrand, februar 2019.

Lars H. Møllekleiv

Daglig leder

Siri H. Bortelsen

Styret v/styreleder

Formål nedfelt i vedtekter.

Frivilligsentralen skal være en lokalt forankret møteplass og samhandlingsarena for frivillig virke.

Sentralen skal være åpen for alle som har lyst til å delta i frivillig virke.

Sentralen skal utvikles av mennesker som er knyttet til sentralen.

Sentralen skal være et kraftsenter og kontaktpunkt for mennesker, lag, foreninger og det offentlige.

E-post: frivillig@tvedestrand.kommune.no

Web: www.tvedestrand.frivilligsentral.no

Mob: 945 01 500

Vedlegg 6 – Folkehelseprofil

Tvedestrand

Folkehelseprofilen er et bidrag til kommunens arbeid med å skaffe oversikt over helsetilstanden i befolkningen og faktorer som påvirker denne, jamfør lov om folkehelsearbeid. Også andre informasjonskilder må benyttes i oversiktsarbeidet, se figuren nedenfor.

Statistikken er hentet fra Kommune helsa statistikkbank per februar 2019 og er basert på kommunegrenser per 1.1.2018.

Utgitt av
Folkehelseinstituttet
Avdeling for helse og ulikhet
Postboks 222 Skøyen
0213 Oslo
E-post: kommune helsa@fhi.no

Redaksjon:
Camilla Stoltenberg, ansvarlig redaktør
Else Karin Grøholt, fagredaktør
Fagredaksjon for folkehelseprofiler
Idékilde: Public Health England
Illustrasjon: Fete typer

Bokmål

Batch 0502191558.0702191513.0502191558.0702191513.11/02/2019 9:08

Nettside:
www.fhi.no/folkehelseprofiler

Noen trekk ved kommunens folkehelse

Trygghet og trivsel i oppveksten er temaet for folkehelseprofilen 2019, og indikatorer og figurer tar utgangspunkt i dette temaet.

Indikatorene som presenteres er generelt valgt med tanke på helsefremmende og forebyggende arbeid, men er også begrenset av hvilke data som er tilgjengelige på kommunenivå. All statistikk må tolkes i lys av annen kunnskap om lokale forhold.

Befolkning

- Andelen barn (0-17 år) i kommunen er lavere enn i landet som helhet.

Oppvekst og levekår

- Andelen barn (0-17 år) som bor i husholdninger med lav inntekt, er ikke signifikant forskjellig fra landet som helhet. Lav husholdningsinntekt vil si at husholdningen har under 60 prosent av medianinntekten for husholdninger i Norge, og at brutto finanskapital er under 1G.
- Frafallet i videregående skole er ikke signifikant forskjellig fra landsnivået. Frafall er imidlertid en viktig folkehelseutfordring i hele landet. Klikk på indikator nummer 14 i folkehelsebarometeret for å se hvordan frafallet i kommunen varierer med foreldrenes utdanningsnivå.

Miljø, skader og ulykker

- Andelen ungdomsskoleelever som oppgir at de er litt eller svært fornøyd med lokalmiljøet, er ikke signifikant forskjellig fra landsnivået. Tallene er hentet fra Ungdata-undersøkelsen.

Helserelatert atferd

- Andelen gravide som røyker i begynnelsen av svangerskapet, er høyere enn i landet som helhet. På kommunenivå er det lite tilgjengelig informasjon om røyking. Gravides røykevaner kan imidlertid gi en pekepinn på hvordan kommunen ligger an når det gjelder røyking i den voksne befolkningen generelt.

Helsetilstand

- Forskjellen i forventet levealder mellom de som har grunnskole som høyeste utdanning og de som har videregående eller høyere utdanning, er ikke signifikant forskjellig fra landsnivået. Forskjellen i forventet levealder er en indikator på sosiale helseforskjeller i kommunen.
- Andelen i aldersgruppen 15-29 år som har psykiske symptomer og lidelser, er høyere enn i landet som helhet, vurdert etter data fra fastlege og legevakt.

Trygt og godt oppvekstmiljø i kommunen

Et godt oppvekstmiljø er viktig for at barn og unge skal kjenne seg trygge og oppleve mestring. Kommunen har virkemidler for å skape gode miljø i barnehagen, skolen og lokalsamfunnet. Kommunale tiltak kan også ha betydning for fritidsaktiviteter og oppvekstforhold i familien.

Barn og unges helse og livskvalitet dannes i samspill med andre barn og voksne. Dette samspillet foregår i de ulike miljøene som barn og unge er en del av, se figur 1. Unge som opplever støtte fra foreldre, lærere og medelever har mindre helseplager og er mer tilfredse med livet.

Familien

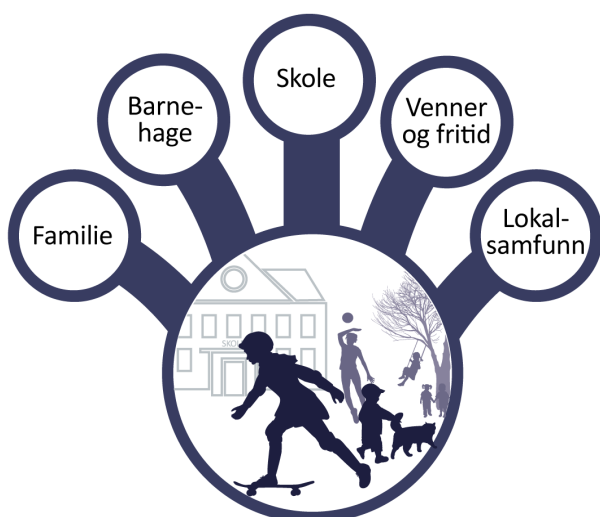
Familien danner grunnlaget for barns livskvalitet og psykiske helse. I en trygg familie får barna omsorg og kjenner tillit, noe som er viktig når de senere i livet skal skape gode relasjoner til andre mennesker.

Familieøkonomien har mye å si for barnas oppvekst. I planarbeidet er det viktig at kommunen er spesielt oppmerksom på lavinntektsfamilier og andre utsatte familier, se figur 2. Økonomiske bekymringer kan begrense tid og energi som foreldrene kan bruke på aktiviteter med barna. Økonomiske problemer kan også føre til stress i hjemmemiljøet og dermed påvirke foreldrenes egen psykiske helse, foreldreferdigheter og oppdragerstil. Sammenliknet med andre barn har barn i familier med lav inntekt oftere psykiske og fysiske helseplager.

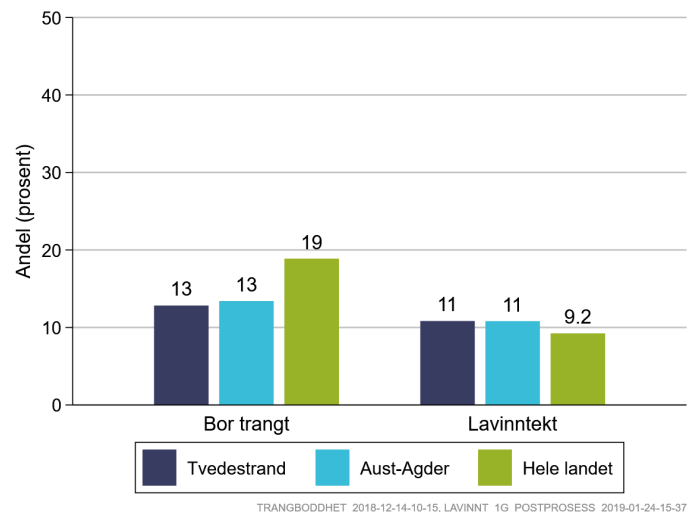
Årlig opplever om lag 20 000 barn og unge at foreldrene deres skilles eller tar ut separasjon. I tillegg er det mange samboende foreldre som går fra hverandre. Skilsmisse og samlivsbrudd er ikke nødvendigvis et problem i seg selv. Konflikter og dårlig samspill i familien kan derimot være skadelig, særlig dersom konfliktene er langvarige og intense, eller at barnet involveres i konflikten.

Forebyggingstiltak som tar sikte på å styrke foreldrerollen kan ha positiv effekt på barnas psykiske helse og livskvalitet. Det finnes en rekke foreldreveiledningsprogrammer. Her kan helsestasjonene ha en viktig rolle.

Figur 1. Oppvekstarenaer.

Figur 2. Andelen barn som bor i trange boliger, og andelen som bor i lavinntektshusholdninger (2017).

Venner og fritid

Med økende alder får venner og skolen stadig større betydning. Vennskap er en kilde til sosial og følelsesmessig støtte. Gode vennskap kan fremme god psykisk helse og livskvalitet og beskytte mot negative virkninger av mobbing og utestenging. Dersom det i lokalsamfunnet er gode og rimelige fritidstilbud og møteplasser for barn og unge, kan dette være med på å fremme gode relasjoner mellom ungdommene og hindre at noen blir stående utenfor.

Sosiale medier er i dag en viktig arena for barn og unge. Sosiale medier kan gjøre det lettere å ha kontakt med venner, finne nye venner og følge med på hva som skjer i lokalmiljøet og ute i verden. Noen bruker imidlertid så mye tid på sosiale medier at det går utover søvn, skole og venner. Figur 3 viser hvor stor andel som bruker mye tid på skjermaktiviteter.

Flere kommuner har gode erfaringer med å opprette egne møteplasser for ungdommer som bruker så mye tid på dataspill at det går utover søvn, skole eller andre fritidsaktiviteter. Slike møteplasser kan hjelpe ungdommer tilbake til skole og jobb.

Skole og barnehage

Skolen er en arena for faglig og sosial utvikling. Barn og unge har rett til et trygt og godt skolemiljø. De aller fleste trives på skolen, men noen mistrives og står i fare for å falle fra. Det å oppleve skolemiljøet som belastende eller stressende kan føre til psykiske plager og dårlige forutsetninger for læring. Å lære elevene strategier for problemløsning, samarbeid og kommunikasjon kan styrke barn og unges selvoppfatning, øke sjansene for at de opplever mestring, og bedre muligheten for læring, i tillegg til å forebygge angst og depresjon.

Gode barnehager kan bidra til at barna mestrer skolen bedre og til utjevning av sosiale forskjeller. Særlig for barn fra familier med lav sosioøkonomisk status, kan barnehagen ha stor betydning for språkutvikling og psykisk helse.

Mobbing

Barn og unge som opplever mobbing har betydelig økt risiko for å få psykiske problemer, søvnvansker og kroppslige plager som hodepine og magesmerter.

Figur 4 viser andelen ungdommer i kommunen som opplever mobbing.

Det finnes en rekke verktøy og programmer som kan forebygge mobbing og fremme god samhandling mellom barn og unge.

Når det gjelder digital mobbing, er det flere grunner til å være bekymret for konsekvensene: Det er vanskeligere å skjerme seg fra digital mobbing enn fra annen mobbing. Anonymiteten gjør at naturlige grenser for hvordan man oppfører seg mot andre, opphører. For den som blir mobbet er det vanskelig å stoppe eller begrense spredningen av digitalt innhold, og dette gjør situasjonen mer uforutsigbar og skremmende. Mobbingen kan nå ut til et stort publikum, noe som gjør at den som blir mobbet kan kjenne seg utrygg i alle sosiale situasjoner.

Lokalsamfunn

Å vokse opp i et nabolag og lokalsamfunn preget av fellesskap, sosial samhandling og varierte fritidsaktiviteter fremmer trivsel og helse blant barn og unge.

I arealplanleggingen kan kommunen legge til rette for trygge og aktivitetsfremmende omgivelser der barn og unge får varierte muligheter for sosialt samvær, og for å leke og utfolde seg sammen med andre.

Figur 5 viser hvordan ungdom i kommunen vurderer lokalmiljøet.

Fritidstilbud som utformes på en slik måte at de er tilgjengelige for alle, kan bidra til å utjevne sosiale forskjeller. For unge med mindre nettverk og for flyktninger og unge utenfor skole og arbeidsliv, kan slike tiltak bidra til å styrke tilhørigheten til lokalmiljøet.

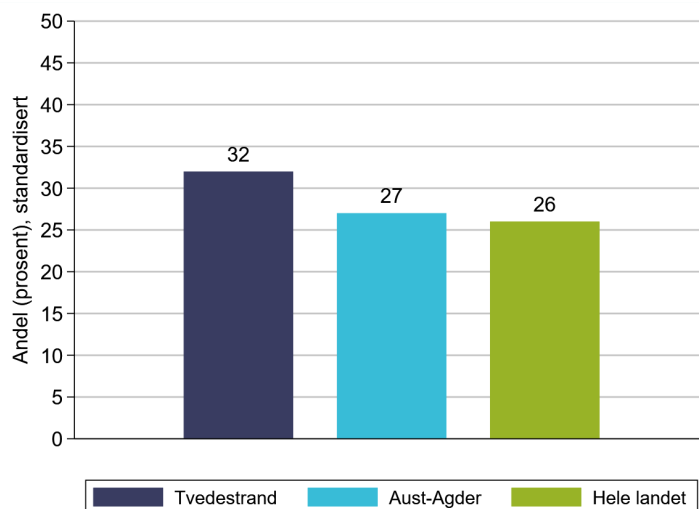
Gang- og sykkelveier og kollektivtransport kan gjøre det lettere og tryggere for barn og unge å treffes på fritiden.

Det at barn og unge deltar aktivt i planleggingen sammen med voksne, for eksempel gjennom ungdomsråd, er viktig for å lykkes med utviklingen av gode lokalsamfunn. Når barn og unge deltar, skaper det engasjement og ansvarsfølelse, og tiltakene treffer ungdommenes behov bedre.

Les mer:

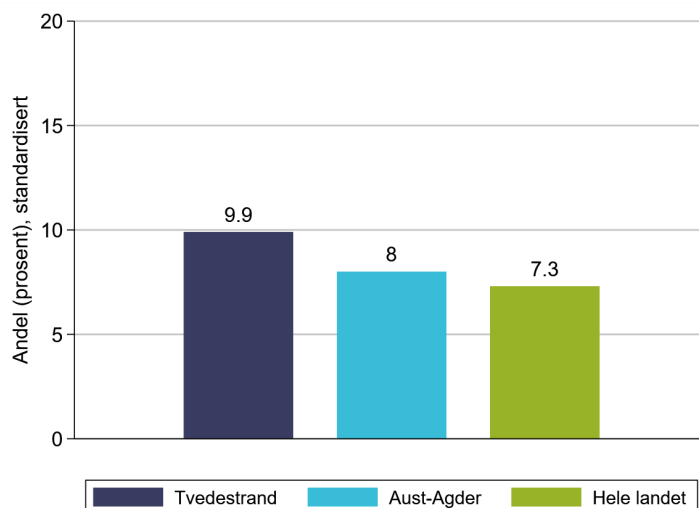
- Utvidet artikkel med referanser på www.fhi.no/folkehelsetilbud
- [Barn og unges psykiske helse: Forebyggende og helsefremmende folkehelsetiltak](#) (rapport)
- Kapitler i [Folkehelserapporten](#)
- Helsedirektoratet: [Program for folkehelsearbeid i kommunene](#)

Figur 3. Andelen ungdomsskoleelever som oppgir at de daglig bruker mer enn fire timer på skjermaktiviteter utenom skoletiden (Ungdata 2016-2018).

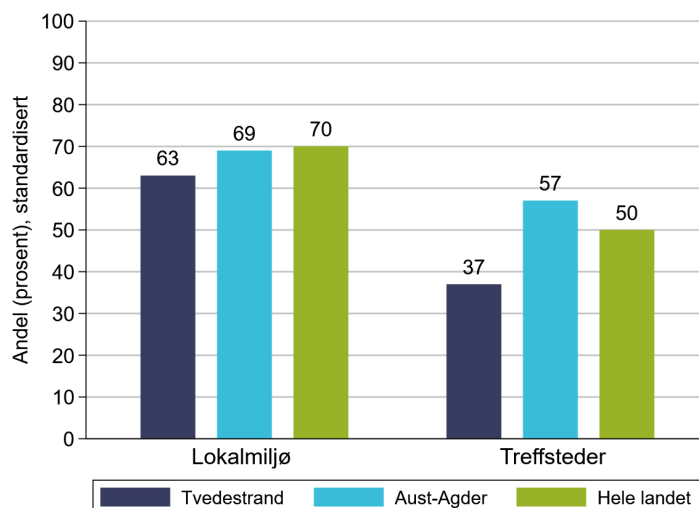
Skjermtid - Indikator.txt, batch 0502191558.0702191513.

Figur 4. Andelen ungdomsskoleelever som opplever at de blir mobbet minst hver 14. dag (Ungdata 2016-2018).

Mobbing - Indikator.txt, batch 0502191558.0702191513.

Figur 5. Andelen ungdomsskoleelever som er fornøyd med lokalmiljøet, og andelen som synes det i kommunen er et bra tilbud av lokaler der de kan treffe andre unge på fritida (Ungdata 2016-2018).

Indikator.txt, batch 0502191558.0702191513.

Folkehelsebarometer for kommunen

I oversikten nedenfor sammenliknes noen nøkkeltall for kommunen og fylket med landstall. I figuren og tallkolonnene tas det hensyn til at kommuner og fylker kan ha ulik alders- og kjønns sammensetning sammenliknet med landet. Klikk på indikatornavnene for å se utvikling over tid i kommunen. I Kommunehelsa statistikkbank, <http://khs.fhi.no> finnes flere indikatorer samt utfyllende informasjon om hver enkelt indikator.

Vær oppmerksom på at også «grønne» verdier kan innebære en folkehelseutfordring for kommunen, fordi landsnivået ikke nødvendigvis representerer et ønsket nivå. Verdiområdet for de ti beste kommunene i landet kan være noe å strekke seg etter.

- Kommunen ligger signifikant bedre an enn landet som helhet
- Kommunen ligger signifikant dårligere an enn landet som helhet
- Kommunen er ikke signifikant forskjellig fra landet som helhet
- Kommunen er signifikant forskjellig fra landet som helhet
- Ikke testet for statistisk signifikans
- ◆ Verdien for fylket (ikke testet for statistisk signifikans)
- | Verdien for landet som helhet
- Variasjonen mellom kommunene i fylket
- De ti beste kommunene i landet

Tema		Indikator (klikkbare indikatornavn)	Kommune	Fylke	Norge	Enhet (*)	Folkehelsebarometer for Tvedestrand
Befolkning	1	Andel barn, 0-17 år	20	22	21	prosent	
	2	Personer som bor alene, 45 år +	26,0	24,6	25,4	prosent	
	3	Andel over 80 år, framskrevet	5,8	5	4,9	prosent	
Oppvekst og levekår	4	Vgs eller høyere utdanning, 30-39 år	76	79	81	prosent	
	5	Lavinntekt (hushold.), 0-17 år (ny def.)	11	11	9,2	prosent	
	6	Inntektsulikhet, P90/P10	2,7	2,6	2,8	-	
	7	Bor trangt, 0-17 år	13	13	19	prosent	
	8	Barn av enslige forsørgere	17	16	15	prosent	
	9	Stønad til livsopphold, 20-29 år	14	13	8,5	prosent (a,k)	
	10	Trives på skolen, 10. klasse	71	84	86	prosent (k)	
	11	Blir mobbet, Ungd. 2016	9,9	8	7,3	prosent (a,k)	
	12	Laveste mestringsnivå i lesing, 5. kl.	25	28	24	prosent (k)	
	13	Laveste mestringsnivå i regning, 5. kl.	26	26	23	prosent (k)	
	14	Frafall i videregående skole	21	22	21	prosent (k)	
	15	Tror på et lykkelig liv, Ungd. 2016	69	75	75	prosent (a,k)	
	16	Fornøyd med lokalmiljøet, Ungd. 2016	63	69	70	prosent (a,k)	
	17	Med i fritidsorganisasjon, Ungd. 2016	56	67	65	prosent (a,k)	
	18	Fornøyd med treffsteder, Ungd. 2016	37	57	50	prosent (a,k)	
Miljø, skader og ulykker	19	Ensomhet, Ungd. 2016	21	18	18	prosent (a,k)	
	20	God drikkevannsforsyning (ny def.)	100	100	91	prosent	
	21	Forsyningsgrad, drikkevann	87	79	88	prosent	
	22	Skader, behandlet i sykehus	12,7	14,1	13,7	per 1000 (a,k)	
	23	Lite fysisk aktive, Ungd. 2016	17	14	14	prosent (a,k)	
Helserelatert atferd	24	Skjermtid over 4 timer, Ungd. 2016	32	27	26	prosent (a,k)	
	25	Røyking, kvinner	15	9	6	prosent (a)	
	26	Forventet levealder, menn	77,9	78,4	79,1	år	
Helsestilstand	27	Forventet levealder, kvinner	82,0	82,7	83,3	år	
	28	Utd.forskjeller i forventet levealder	4,8	5,9	5	år	
	29	Fornøyd med helse, Ungd. 2016	64	69	71	prosent (a,k)	
	30	Psykiske sympt./lid., 15-29 år	211	190	159	per 1000 (a,k)	
	31	Muskel og skjelett	310	314	319	per 1000 (a,k)	
	32	Overvekt og fedme, 17 år	27	25	23	prosent (k)	
	33	Hjerte- og karsykdom	19,1	17,6	17,7	per 1000 (a,k)	
	34	Antibiotikabruk, resepter	433	354	340	per 1000 (a,k)	

Forklaring (tall viser til linjenummer i tabellen ovenfor):

* = standardiserte verdier, a = aldersstandardisert og k = kjønnsstandardisert

1. 2018. 2. 2018, i prosent av befolkningen. 3. 2025, beregning basert på middels vekst i fruktbarhet, levealder og netto innflytting. 4. 2017, høyeste fullførte utdanning (av alle med oppgitt utdanning). 5. 2017, barn som bor i husholdninger med inntekt under 60 % av nasjonal median, og brutto finanskapital under 1G. 6. 2017, forholdet mellom inntekten til den personen som befinner seg på 90-prosentilen og den som befinner seg på 10-prosentilen. 7. 2017, trangbodddhet defineres ut ifra antall rom og kvadratmeter i boligen. 8. 2015-2017, 0-17 år, av alle barn det betales barnetrygd for. 9. 2017, omfatter mottakere av uføretrygd, arbeidsavklaringspenger, arbeidsledighetstrygd, overgangsstønad for enslige forsørgere og tiltaksmottakere (individstønad). 10. Skoleåret 2013/14-2017/18. 11. U.skole, opplevd mobbing hver 14. dag eller oftere. 12/13. Skoleåret 2015/16-2017/18. 14. 2015-2017, omfatter elever bosatt i kommunen. 15. U.skole, svarer «ja» på at de tror de kommer til å få et godt og lykkelig liv. 16. U.skole, svært eller litt fornøyd. 17. U.skole, svarer «ja, jeg er med nå». 18. U.skole, svært bra eller nok så bra tilbud. 19. U.skole, ganske mye eller veldig mye plaget. 20. 2017, definert som tilfredsstillende resultater mht. E. coli og stabil drikkevannsforsyning. Omfatter vannverk som forsyner minst 50 personer. 21. 2017, andel av totalbefolkningen som er tilknyttet vannverk som forsyner minst 50 personer. 22. 2015-2017, inkludert forgiftninger. 23. U.skole, fysisk aktiv (svett og andpusten) mindre enn én gang i uken. 24. U.skole, daglig utenom skolen. 25. 2013-2017, fødende som oppga at de røykte i begynnelsen av svangerskapet i prosent av alle fødende med røykeopplysninger. 26/27. 2003-2017, beregnet basert på aldersspesifikk dødelighet. 28. 2002-2016, vurdert etter forskjellen i forventet levealder, ved 30 år, mellom de med grunnskole som høyeste utdanning og de med videregående eller høyere utdanning. 29. U.skole, svært eller litt fornøyd. 30. 2015-2017, brukere av primærhelsetjenestene fastlege/legevakt/fysioterapeut/kiropraktor. 31. 2014-2017, KMI som tilsvarer over 25 kg/m², basert på høyde og vekt oppgitt ved nettbasert sesjon 1. 33. 2015-2017, omfatter innlagte på sykehus og/eller døde. 34. 2017, 0-79 år, utleveringer av antibiotika på resept.

Datakilder: Statistisk sentralbyrå, NAV, Norsk pasientregister, Ungdata-undersøkelsen fra Velferdsforskningsinstituttet NOVA ved OsloMet - Storbyuniversitetet, Utdanningsdirektoratet, Vernepliktsverket, Vannverksregisteret, Medisinsk fødselsregister, Hjerte- og karregisteret, Primærhelsetjenestene fastlege/legevakt/fysioterapeut/kiropraktor (KUHR-databasen i Helsedirektoratet) og Reseptregisteret. For mer informasjon, se <http://khs.fhi.no>.

